

01

අසිරිමත් බෝසන් කුමරු

එදා පොය නිවාඩු දිනයකි. බෝසන් ලමා සමාජයේ දරුවෝ විහාරස්ථානයට පැමිණ සිල් සමාදන් වූ පිරිසට ගිලන්පස පිළිගැනීවුහ. පසු ව ඔවුනු පොඩි හාමුදුරුවන් හමු වීමට කතිකා කර ගත්හ. පොඩි හාමුදුරුවෝ සංසාචාසයේ ආලින්දයේ වැඩ හිඳ බණ පොතක් කියවමින් සිටියහ.“අප මහ බෝසනාණන් වහන්සේ වෙසතුරු අත් බවින් නික්ම තුසිත දෙවිලොව අපමණ දෙවිසිර විදිමින් සිටිසේක. එකල බුද්ධ කෝලාහලය නම් කෝලාහලයක් ඇති විය” යැයි පොඩි හාමුදුරුවෝ බණ පොත කීම නතර කළහ. දරුවෝ එතැනුට ගොස් වැඳ අවසර ගෙන බිම වාඩි වුහ. ගාන්ත මෙසේ විමසී ය.

“අවසරය පොඩි හාමුදුරුවනේ, මොකක් ද බුද්ධ කෝලාහලය කියන්නේ...?”

“ලෝකයෙහි දෙවියන් බුදු කෙනෙකු උපදින්නට අවුරුදු දහසකට පෙර මෙයින් අවුරුදු දහසක් ඉකුත් වූ කළ බුදු කෙනෙකුන් උපදිනවා යි භබ නගා කියමින් ඇවේදිනවා. අන්න ඒකට තමයි, බුද්ධ කෝලාහලය කියන්නේ...”

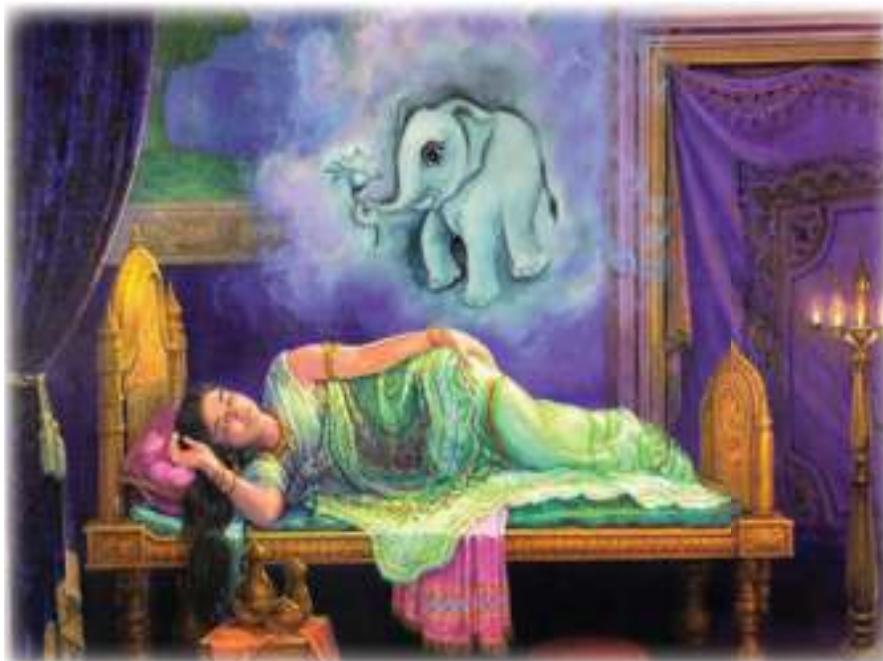
“පොඩි හාමුදුරුවනේ බුදු කෙනෙක් පහළ වුණේ කොහොම ද කියලා කියා දෙන්නකෝ.” කුමුදුනී ආරාධනා කළා ය.

“මේ බුද්ධ කෝලාහලය මිනිසුන්ට මෙන් ම දෙවියන්ට හා බමුන්ටන් ඇහෙනවා. ඒ ඇහුණා ම දහසක් සක්වල දෙවියන් බමුන් මේ මගුල් සක්වලට ම රස් වෙනවා.

එසේ රස් වූ දෙවි බණුන් අසවල් නම් ඇති කෙනෙකු බුදු වෙනවා සි දැන ගන්නවා. දැනගෙන ඒ වන විට තුසින දෙවිලොව වැඩ සිටින බෝසතුන් වෙත ගොස් ආරාධනා කරනවා. දේවාරාධනාව යනු එයයි.”

“ලෝ සතුන් සසර දුකින් මුදවනු පිශීස මබ වහන්සේ බුදුබව පාර්ථනා කරමින් දස පාරමි දම් පිරුවා. දන් ඒ පාරමි දම් පුරා අවසානයි. බුදු වන්නට කාලය පැමිණ ඇතැ”සි සහමපති මහා බ්‍රහ්මයා පුමුබ දෙවියන් බණුන් මෙසේ ආරාධනය කළත්, බෝසතාණන් ඔවුන්ට පොරොන්දුවක් නොදී පස් මහ බැලුම් නම් වූ පංච මහා විලෝකනය කළා. එනම් බුදු වීමට සුදුසු කාලය, දිපය, දේශය, කුලය හා මවු යන මේ කරුණු පහ ගැන විමසා බැලීමයි. මෙසේ පස් මහ බැලුම් බැලු බෝසතාණන් මිනිස් ලොව උපදින්නට තීරණය කළා.

එදා මූල් දිඹිච්චි තලය ම සැණකෙකි පැවැත්වූ දිනයක්. මහාමායා දේවියත්, සුද්ධේද්ධන රජතුමාත් රේට සහභාගි වුණා. ඇසුල පෝය දා මහාමායා දේවිය පෙහෙවස් සමාදන් වී දුගි මගි යාවකාදීන්ට දන් දෙමින් කළුගත කළා. එදින මැදියම් රයේ දී ඇය පුදුම උපද්‍රවන සිහිනයක් දුටුවා. සුදු ඇත් පැටවෙකු සුදු පිශුමක් සොබින් ගෙන, තමා නිදා සිටින යහන වටා තෙවරක් පැදකුණු කොට තමන්ගේ කුසට ඇතුළු වීම ඒ සිහිනය සි.

සුදාවුන් රුපට සිහිනය දැන්වූ විට ඒ ගැන උගත් බමුණු පඩිවරුන්ගෙන් විමසුවා. එවිට ඔවුන් ප්‍රකාශ කළේ පින්වත් කුමරකු දේවියගේ කුස පිළිකිද ගෙන ඇති බවයි. එබැවින් සුදාවුන් රෝතුමා ඇතුළු රෝ මාලිගයේ පිරිස මහාමායා දේවිය හොඳින් රකඛලා ගැනීමට කටයුතු කළා.

දස මසක් ඉක්ම ගිය ද වෙසක් පුර පසලාස්වක දිනය එළඹුණා. සුද්ධේද්දන රෝතුමාගෙන් අවසර ගත් මහාමායා දේවිය ඇතුළු පිරිස අලංකාර පෙරහැරකින් තම මවුපියන් ජීවත් වන දේවිදහ නුවර බලා යාමට පිටත් වුණා.

මහාමායා දේවිය අතර මග මලින් පිරැණු ලුම්බිණී නම් සල් උයන දැක එහි මඳක් නැවති යන්නට කළේපනා කළා. එහි මලින් බර වුණ අලංකාර සල් ගසක් දුටු ඇය එහි අත්තක් අල්ලා ගත්තා. ඒ වේලාවේ දී එතුමියගේ ගතට අමුත්තක් දැනුණා. ඒ බව තම සේවිකාවන්ට දැනුම් දුන් විට ඔවුන් දේවිය වටා තිර ඇද රකවල් දුම්මා. මොහොතුකින් අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේ මවු කුසින් බෙහි වුණා.

නොමිලේ බොහැරීම සඳහාය

ඒ මොහොතේ සතරවරම දෙව්වරුන් සාධකාර පැවැත්තුවා. අහසින් සිසිල් භා උණුසුම් දිය දහරා දෙකක් මතු වුණා. මෙවැනි අසිරිමත් සිදුවීම සමගින් ම පොලොවෙන් මතු වූ නෙඟම් මල් මත පුංචි කුමරු පියවර හතක් ගමන් කර දකුණු ඇතේ දෑරාගිල්ල අහසට දිග කර මෙසේ සිංහනාද පැවැත්තුවා.

“අග්‍රගෝ”හමස්ම් ලෝකස්ස - ජේවියෝ”හමස්ම් ලෝකස්ස
සේවියෝ”හමස්ම් ලෝකස්ස - අයමන්තිමා ජාති නත්තීදානි පුනාධිභවෝ”

මම ලොවට අග වෙමි, මම ලොවට ජේව්යෝ වෙමි, මම ලොවට ග්‍රේව්යෝ වෙමි,
මේ මගේ අන්තිම උපතයි. නැවත උපතක් නැතු.

සුදාවුන් රුපට කරුණු සැලවුණා. ඒ වන විට දෙව්දහ තුවර සිට එහි පැමිණී
පෙරහැරත් සමග මහාමායා බිසව සහ පින්වත් කුමරු කිහිල්වත් තුවර
මාලිගයට ගෙන්වා ගැනීමට කටයුතු කළා.

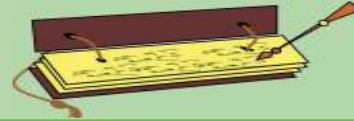
දරුවනේ, අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේගේ ඉපදිම සිදු වුණේ මේ විදියටයි.
බෝසතුන් බිහි වූ ඒ වෙලාවේ මුළු ලෝකයට ම සතුවක්, සැනසිල්ලක්,
නිදහසක් ඇති වුණා.

සාරාංශය

- ★ සිදුහන් බෝසතාණේ ආසන්න පෙර බවයෙහි තවිතිසා දෙව්ලොව දිව්‍ය පුත්‍රයෙකු වී සිටියහ.
- ★ බෝසත් දෙව්යන්ට, මිනිස් ලොව උපදින්තට සහම්පති බ්‍රහ්මයා ඇතුළු දෙවියෝ ආරාධනා කළේ ය.
- ★ පස්මහ බැලුම් යනු කාලය, දීපය, දේශය, කුලය හා මවු යන කරුණු විමසා බැලිමයි. එය පංච මහා විලෝකනය නමින් ද හැඳින්වෙයි.
- ★ බෝසතාණන් වහන්සේ මවු කුස පිළිසිද ගත්තේ ඇසල පුන් පොහො දිනක ය.
- ★ බෝසත් කුමරු ඉපදුණේ ලුම්බිණී සල් උයනේ දී ය.
- ★ කුමාරෝත්ත්පත්තිය සමග සිදු වූ අසිරිමත් සිදුවීම රසකි.
 1. සතර වරම දෙව්වරු සාධකාර පැවැත්තීම
 2. අහසින් සිසිල් භා උණුසුම් දිය දහරා මතුවීම
 3. සත් පිදුම් මත වැඩි කුමරු සිංහනාද පැවැත්තීම

ක්‍රියාකාරකම

01. ගැලපෙන පරිදි යා කරන්න.

සිදුහත් බෝසතාණන් ආසන්න
හවයේ සිටියේ

මනුලොව උපදින්නට ආරාධනා කමේ

මුළුකුස පිළිසිද ගත්තේ

බෝසත් කුමරු ඉපදුණේ

වෙසක්
පසලාජ්වක දා ය.

තවිතිසා දෙවිලොව ය.

අැසල පොහොය දා ය.

සහම්පතී මහා
ඛන්මයා ප්‍රමුඛ
දෙවියන් ය.

පැවරුම

දෙමාපියන් සමග විහාරස්ථානයට ගොස් ඔබ නැරඹූ, බෝසත් වරිතයට අදාළ
සිතුවමක් විතුයට තගන්න.

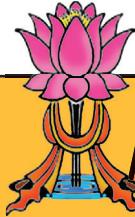
ප්‍රහුණුවට

සහමිපති මහා බුන්මයා තවිතිසා දෙවිලොව දිවාරාජයාට මනුලොව උපදින්නට
ආරාධනා කළ ගාරාව

කාලෝ'යේතේ මහාවීර
උප්පප්පේර මාතු කුවිෂයා
සදේවකං තාරයන්තේ
බුජ්ජ්ඡ්ඡ්ඡ අමතං පදා

(මහා විරැවාණනි, මේ ඔබට මවු කුස ඉපදීමට කාලයයි. දෙවියන් සහිත
ලෝක වාසීන් දුකින් මුදවමින් අමාරස ඇති නිවන අවබෝධ කරන්න.)

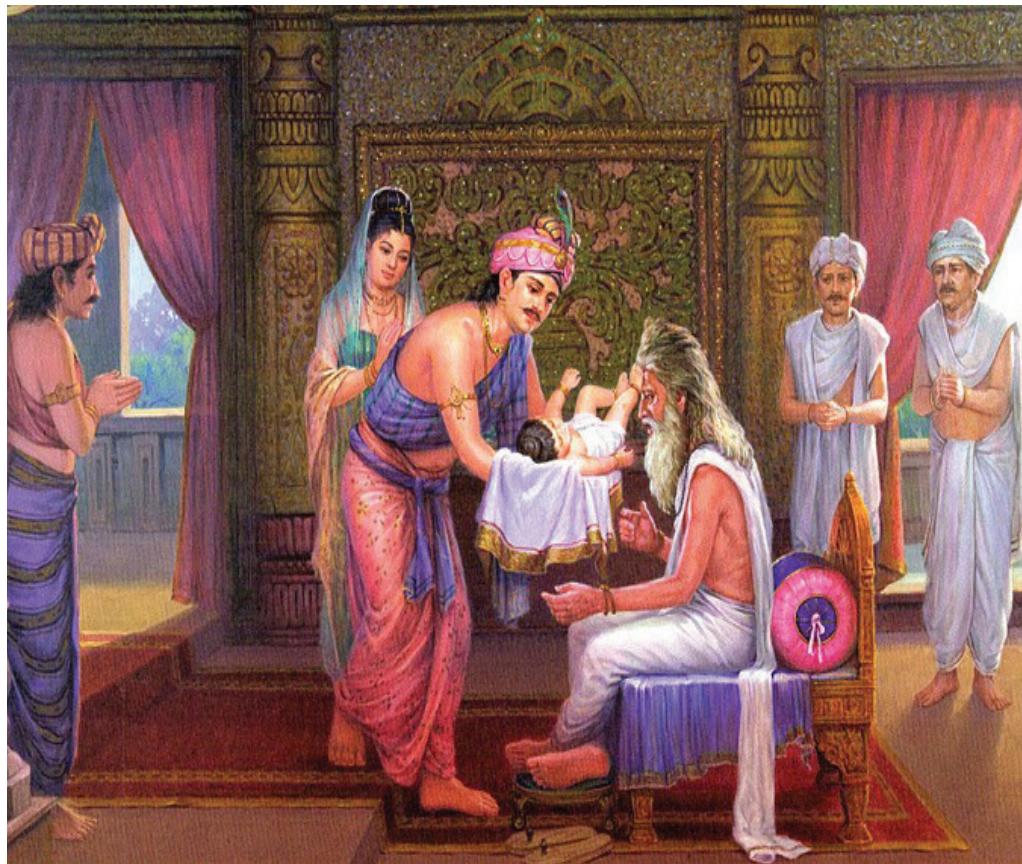

02

සිදුහත් කුමරුගේ ලමා කාලය හා යොවුන් විය

මෙවර වෙසක් සගරාවේ හය වන ග්‍රේණියේ දරුවන්ට නියමිත ව ඇත්තේ සිදුහත් කුමරු ලමා වියේ සිට තම සහජ දක්ෂතා මතු කර ගනීමින් ජ්විතය සාර්ථක කර ගත් අන්දම ඉස්මතු වන ආකාරයට ලිපියක් සකස් කිරීම ය. සිදුහත් කුමරුගේ ලමා කාලය හා ශිල්ප දැක්වීම පිළිබඳ ව එම දරුවන් සගරාවට ඇතුළත් කළ ලිපිය කියවා බලමු.

බෝසන් කුමරුගේ උපත පිළිබඳ පුවත මූල කිමුල්වත් පුරයේ ම පැනිර හියේ ය. ඒ ගැන රට වැසියේ ඉමහත් සතුවට පත් වූහ. සුද්ධේය්දන රජතුමාගේ

ගුරුවරයා වූ අසිත හෙවත් කාලදේවල තවුසා මේ පුවත දන ගත් කලහි කුමරු දැකීමට මාලිගයට පැමිණයේ ය. රජත්‍යමා පුත් කුමරු රිගෙන ගුරුවරයා වන්දවා ආසිරවාද ගැනීමට ආ විට එම කුමරාගේ සිගිති දෙපා අසිත තවුසාගේ ජටාව මත පිහිටියේ ය. එවිට තවුසාණෝ පළමු ව සිනා සි දෙවනු ව ඇඩුහ. එසේ කම්ලේ මන්ද සි රජත්‍යමා ඇසු විට තාපස තුමෝ මෙසේ පැවසුහ.

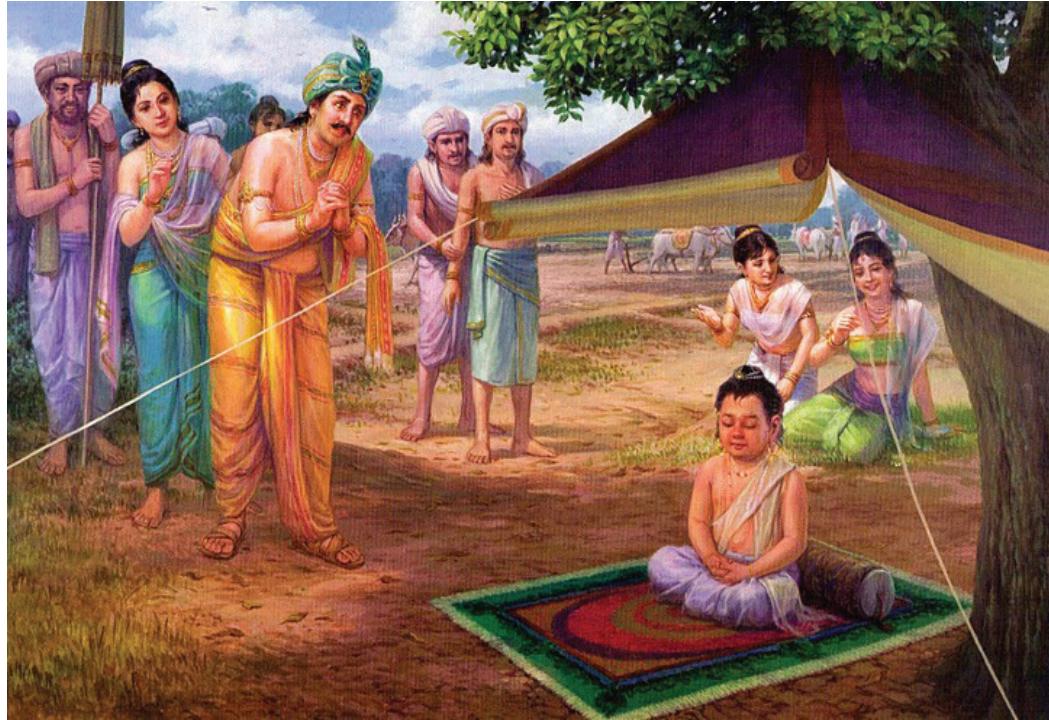
“රජත්‍යමනි, මේ කුමරු ඒකාන්තයෙන් ම බුදු වෙනවා. එබැවින් මම සිනාසුණෙම්. කුමරු බුදු වන්නට පෙර මා මිය යන බැවින් හැඳුවෙමි.”

පසු ව අසිත තවුසා පුංචි කුමරුට දෙහොත් මුදුන් දී වැන්දේ ය. එය දුටු සුදොවුන් රජත්‍යමා ද පුත් කුමරුට වැන්දේ ය. මෙය තම පුතුට පිය රජත්‍යමාගේ පළමු වැඹුම ය.

එකල දිඟිව පැවති සිරිත අනුව දරුවකු බිහි වී පස් වන දිනයෙහි නම් තැබීමේ උලෙල පැවැත්වෙයි. බෝසන් කුමරුගේ නම් තැබීමේ මංගල්‍යයට පැඩිවරු 108ක් කැදුවන ලදහ. ඒ අතරින් තෝරා ගත් ඉතා උගත් පැඩිවරුන් අට දෙනාට එම කාර්යය පවරන ලදී. ඉන් සත් දෙනෙක් ම කුමරා ගිහිගෙයි විසුවාත් සක්විති රජකම ලබන බවත් පැවිදි වුව හොත් බුද්ධත්වයට පත් වන බවත් කිහි. එහෙත් වයසින් බාල කොණ්ඩක්කු නම් බමුණා එක ඇගිල්ලක් ඔසවා, ‘ගරීර ලක්ෂණ අනුව කුමරා ඒකාන්තයෙන් ම බුදු වන බව’ පැවසී ය. ලොවට යහපතක් හෙවත් අර්ථයක් සිද්ධ කර දෙන බැවින් සිද්ධාර්ථ යැයි තම තැබිය යුතු බව සියලු පැඩිවරු තීරණය කළහ.

සිදුහත් උපත සිදු වී සත් දිනකින් මහාමායා දේවිය කළුරිය කළා ය. පුංචි කුමරා හද වඩා ගැනීම මහාමායා දේවියගේ තැගණිය වූ මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් දේවියට භාර විය. ඇය සිදුහත් කුමරු තමාගේ ම දරුවකු සේ හොඳින් රක බලා ගත්තා ය.

ගාකා ජනපදයේ කුමුරු ගොවිතැන් කරන කාලයේ සි සැමේ උත්සවයකට එනම් වප් මගුල් උලෙලකට- රජත්‍යමා සිදුහත් කුමරුන් ද රිගෙන ගියේ ය. කුමරු කිරී මවුවරුන් භාරයට පත් කර රකවල් යොද, රජත්‍යමා කුමුරට බැස සි සැමේ එක් විය. වික වේලාවකින් කිරී මවුවරුන් ද උත්සවය තැරුණීමට මදක් ඔබබට ගිය බව දුටු කුමරා, ආනාපාන සති භාවනාව වඩුමින් පලක් බැඳ සිටියේ ය. මේ බව දුටු කිරීමවරු වහා ඒ බව රජත්‍යමාට දැනුම් දුන්හ. ඉන්

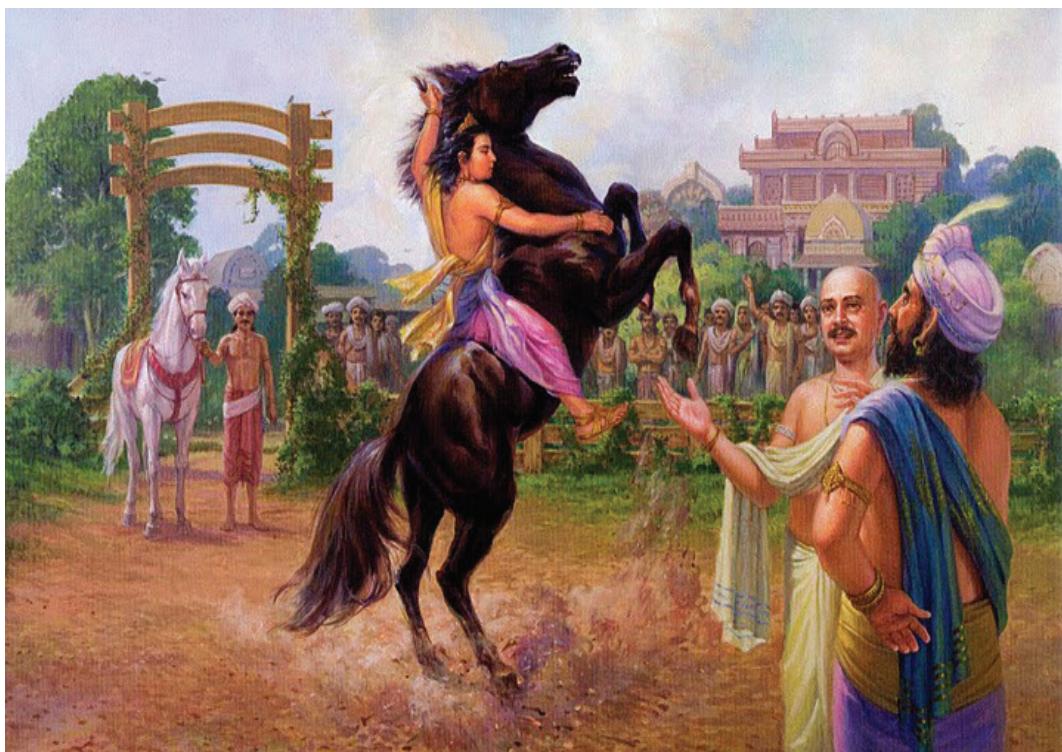

మహా ప్రాణమయంత సత్కారంత పత రథమా ప్రత కుమర్షగే హాయావనీకమ గైన సినా కుమర్షి నమచేకార కలే య. మెయ పియ రథ్మగే దేవన వైశ్వమయి. మెమ అజిరింత జీడ్లులేమ వన విం కుమర్షి వయస మాణ పహకి. కాలుయ గెలే తియే య. కుమర్ష కెక్కిదెలెను మాలిగావెహి వైప్పునీ.

సిపే సతర హద్దిరీంప జ్ఞానస్త కల ఆమిత్తి విం జ్ఞానేధన రథమా జర్పవత్తిను నమ ఖి బమ్ముణ్ణ పబిలరయా గెనేవా లిభు లువా సిధ్యహను కుమర్షినుం జ్ఞాన్సిత కలు కిల్ప హా సియల్ గాస్తు గైనేవి య. కుమర్ష లిహి ద్య కెకరి కలకిను మ సియల్ సిపేసతర హదురు నిమ కలే య. నమ్మిత జ్ఞానహను కుమర్ష తమా ఉగను కిల్ప కిషి విలెకతు అను ఆయ హింసావల పిబావల పత కిరిం జాధు యోద గట్టిను న్నాత. లిహి ద్య కుమర్ష జమగ కిల్ప గాస్తు ఉగను నాన్స్ హా కాల్దియి యన కుమారవర్గిను జమగ ద్య ఉత్సా జమగియెను కపట్టు కలే య. లిసే మ గ్రహమాం ఉత్సా కీకర్ష వి హొద్దిను ఉగనుంు య. గ్రహమా యమకు గైనేవు విం లే ఉపుచే తవ లొహే దే సోయా బలు తమ ద్వానుమ ద్విష్టున్న కర గట్టిను య.

కుమర్షి వయస ఆవుర్జై ధహసయకు వియ. లికల వింత్రుయ అన్ను జ్ఞానేధన రథమా తమ ప్రత కుమర్షి జ్ఞానస్త కుమరియక జరణ పావు ద్యిమ జాధు తమ య్యతినుం పణివుచి యాలే య. లివిం “జ్ఞానహను కుమర్ష కిల్ప కిషివకు నొందింతెకా’యి” య్యతిను అందర

අ�ති වූ රාවය කුමරුට දැනගන්නට ලැබේණ. කුමරු එම අහියෝගයට නොසැලී මුහුණ දුන්නේය. දින භතක් ඇතුළත තමා ඕල්ප දක්වන හෙයින් කිහිප්ලවන් තුවර ඕල්ප දක්වන භුමියට සියලු දෙනාට ම පැමිණෙන ලෙස අණබෙර ගැස්වේය. එහි දී සිදුහන් කුමරු සිය නැදැයින් ඉදිරියේ ඔවුන් විස්මයට පත් කරවමින් කඩු ඕල්ප, දුනු ඕල්ප ආදි ඕල්ප දෙළභක් ප්‍රදරුණය කළේ ය. එහි දී සුප්‍රඛුද්ධ රුෂ්ගේ දියණිය වූ යසෝදරාව කුමරු සමග විවාහ වීමට ඉදිරිපත් වූවා ය.

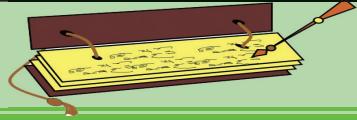
පළමා වියේ සිට ම සහජ දක්ෂතා පෙන්වමින් ඕල්ප ගාස්තු මනා ලෙස හැදැරීමෙන් සිදුහන් කුමරුට අහියෝග ජය ගැනීමට හැකි විය. අපගේ ජීවිතවලට ද එම ආදරුණය එක් කර ගැනීමට උත්සාහ ගනිමු.

සාරාංශය

- ★ පිය රජත්‍යමා තම පුතුට පළමු ව වැන්දේ අසිත තාපසත්‍යමා කුමරුට වැන්ද අවස්ථාවේ දී ය.
- ★ බෝසත් කුමරුට නම් තැබීම සිදු කළේ ඉපදී දින පහකට පසු ව ය. ඒ සඳහා මාලිගයට බමුණේ 108ක් කැදුවනු ලැබූහ.
- ★ ලොවට අර්ථය සිද්ධ කර දෙන බැවින් බෝසත් කුමරු සිද්ධාර්ථ ලෙසින් නම් කෙරීණි.
- ★ කුමරු ඉපදී දින 7න් මහාමායා දේවිය කළුරිය කළෙන් මහා ප්‍රජාපති ගෝතම් සුළුම්වූ වූවා ය.
- ★ වජ් මගුල් උත්සවයේ දී කුමරු පලක් බැඳ අනාපානසති හාවනාව කළ අතර එදින පිය රජුගේ දෙවන වැශුම සිදු විය.
- ★ සිදුහන් කුමරු ශිල්ප උගත්තේ සරවම්තු බමුණාගෙනි.
- ★ ශිල්ප හැදුරීමේ දී දක්ෂ ලෙස කටයුතු කිරීම සිදුහන් කුමාර වරිතයෙන් අපට ගත හැකි ආදර්ශයකි.
- ★ තම දක්ෂතා දැක්වීමට අවස්ථාවක් පැමිණි විට උගත් ශිල්ප මැනැවින් දක්වා අහියෝග ජය ගැනීමට සිදුහන් කුමරු සමත් විය.
- ★ දෙවිදහ නුවර සුපුබුද්ධ රජත්‍යමාගේ දියණීය වන යසෝදරා දේවිය සිදුහන් කුමරු සමග විවාහ වීමට ඉදිරිපත් වූවාය.
- ★ නන්ද හා කාලීදායි යනු සිදුහන් කුමරු සමග එකට හැඳුණු කුමරුන් දෙදෙනෙකි.

ක්‍රියාකාරකම

(1) පහත සඳහන් වගන්ති හරි නම් (✓) ලකුණ ද වැරදි නම් (X) ලකුණ ද යොදන්න.

- i. අසිත තව්‍යා සිනා සූණේ සිදුහත් කුමරු ඒකාන්තයෙන් ම බුදු වන බව දාන ගත් නිසා ය. ()
- ii. නම් තැබීමේ උලෙලට පඩිවරු 102ක් සහභාගි වුහ. ()
- iii. පිය රුපුගේ දෙවන වැදුම වප් මගුල් ද සිදු විය. ()
- iv. කුමරා ඉපදී සත් දිනකින් මහාමායා දේවිය කළුරිය කළා ය. ()
- v. සිදුහත් කුමරුගේ ගුරුවරයා සර්වමිතු බමුණා ය. ()

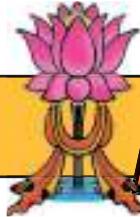
(2) නිවැරදි පිළිතුරු යටින් ඉරක් අදින්න.

- i. සුද්ධේය්දන රුපුගේ ගුරුවරයා (සර්වමිතු / අසිත) බමුණා ය.
- ii. සිදුහත් කුමරු ආචාර වූයේ (යසෝදාරා / විශාලා) කුමරිය සමග ය.
- iii. නම් තැබීමේ උලෙල පැවැත්වූයේ කුමරු ඉපදී (පස් වන / දෙවන) දිනයේ දී ය.
- iv. එක ඇගිල්ලක් මසවා කුමරු බුදු වන බව ප්‍රකාශ කළේ (කොණ්ඩක්ස් / වප්ප) බමුණා ය.
- v. යසෝදාරා දේවිය (සුපූඩ්ද / සුද්ධේය්දන) රුපුගේ දියණිය සි.

පැවරුම

- i. සිදුහත් කුමාර වරිතයේ උපතේ සිට ගිල්ප දක්වීම තෙක් වැදගත් සිදුවීම පෙළ ගස්වා රුප රාමු සහිත ව ඉදිරිපත් කරන්න.
- ii. සිදුහත් කුමාර වරිතයේ පාඨමට නියමිත කොටසින් ශිෂ්‍යයෙකුට ගත හැකි ආදර්ශ නම් කර පාසල් බිත්ති ප්‍රවත් පතෙහි පළ කරන්න.

03

තිලොවට ගුරු වූ බුදු සම්ඳු

සිදුහත් බෝසන් කුමරු බුද්ධත්වය ලබා ගැනීමේ දී නොයෙක් අහියෝගවලට මුහුණ දුන්නේ ය. ඒ හැම අහියෝගයක් ම ඉතා භොඳින් ජය ගන්නට එතුමාට හැකි විය.

උසස් ඉගෙනුමක් ලත් සිදුහත් කුමරුන්ට වයස අවුරුදු දහසය පිරුණී. මනා ව වැඩුණු සිරුරින් ද, නොඩු ව ලැබූ සිප් සතරින් ද පිරිපුන් වූ කුමරුන්හට රාජ්‍යය හාර දීමට සුද්ධේයෝදන රජතුමා කටයුතු කළේ ය. කුමරුගේ වාසය පිණිස එක් එක් කාලයට සරිලන පරිදි රම්‍ය, සුරමා හා ගුහ යනුවෙන් මාලිගා තුනක් සාදවා දෙන ලදී. දෙවිදහ තුවර සුප්‍රඛුද්ධ රජුගේ දියණිය වන යසෝදරා කුමරිය ඉතා ම රුමන්, යහපත් ගුණධරමවලින් පිරි දියණියක් වූවා ය. බෝසන් සමයේ සිට ම සිදුහත් කුමරු හා යසෝදරා කුමරිය නොයෙක් ආත්ම හාවයන්හි එක් ව ඇසුරු කිරීමෙන් හා පාරමිතා පිරීමේ දී එකිනෙකාට

උපකාරී විමෙන් ඇති වූ බැඳීම ද සිදුහන් යසේදරා දෙපළගේ එක් විමට උපකාරී විය. මවුන්ගේ සරණ මංගලය ඉතා උත්සවාකාරයෙන් සිදු විය.

සිදුහන් කුමරු යසේදරා දේවිය සමග ආදර්ශවත් යුග ද්‍රියක් ගත කළ අතර මාලිගයේ දැසි දුෂුන්ට පවා කරුණා දායාවෙන් යුතු ව සැලකුවේ ය. උසස් අන්දමින් රජ සැප විදිමින් අවුරුදු දහතුනක් ම සිදුහන් කුමරු රට පාලනය කිරීමට සහාය විය. රට වැසියන්ට ද ඉතා ම යහපත්, සැපවත් ජීවිත ගත කරන්නට අවස්ථාව ලැබුණි.

මාලිගයේ ඒකාකාරී ජීවිතයෙන් මිදී බැහැර ලෝකය ගැන විමසිලිමත් වන්නට සිතු සිදුහන් රජ කුමරු දිනක් විනෝදය පිළිස උයන් ක්‍රිඩාවේ යැමට පිටත් විය. අශ්ව රථයෙන් උයනට යන ගමනේ දී පළමු ව ඔහු සැරයටියක් අතින් ගත් මහලු මිනිසකු දුටුවේ ය. පෙර තුදුටු ඒ වැහැරී ගිය රුව දැක පුදුම වී තම රියදුරු ජන්න ඇමැතිගෙන් ඒ ගැන අසා තමනුත් එබදු අවස්ථාවකට පත් වෙන බව අවබෝධ කර ගත් කුමරුවාණේ උයන් ක්‍රිඩාවට නොගොස් ආපසු මාලිගාව වෙත ගමන් ගත්හ.

දෙවන දිනයේ දී කුමරු රෝගී වූ මහලු මිනිසකු දුටුවේ ය. කවදා හෝ තමා ද මෙවැනි තත්ත්වයකට පත්වන බව ජන්න ඇමැතිගෙන් අසා දැනගත් කුමරු එදින ද උයනට නොගොස් ආපසු හැරුණේ ය.

තුන්වන දිනයේ දී මල සිරුරක් දැක පුදුම විය. එදින ද ජන්නගෙන් අසා තමන්ට ද මෙබදු මරණයක් උරුම බව දැන සිත කළකිරීමට පත් වී ආපසු හැරී මාලිගාවට ගියේ ය.

සිවිවන දිනයේ දී අමුතු ම පැවැත්මක් ඇති, ඉතා සන්සුන් ගමනින් යුතු කසාවතක් පොරවා ගත් ගාන්ත වූවෙකු දුටු කුමරු, ජන්නගෙන් ඒ පිළිබඳ ව විමසුවේ ය. කලින් දුටු ලෙඛ වීම, මහලු වීම, මරණය, ආදී දුක් පිඩාවලින් මිදීමට ගිහිගෙය අතහැර පිළිවෙත් පුරන හෙතෙම තවුසෙකු බව කුමරු දැන ගත්තේ ය. කුමරුන් තුළ උපන්නේ පැහැදීමකි. එදින උයන වෙත ගිය සිදුහන් කුමරු උයන් සිරි නරඹීම් කාලය ගත කළේ ය.

එසේ කාලය ගත කළ සිදුහන් කුමරුහට පියරජු විසින් එවන ලද සේවකයෙකු විසින් යසේදරා දේවියට පුත් කුමරෙකු ලැබුණු බව දන්වන ලදී. මෙම පුවන

ඇසු කුමරුට රාභුලයෙක් උපන්තා; ගිහිගෙයි බැමීමක් ඇති ව්‍යුණා යැයි කියවුණි. (රාභුලේ ජාතෝ බන්ධන ජාතං) රාජ සේවකයා ඒ පුවත සුදොවුන් රජතුමාට දැන්වී ය. සිදුහත් කුමරුගේ මුවින් පිට වූ රාභුල යන වචනය ම ප්‍රත්කුමරාට තම වශයෙන් තබන ලදී.

සිදුහත් රජ කුමරු රාජෝ අලංකාර රථය මාලිගාව බලා ගමන් කරන්නට විය. පැවැදි විමේ ආභාව නිසා කුමරුගේ මුහුණේ වෙනදාට වඩා පියකරු සන්සුන් විලාසයක් දක්නට ලැබුණි. මග දෙපස සිටි ජනතාව ද කුමරුගේ සන්සුන් විලාසය අගය කරමින් බලා සිටියහ. කිසාගේතම් කුමරිය ද සිදුහත් කුමරුගේ සන්සුන් බව දැක මහත් සතුවට පත් ව මෙසේ ප්‍රකාශ කළා ය.

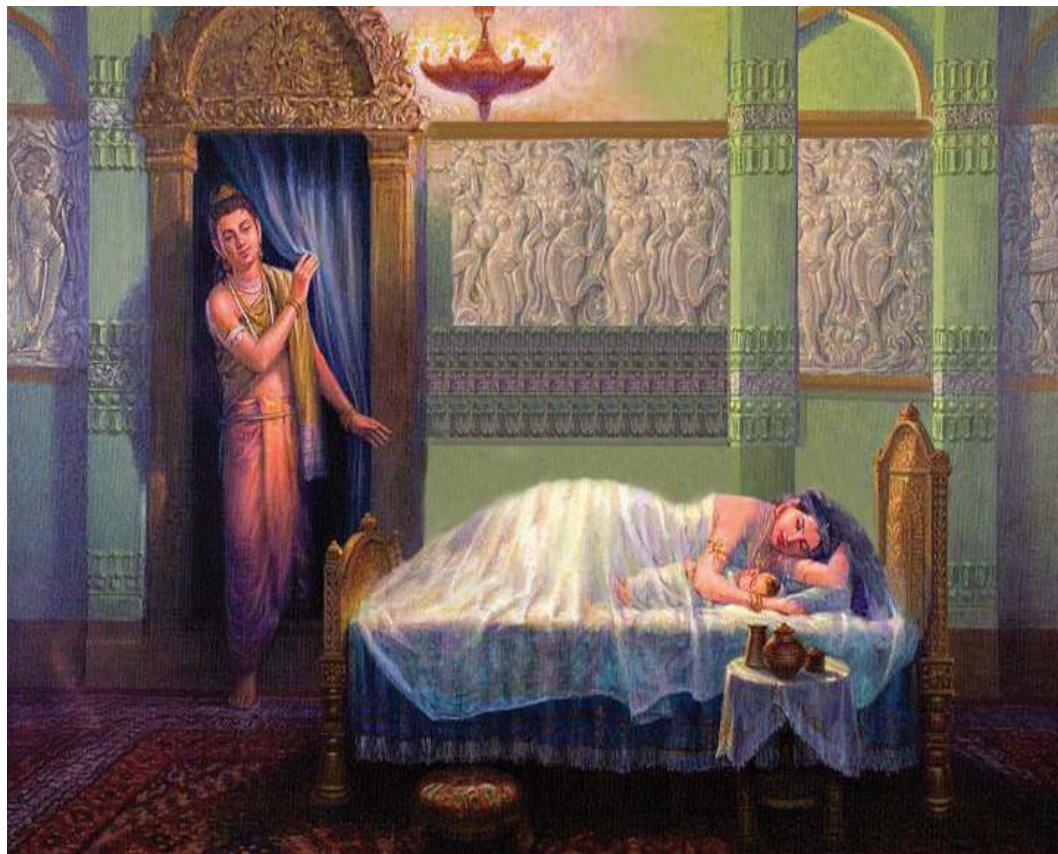
“නිබුතා තුන සා මාතා - නිබුතා තුන සේ එක
නිබුතා තුන සා නාරි - යස්සාය රැදිසේ පති”

(නිසැක ව ම මේ පුතුගේ මව නිවුණු කෙනෙක්, මේ පුතුගේ පියා නිවුණු කෙනෙක්, මේ හිමිගේ බිරිය නිවුණු කෙනෙක් වන්නේ ය.)

නිවිමේ සුවය පිළිබඳ එම ප්‍රකාශය, කුමරුගේ සිත තුළ හට ගෙන තිබුණු ගිහිගෙයින් නික්ම යාමේ අදහසට ආලේපයක් විය. තමන් ඇසු ගාලාවෙන් වැදගත් පාඩමක් ඉගෙන ගන්නට ලැබුණු නිසා සතුවූ වූ රජකුමරු තම ගෙලෙහි පැළදි අගනා මුතුහර කිසාගේතමියට තැං කර යවා මාලිගයට ගියේ ය.

පෙරනිමිති දැකිමෙන් ගිහි ජීවිතය පිළිබඳ මහත් සේ කළකිරුණු සිදුහත් කුමරා ගැමුරින් කළුපනා කරමින් ම සිටියේ ය. වෙන දා මෙන් මාලිගාවට නාට්‍යාංගනාවේ පැමිණ ගයමින්, වයමින්, නටමින් කුමරු සතුවූ කරන්නට උත්සාහ කළහ. එහෙත් කුමරා ඒ ගැන තැකීමක් නොකොට ම රට පිටු පා නිදන්නට විය. තම රුහුම කෙරෙහි කුමරුගේ කිසි ම ඇල්මක් නොමැති බව දැන ගත් නාට්‍යාංගනාවේ ද ඒ ඒ තැන්වල වැට් නිදන්නට වූහ. මද වේලාවකට පසු කුමරා අවදි ව වටහිට බැලුවේ ය. රුහුම රාජන විට දෙවෘතනන් සේ සිටි නාට්‍යාංගනාවන් නිදා සිටින ආකාරය දැක වඩාත් කළකිරුණු හෙතෙම එදින ම ගිහිගෙය අතහැර යාමට තීරණය කළේ ය. ජන්න ඇමැති අමතා කන්ථක අසු සූදානම් කරන ලෙස නියම කළ සිදුහත් කුමරා මාලිගාවෙන් පිටත් ව යාමට පෙර එදින උපන් තම ප්‍රත් කුමරාත් යසේදරා

දේවියන් බැලීමට සිරියහන් ගැබට ගියේ ය. පූංචි පුතා වඩා ගැනීමට සිතුණුන් යසේදාරා දේවිය අවධි වුව හොත් එය ගමනට බාධාවක් වෙතැයි සිතා මහු එතැනින් නික්මුණේ ය. ඒ වන විට සිදුහන් කුමරුට වයස අවුරුදු විසි නවයකි.

එදින ඇසළ පුන් පොහොය දිනයකි. රජ සැප හැර දුම් සිදුහන් කුමරා ජන්න ඇමති සමග කන්ථක අසු පිට නැගී මාලිගයෙන් නික්ම ගියේ ය. මෙසේ ගිහිගෙය හැර යාම මහාහිනිෂ්කමණය ලෙස හැඳින්වේයි. නොයෙකුත් බාධක මැද සිදුහන් කුමරුන් ගිය මේ ගමන ලෝක සත්ත්වයා දුකින් මුදාලීමට උපකාරී වූ ගමනකි.

පසු දා හිමිදිරියේ අනොමා ගෙගන් එතෙර වී ගං තෙරට සැපත් වූ බෝසන් කුමරා මදක් වෙහෙස නිවා තමා විසින් ම කඩුවෙන් හිස කෙස් කපා සරිකාර බ්‍රහ්මයා විසින් පිළිගන්වන ලද සිවුරු පිරිකර භාර ගෙන පැවිදි විය. රජ ඇඳුම් ජන්නට භාර කළේ ය.

ඡන්න මේ අසුත්, ආහරණන්ට මවුපියන්ට හාර දෙන්න. මා පැවිදී වූ බව මවුපියන්ට දැනුම් දෙන්න, සි” බෝසතාණේ පැවසුහ. තම ස්වාමියා අතහැර යාමේ ගෝකයෙන් කන්ථක අසු ලය පැලී මරණයට පත් විය.

පැවිදී වූ බෝසතාණේ අනෝමා ගග අසබඩ අනුපිය නම් වනයෙහි සතියක් විවේකී සුවයෙන් කළේගත කළහ. පැවිදී ව අට වන දින එතුමාණේ රජගහනුවරට පැමිණ පිඩුසිගා වැඩියහ. එහි පාලකයා ව සිටි බිම්බිසාර රජතුමාට මේ බව දාන ගන්නට ලැබේණි. රජතුමාට බෝසතාණන් පිඩුසිගා වැඩ පාණ්ඩව පර්වතය පාමුල දන් වළඳන බව සැල විය. එහි පැමිණි බිම්බිසාර රජතුමා තොරතුරු විමසා මේ සිදුහත් කුමරු බව දාන තම රාජ්‍යය දෙකට බෙදා පාලනය කරන්නට ආරාධනය කළේ ය. සිදුහත් බෝසතාණේ

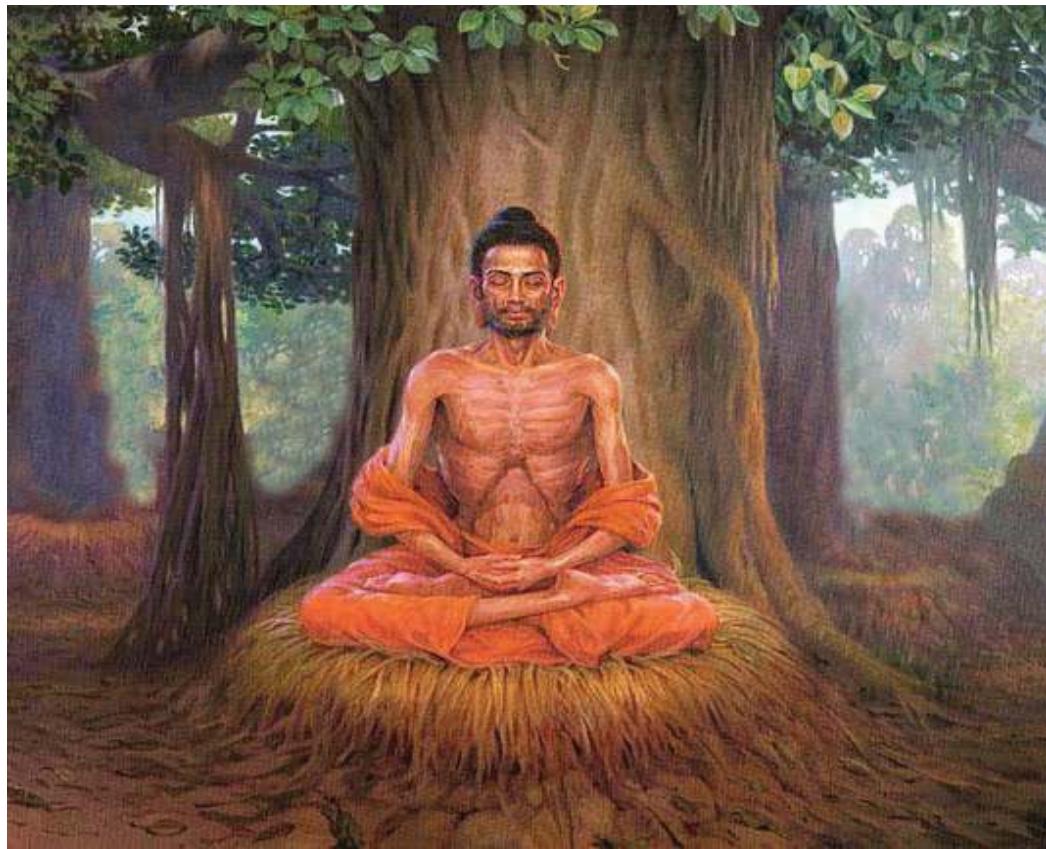
එම ආරාධනාව ප්‍රතික්ෂේප කළහ. තමා ගිහිගෙය අතහැර දමා දුකින් මිදීමේ මග සොයා යන බව එතුමාණේ රුෂ්ට පැහැදිලි කළහ. ර්ට ආයිරවාද කළ බිම්බිසාර රජතුමා “මුදු බව ලබා පළමු ව මගේ රාජ්‍යයට වඩින්න” සි ඉල්ලා සිටියේ ය.

රජුගෙන් සමූ ගත් සිදුහත් බෝසතාණේ පාණ්ඩව පර්වතයෙන් නික්මී හර්ගව තවුසා වෙත පැමිණියහ. එතුමාගේ ධර්මය ඉක්මනින් හදාරා තමන් සොයන සත්‍ය එහි නොමැති බව වටහා ගත්හ. පසු ව එතුමාණේ විශාලා මහනුවර ආලාරකාලාම නම් තවුසා වෙත පැමිණියහ; නොබේ දිනකින් ම ඔහු දැන සිටි ධර්මය අවබෝධ කර ගත්හ. එම දහම අනුව ද තමා සොයන නිවන අවබෝධ කර ගත නොහැකි බව වටහා ගත් සිදුහත් තවුසාණේ උද්දකරාමප්‍රත්ත නම් තවුසාණන් වෙත පැමිණියහ. එතුමන් වෙතින් ද තම අරමුණ ඉටුකර ගත නොහැකි බව තීරණය කළ බෝසතාණේ තමන් ම උත්සාහ කර නිවන් සෙවීමට අධිෂ්ථාන කර ගත්හ.

බෝසතාණන් වහන්සේ උරුවේලා ජනපදයේ සේනානි නම් නියමි ගමට පැමිණියහ. එහි නේරංඡරා ගං තීරය අසල සිත්කළු වන ලැහැබක් තිබුණි. එම පෙදෙස නිවන් ලබා ගැනීම සඳහා පිළිවෙත් පිරිමට සුදුසු තැනක් බව එතුමාණේ සිතුහ. එබැවින් එහි තැවති ගරීරයට දැඩි දුක් දෙමින් තවුස් දම් පුරන්නට එතුමාණේ තීරණය කළහ.

ටික දිනකට පසු ව කොණ්ඩේස්, ව්‍යේප, හද්දිය, මහානාම හා අස්ස්ට් යන තාපසවරු පස්දෙනෙක් එහි පැමිණිය හ. සිදුහත් තවුසාණන් දැන හැඳින ගත් ඔවුහු එතුමන් දැකින් මිදිමේ මග සොයා පිළිවෙත් පුරන බව දැන ගත් පසු සතුවු ව එතුමන්ට උපස්ථාන කරමින් එහි ම රඳී සිටියහ.

සේනානි නියමි ගමට පිළු සිගා වැඩ ආහාර වැළඳ බෝසතාණේ පසුව සිය ආහාර වේල කුමයෙන් අඩු කළහ. ඉන් පසුව උන්වහන්සේ තමන් විසු වන ලැහැබෙන් සොයා ගත් අල වර්ග හා පලවැල පමණක් ආහාරයට ගත් හ. පසුව එය ද බර ආහාරයක් යැයි සිතු බෝසතාණේ තමන් සෙවණ ලබා සිටි ගස මුලට වැවෙන කොළ ගෙඩි පමණක් ආහාරයට ගත්හ. මෙසේ කුමතුමයෙන් ආහාර අඩු කිරීම නිසා බෝසතාණන් වහන්සේගේ ගරීරය අතිශයින් ම කෙටවු විය. මුළ සිරුර ම දුර්වල විය. උන් වහන්සේ නොයෙක් වර ක්ලාන්ත වී වැටුණහ. එහන් දැඩි අධිෂ්ථානයෙන් හා විරයයෙන් යුත්ත වූ සිදුහත් තවුසාණේ දිගට ම දුෂ්කර ක්‍රියාවෙහි යෙදුණහ.

සිරුරට අධික දුක් දීමෙන් තමන් සොයන විමුක්තිය ලබා ගත නොහැකි බව එතුමන්ට අවසානයේ දී වැටහිණි. එබැවින් එතුමාණෝ ගරීරය පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට ආහාර ගනීමින් දුෂ්කර තපස් ව්‍යත අතහැර දමා නැවත පිළුසිගා වැඩිම ආරම්භ කළහ. වැඩි සැපයත්, වැඩි දුකත් යන දෙක ම නිවන ලබා ගැනීමට මාර්ගය නොවන බව වටහා ගත් බෝසතාණෝ එම අන්ත දෙකට ම නොපැමිණ මැදුම් පිළිවෙත අනුගමනය කළහ. එම පිළිවෙත අනුගමනය කරන්නට වීම තිසා අමනාපයට පත් පස්වග තවුසේ බෝසතාණන් වහන්සේ හැර දමා බරණැස ඉසිපතනයට ගියහ. තනි ව ම කාලය ගත කළ බෝසතාණන් වහන්සේ සේනානි තියම් ගමෙහි පිහිටි විශාල තුළ ගස මුල වැඩ සිට භාවනා කරමින් කාලය ගත කළහ. මේ වන විට මහඝිනික්මනින් වසර භයක් ගත ව තිබිණ. වෙසක් ප්‍රන් පොහොයට පෙර දින එළඹිණ.

එදු අලුයම් කාලය එළඹින් ම බෝසතාණන් වහන්සේ විවිධ වූ අර්ථ ඇති සිහින පහක් දුටු සේක. අලුයම් අවදි වූ උන්වහන්සේ එම සිහින පහ භා

එහි අර්ථය වෙන වෙන ම විමසා බැඳුහ. එම සිහිනවල තමන් වහන්සේ නිසැකයෙන් ම බුදු වන බවට පැහැදිලි පෙරහිමිත්තක් වූයෙන් මුහුණ දොවා පිරිසිදු ව පිඩු සිගා වැඩීමට සුදුසු වේලාව එළඹින තුරු ප්‍රසන්න මුහුණින් යුතු ව අඡපල් තුළ රැක මුල වැඩ සිටි සේක.

ඒ වෙසක් පුර පසලාස්වක පොහොය දිනයකි. පෙර දිනයෙක සුජාතා නම් සිටු දුව එම තුළ රැකේ දේවතාවාට කරන ලද භාරයක් තිබුනස් කිරීමේ අදහසින් කිරිබතක් රන් තලියක බහා රැගෙන පැමිණියා ය. සුජාතාව එම රන්තලිය සිදුහත් තවුසාණන්ට පුජා කළා ය. එසේ පුජා කළේ මගේ අදහස ඉටු වුවා සේ ම ඔබේ අදහස ද ඉටු වේවා සි යන පාර්පනයෙනි. සුජාතාවගේ කිරිබත් පිළිගත් බෝසතාණන් වහන්සේ නේරංජරා නදියට ගොස් දිය නා එහි ම වැඩ සිට කිරිබත් පිඩු කොට වැළඳුහ. කිරිබත් තිබු රන් තලිය ගෙන අද මා බුදු බව ලබන්නේ නම්, මේ තලිය උඩු ගෝ බලා යෝවා සි අධිශ්චිත කර ගෙහෙහි පා කර හැරියේ ය. කෙමෙන් ගග මැදට ගිය එම තලිය උඩු ගෝ බලා ගමන් කළේ ය. සිදුහත් බෝසතාණන්ගේ හිත සතුවට පත් විය. අසල වන ලැහැබකට වැඩි බෝසතාණන් වහන්සේ සටස් වන තෙක් ම විවේක සුවයෙන් කල් ගත කළහ.

සවස් යාමයේ ඇසෙනු බෝමුල කරා ගමන් ගත් උන්වහන්සේට අතර මග දී සෞත්‍රීය නම් බමුණා මුණගැසුණි. බෝසතාණන් දුටු හෙතෙම ඉතා සතුටට පත් වී තමන් සතු වූ කුසතාන මිටිවලින් අටක් එතුමන්ට පූජා කළේ ය.

බෝමුල කරා හිය බෝධිසත්වයන් වහන්සේ එම කුසතාන මිටි අට එහි අතුරා පැන නැගි විදුරසුනෙහි (ව්‍යාසනය) වැඩ හිඳ බුද්ධත්වය ලබා මිස නොනැගිවිමි සි අධිෂ්ථාන කර, දිවි තොර වුව ද විරයය අත් නොහරින බවට ස්ථීර සාර වූ අදහසෙහි පිහිටා ක්‍රියා කළහ. එවිට උන්වහන්සේගේ වයස අවුරුදු තිස්සපහකි. බෝසතාණන් වහන්සේ ආනාපාන සති භාවනාව වඩමින් සිත සමාධිගත කළහ. එදින රාත්‍රීයෙහි පෙර අත්බව සිහි කරන නුවණ හෙවත් ප්‍රඛැබෙනිවාසානුස්සති ශ්‍රාණය උන්වහන්සේට පහළ විය. මධ්‍යම යාමයේ දී සත්ත්වයන්ගේ උත්පත්තිය හා මරණය සිදු වන ආකාරය දැකීමේ නුවණ හෙවත් වූතුපථාත ශ්‍රාණය පහළ විය. පැව්තිම යාමයේ දී උන්වහන්සේ පටිච්ච සමුප්පාදය පදනම් කොට ගෙන විද්‍රිගනා වඩා සියලු කෙලෙස් නසන නුවණ හෙවත් ආසවක්ඛය ශ්‍රාණය උපදවා ගත්හ. ත්‍රිවිද්‍යා නමින් හැඳින්වෙන මෙම යුතු තුන උපදවා ගත් සිදුහත් බෝසතාණෝ වතුරාරය සත්‍යය අවබෝධ කොට ගෙන සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් වූහ.

බෝසතාණන් වහන්සේ විමර්ශනයිලි ව සංජු තීරණ ගනීමින් කටයුතු කළ ආකාරය ඉහත සිදුවීම්වලින් පැහැදිලි වේ. අපි ද බෝසත් වරිතය ආදර්ශයට ගනීමින් ජ්‍යෙෂ්ඨ අහියෝග ජය ගනිමු.

සාරාංශය

සිදුහන් කුමරු යසේදරා කුමරිය සරණ පාවා ගත්තේ ය.

ගිහිගෙයි විසූ සිද්ධාර්ථ කුමරු සතර පෙරනිමිති දැක මහාභිනිජ්‍යුමණය කළේ ය. අනෝමා ගං තෙරින් එතෙර ව සටිකාර බුහුමයා විසින් පිළිගන්වන ලද සිවුරු පිරිකර හැඳ පැවිදි විය.

සිදුහන් තාපසයාණේ භග්ගව, ආලාරකාලාම, උද්දකරාමපුත්ත ආදී තව්‍යසන් දත් සියලු දහම ඉතා කෙටි කළකින් ඉගෙන හමාර කළහ. ඒවා තමා සෞයන සත්‍යය නොවන බව ද තේරුම් ගත්හ.

බෝසත් සිදුහන් තාපසයාණේ නේරංඡරා ගග අසල වන ලැහැබෙහි පස්වග තව්‍යසන්ගේ ද උද්‍යුම් ඇති ව සය අවුරුද්දක් දුෂ්කර ක්‍රියා කළහ. ගරීරයට දැක් දීමෙන් තමා සෞයන සත්‍යය අවබෝධ කර ගත නොහැකි තිසා උන්වහන්සේ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව අනුගමනය කරන්නට වූහ. එමගින් බෝසතාණේ සියලු කෙලෙසුන් නසා වෙසක් ප්‍රන් පොහො දිනක ද ලොවිතරා බුද්ධත්වයට පත් වූහ.

ක්‍රියාකාරකම

01. ඔබ කණ්ඩායමට ලැබේ ඇති මාත්‍යකාව කියවා එම අවස්ථා හා එහි දී මුහුණ දුන් අහියෝග ජය ගත් ආකාරය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

1. සිදුහන් කුමරුගේ ගිල්ප දැක්වීමේ සිට සතර පෙර නිමිති දැකීම තෙක්
2. මහාභිනිජ්‍යුමණයේ සිට දුෂ්කර ක්‍රියාව දක්වා
3. දුෂ්කර ක්‍රියා කාලයේ සිට බුද්ධත්වය තෙක්

පැවරුම

පහත සඳහන් පැවරුම් දෙකෙන් ඔබ කැමැති එකක් තෝරා ගන්න.

1. ඔබ මූහුණ දුන් අහියෝගයක් පිළිබඳ වාර්තාවක් පිළියෙල කරන්න.
2. ඔබගේ මධ්‍යමයන් සැනසීමට ඔබට කළ හැකි දේ ලැයිස්තු ගත කරන්න.

පුහුණුවට

සුබේ බුද්ධානෂ උප්පාදේ

සුඩා සද්ධම්ම දේශනා

සුඩා සංසස්ස සාමගී

සමග්ගානෂ තපෝ සුබේ

බුද්ධ උපන

සැපතකි

සදහම් දෙපුම

සැපතකි

සග සමගීය

සැපතකි

සමගී සග ගණ තපසි

සැපතකි

04

අභි පන්සල් යමු

සුරයාලෝකය කෙමෙන් කෙමෙන් පොලොවට පතිත වූයේ හිමිදිරි උදෑසන කුරුලේන්ගේ නාදයන් සමග ය. පෙර දින ගුරුතුමිය දැනුම් දුන් පරිදි ලුමුන් මල්, පහන්, සුවද දුම්, ගිලන්පස හා පිරිකර ද හිඳ ගැනීමට සුදුසු ඇතිරිල්ලක් ද අතැති ව වෙනඳාට වඩා අලුයමින් පාසල වෙත පිය නැගුවේ විහාරස්ථානයට යන අරමුණිනි.

පෙර දිනයේ දී ගුරුතුමිය පංතියේ සියලු ම සිඟන් කණ්ඩායම් කොට විහාරස්ථානයට ගොස් ඉටු කළ යුතු කාර්යයන් පැවරුවා ය; සිදු කළ යුතු වත් පිළිවෙත් පැහැදිලි කළා ය; ගාසතික වචන හඳුන්වා දී ඒවා සුදුසු පරිදි භාවිත කරන ලෙස ද විහාරස්ථානයේ දී ඔවුන් සිදු කරන සැම ක්‍රියාවක් ම තමන් භොදින් නිරීක්ෂණය කරන බව ද පැවසුවා ය.

අප විහාරස්ථානයට ගොස් වන්දනාමාන සිදු කරන්නේ කිසිවෙකුගේ නියමයක් නිසා හෝ කිසිවෙකු සතුට කිරීමට හෝ නොවේ. එයින් අපට සිදු වන යහපත සලකාගෙන ය. අපට යහපත සැලසෙන්නේ වඩාත් ගුද්ධාවෙන් හා ගොරවයෙන් එම වන්දනාමාන හා පූජා කළ විට ය. මූලික වත්පිළිවෙත් සිදු කරන ආකාරයෙන් ගුද්ධාවන්ත හාවය පැහැදිලි වේ. වත් නොපුරන්නා සිල් නොපුරයි යන කියමන සිහිපත් කළේ ගුරුතුමියයි.

සිජුහු සුදේශ් සුදු කොක් රෙනක් සේ සුදු වතින් සැරසී එකිනෙකා පසුපස පාසලේ සිට විහාරස්ථානයට පියමන් කළහ. ඔවුන් පූජා ණුමියට අැතුළු වූයේ හිස් වැසුම් පාවහන් ගළවා නියම ස්ථානයේ තැන්පත් කරමිනි. ඔවුන් විහාරස්ථානයේ වැඩ සිටි ස්වාමීන් වහන්සේට පළමුවෙන් ම පසග පිහිටුවා වැද නමස්කාර කළේ තම ගුරුතුමිය අනුගමනය කරමිනි. සියලු දෙනාට ම ආකීරවාද කිරීමට උන්වහන්සේ අමතක නොකළ සේක. අනතුරුව ඔවුනු පූජා ණුමිය පවිතු කිරීමේ කටයුතුවල නිරත වූහ.

මවුන් පරමල් හා මකුල දැල් ඉටත් කර බුදු මැදුර පිරිසිදු කළ අතර, මැපෙන් මං ඇමදීමේ දී සෑ මලිව, බෝ මලිව හා විහාර මලිව පිරිසිදු කළේ කොළ රෝඩු පමණක් නොව ඇතැම් තැනක තිබූ තණ කොළ ද ඉටත් කරමිනි. අපද්‍රව්‍ය නිසි තැන්වලට දුම්මට කුවුරුත් වග බලා ගත්හ.

අනතුරුව මවුහු අත් දේවනය කර සම්බුද්ධ පුජාවට සුදුසු පරිදි අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය පිළියෙල කළහ. මල් බදුන් කළාත්මක ව සකස් කර පැන් ඉසීමටත්, හාජන පිරිසිදු වැස්මකින් ආවරණය කර තැබීමටත් කුවුරුත් අමතක නොකළහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගාරීරික බාතු තැන්පත් කළ වෙහෙර වහන්සේට පළමුවත්, උන්වහන්සේ පරිභෝග කළ බෝධීන් වහන්සේට දෙවනුවත්, බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා තැනු ප්‍රතිමා වහන්සේට තෙවනුවත් සිසුහු වන්දනාමාන කළහ.

පහන්, සුවලදුම්, මල්, ගිලන්පස ආදී වගයෙන් පූජා ද්‍රව්‍ය පිළිවෙළින් අතශස්වන විට සියලු දෙනාගේ සාඛු නාදයට සක්ටා නාදය ද එක් විය.

අනතුරුව ස්වාමීන් වහන්සේගේ මග පෙන්වීමෙන් හඩ නගා තාලානුකුල ව ගාරා හා පාය සංස්කෘතියනා කළේ පහත සඳහන් අනුපිළිවෙළට ය.

නමස්කාරය

නමෝ තස්ස හගවතේ අරහතේ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

නමෝ තස්ස හගවතේ අරහතේ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

නමෝ තස්ස හගවතේ අරහතේ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

තිසරණ සරණ යාම

බුද්ධ සරණ ගච්චාමි

ධම්ම සරණ ගච්චාමි

සංස සරණ ගච්චාමි

දුතියම්පි බුද්ධ සරණ ගච්චාමි

දුතියම්පි දම්ම සරණ ගච්චාමි

දුතියම්පි සංස සරණ ගච්චාමි

තතියම්පි බුද්ධ සරණ ගච්චාමි

තතියම්පි දම්ම සරණ ගච්චාමි

තතියම්පි සංස සරණ ගච්චාමි

පන්සිල් සමාදන් වීම

පාණාතිපාතා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි

අදින්නාදානා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි

කාමෙසු ම්විචාවාරා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි

මුසාවාදා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි

සුරාමේරය ම්‍රේජපමාදවිචානා වේරමණී සික්බාපද් සමාදියාමි

මුදු ගුණ සිහි කරන පායය

ඉතිපි සේව හගවා අරහං, සම්මා සම්බුද්ධේය්,
විෂ්ජාවරණ සම්පන්නෝ, සුගතෝ,
ලෝකවිදු, අනුත්තරෝ පුරිසදම්මසාරෝ,
සත්තා දේවමනුස්සානං, මුද්ධේය්, හගවාති.

දහම් ගුණ සිහි කරන පායය

ස්වාක්ඛාතෝ හගවතා ධම්මෝ, සන්දිචිකෝ,
අකාලිකෝ, එහිපස්සිකෝ, ඕපනයිකෝ, පච්චත්තං
වේදිතබේවෝ වික්ද්‍යාහිති.

සග ගුණ සිහි කරන පායය

සුපටිපන්නෝ හගවතෝ සාවක සංසේව්,
ලුශ්පටිපන්නෝ හගවතෝ සාවක සංසේව්,
සූයපටිපන්නෝ හගවතෝ සාවක සංසේව්,
සාම්ලිපටිපන්නෝ හගවතෝ සාවක සංසේව්,
යදිදීවත්තාරි පුරිසයුගානි අටිය පුරිස පුර්ගලා
එස හගවතෝ සාවක සංසේව්, ආහුණෙයෝ,
පාහුණෙයෝ, දක්වීණෙයෝ, අංජලිකරණීයෝ,
අනුත්තරං පුක්ද්‍යක්බෙත්තං ලෝකස්සාති.

ත්‍රිවිධ ලෙවතා වදින ගාරාව

වන්දාම් වේතියං සබැං - සබැඩානේසු පතිචිතිතං
සාරීරිකඩානු මහා බෝධීං - මුද්ධ රුපං සකලං සදා

බෝධී වන්දනා ගාරාව

යස්සමුලේ නිසින්නෝව - සබැඩාරි විජයං අකා
පත්තෝ සබැඩ්ක්දුතං සත්තා - වන්දේතං බෝධී පාදපං

පහන් පූජා කරන ගාරාව

සද්ධාය සම්පදිත්තේන - . දීපේන තමධංසිනා
තිලෝක දීපං සම්බුද්ධං - පූජයාමි තමෙම්නුදං

සුවද දුම් පූජා කරන ගාලාව

සුගන්ධිකාය වදනා	- අනන්ත ගුණ ගන්ධිනා
සුගන්ධිනාහ ගන්ධින	- පූජයාමි තථාගත

මල් පූජා කරන ගාලාව

පූජේම් බුද්ධ කුසුමේනන්න
පුද්දෙක්නමේන්න ව හෝතු මොක්බ。
පූජේ මිලායාති යථා ඉදා මේ
කායෝතථායාති විනාස හාවා

පැන් පූජා කරන ගාලාව

සුගන්ධ සීතල කජ්ප - පසන්න මධුර සුභ	
පාණියමේත හගවා - පතිගන්හාතු මුත්තම	

ගිලන්පස පූජා කරන ගාලාව

අධ්වාසේතු නො හන්තේ - ගිලාන පව්චය ඉම	
අනුකම්ප උපාදාය - පතිගන්හාතු මුත්තම	

දෙවියන්ට පින් දීම

එත්තාවතාව අමිහේහි - සම්හත පුද්දුකු සම්පද
සබලේ දේවා අනුමෝදන්තු - සබල සම්පත්ති සිද්ධියා

මියගිය ඇතින්ට පින් දීම

ඉදා වෝ කුදාතීන හෝතු - සුඩාතා හොන්තු කුදාතයෝ
ඉදා වෝ කුදාතීන හෝතු - සුඩාතා හොන්තු කුදාතයෝ
ඉදා වෝ කුදාතීන හෝතු - සුඩාතා හොන්තු කුදාතයෝ

බුද්ධ රත්නය සමා කර ගැනීම

කායේන වාවා විත්තේන - පමාදේන මයා කත
අව්චය බම මේ හන්තේ - හුරිපද්ධ තථාගත

ප්‍රාරුථනා ගාලාව

ඉමිනා පුද්දුකු කම්මෙන - මා මේ බාල සමාගමෝ
සතං සමාගමෝ හෝතු - යාව නිබිබාන පත්තියා

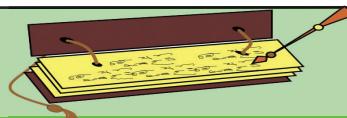
අවසානයේ ස්වාමීන් වහන්සේගේ මග පෙන්වීමෙන් සියල්ලෝ ම මෙත්ති හාවනාව වැඩුහ. ගිෂායන් විසින් සිදු කරන ලද සත් ක්‍රියාව අගය කරමින් උපදේශාත්මක අනුගාසනාවක් සිදු කිරීමට ස්වාමීන් වහන්සේ අමතක නොකළහ. වතාවත් සිදු කිරීමෙන් ලත් අත්දැකීම් ජීවිතයට එක් කර ගන්නා ලෙසත් සැම පොදු ස්ථානයක් ම පිරිසිදු ව තබා ගැනීමට වගබලා ගන්නා ලෙසත් උන්වහන්සේ වදාලුහ. එසේ ම නිවසේ සියලු දෙනා එක් ව ආගමික වතාවත් සිදු කිරීමට වේලාවක් වෙන් කර ගුද්ධාවෙන් වන්දනාමාන කළ යුතු බව ද උන්වහන්සේ පැවසුහ. සැම විට ම විහාරස්ථානයේ ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරු කරමින් දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයට යොමු වී ගණ ගරුක දරුවත් සේ ක්‍රියා කරන ලෙස ද උන්වහන්සේ සිහිපත් කළහ. අවසානයේ සායුඛාර මධ්‍යයේ පිරිකර පූජාව සිදු විය. ස්වාමීන් වහන්සේගේ දෙපා වැද සියලු දෙනා ම අවසර ගත්හ. පූජා ද්‍රව්‍ය සහිත හාර්තන පිරිසිදු කිරීමෙන් අනතුරුව ගිෂාය ගිෂායන් ගුරුතුමිය සමග පාසලට පැමිණියේ වෙන දා නොවූ තරම ප්‍රබෝධයතිනි.

සාරාංශය

- ★ පන්සලට ගොස් සිදු කරනු ලබන වතාවත් අවබෝධයෙන් හා ගුද්ධාවෙන් සිදු කිරීම
- ★ පිළිවෙළින් ගාරීරික, පාරිභාගික, උද්දේශික වෙතාව වන්දනා කිරීම
- ★ බුද්ධ වන්දනාව සඳහා ද්වසේ වෙලාවක් වෙන් කර අරථාන්විත ව හා ගෞරවාන්විත ව එය සිදු කිරීම
- ★ ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුරින් ජීවිතය යහපත් කර ගැනීම
- ★ දහම් පාසල් අධ්‍යාපනයට යොමු වීම

ක්‍රියාකාරකම

01. විහාරස්ථානයට ගොස් වන්දනාමාන කරන අනුපිළිවෙළ කුමක් ද?
02. ඉතිහිසේ..... පායය නිවැරදි උච්චාරණයෙන් යුතු ව ස්ථේස්ථායනා කරන්න.
03. විහාරස්ථානයේ දී අප අනුගමනය කළ යුතු වතාවත් ඇතුළත් ලේඛනයක් පිළියෙල කරන්න.

පැවරුම

බුදු රජාණන් වහන්සේ හා ස්වාමීන් වහන්සේ සම්බන්ධයෙන් හාවිත කිරීමේ
දී පහත සඳහන් වචනවලට අදාළ ගාස්තික වචන ලියා දක්වන්න

වතුර

කැම

කනවා

යනවා

වාඩී චෙනවා

තිද්‍නවා

05

පතුරමු සැමට මෙන් සිත්

අප ජ්‍යෙවන් වන සමාජය විවිධ පුද්ගලයින්ගේ සමන්විත ය. එහි වෙසෙන්නේ විවෙක කෙනෙකුගේ දියුණුව ප්‍රාර්ථනා කරති; දුකක් කරදරයක් සිදු වූ විට එය තමාට වූ දෙයක් සේ සිතා ක්‍රියා කරති; පිරිසක් මිතුරු ස්වභාවය පෙන්වා සතුරුකම් කරති; දියුණුවට අකුල් ලෙළති; දුක් කරදරයක දී මග හරිති. මේ විෂම වූ සමාජයේ කවර පුද්ගලයෙකු සමග වුව ද සාමයෙන් ජ්‍යෙවන් වීමට අපට හැකියාව තිබිය යුතු ය. ඒ සඳහා අප තුළ මෙමතිය හෙවත් මිතුරු සිතක් තිබිය යුතුය. එය පියවරෙන් පියවර ගුණ ධර්මයක් සේ පුරුණ කළ යුත්තකි. එවිට ජීව අඹ්ව වස්තුන්ට මෙන් ම සියලු ලෝ වැසියන්ට ද මෙමතිය හෙවත් මිතුරු බව පැතිර විය හැකි ය.

මෙත්‍රී භාවනාව වැඩිමට පාසලේ දී අපට බුදු මැදුර භාවිත කළ හැකිය. විහාරස්ථානයකට ගොස් භාවනා වැඩිම වඩා සුදුසු ය. එහි දී පළමු ව ස්ථානය අතුපතු ගා පිරිසිදු කළ යුතු ය. ශිෂ්‍යයෙකු නම් බද්ධ පර්යාකයෙන් ද (එරම්ණිය ගොතා) ශිෂ්‍යාචක නම් අර්ධ පර්යාකයෙන් ද (පාද පසු පසට තමා) හිඳ ගන්න. නමස්කාර පායිය කියවා තෙරුවන් සරණ ගොස් පන්සිල් සමාදන් වී භාවනාව මෙසේ ආරම්භ කරන්න.

පියවර 1

මම නිදුක් වෙම්වා !
 නීරෝගී වෙම්වා !
 සුවපත් වෙම්වා !
 (මෙසේ කියමින් සිතින් මෙනෙහි කරමින් තමාට මෙත්‍රීය කිරීමට පූහුණු වන්න.)

පියවර 2

මම නිදුක් වෙම්වා !
 නීරෝගී වෙම්වා !
 සුවපත් වෙම්වා!
 මා මෙන් ම,
 මාගේ මවුපිය ගුරුවර හිතම්තුරෝ ද
 නිදුක් වෙත්වා !
 නීරෝගී වෙත්වා !
 සුවපත් වෙත්වා !
 (මෙසේ තම මවුපියන්ට, ගුරුවරුන්ට, හිතවතුන්ට මෙත්‍රීය පතුරුවන්න.)

පියවර 3

මම නිදුක් වෙම්වා !
 නීරෝගී වෙම්වා !
 සුවපත් වෙම්වා!
 මා මෙන් ම මාගේ මවුපිය ගුරුවර හිතම්තුරෝ ද මැදිහත් අය ද,
 නිදුක් වෙත්වා !
 නීරෝගී වෙත්වා !
 සුවපත් වෙත්වා!
 (මෙසේ මැදිහත් අයට ද මෙත්‍රීය පතුරුවන්න.)

පියවර 4

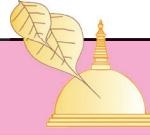
මම නිදුක් වෙම්වා !
නීරෝගි වෙම්වා !
සුවපත් වෙම්වා!
මාගේ මලුපිය ගුරුවර හිතමිතුරෝ ද
මැදිහත් අය ද, හිතවත් අය ද, අහිතවත් අය ද,
නිදුක් වෙත්වා !
නීරෝගි වෙත්වා !
සුවපත් වෙත්වා !
(මෙලෙස අහිතවත් අයට ද මෙමත්‍ය පත්‍රවත්න)

පියවර 5

මම නිදුක් වෙම්වා !
නීරෝගි වෙම්වා !
සුවපත් වෙම්වා!
මා මෙන් ම සියලු සත්ත්වයෝ
නිදුක් වෙත්වා !
නීරෝගි වෙත්වා !
සුවපත් වෙත්වා !
(මෙලෙස සියලු ම සතුන්ට මෙමත්‍ය පත්‍රවත්න)

මෙම අයුරින් හොඳින් භාවනා කිරීමට පුරුදු වූ පසු මෙන් සිත ඔබ තුළ තහවුරු වෙයි. ගැටෙන සුලු සිතුවිලි තුරන් වී ඔබ සැමගේ මිතුරෝකු බවත් හැම දෙනා ම ඔබේ මිතුරන් බවත් ඔබට දැනෙන්නට පටන් ගනී.

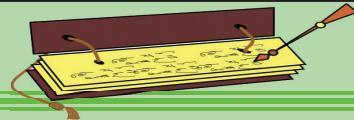
මෙන් සිත ඇති තැනැත්තා සුවසේ නිදයි. සුවසේ පිළිදෙයි. පාඨී සිහින තොදකියි. මනුෂ්‍යයන්ට ප්‍රිය වේ. අමනුෂ්‍යයන්ට ද ප්‍රිය වේ. දෙවියෝ මෙන් සිත් ඇතැත්තා රාක ගනිති. ඔහුට ගින්නෙන්, වස විසෙන්, අවී ආයුධවලින් භානියක් වන්නේ නැත. ඔහුගේ සිත ඉක්මනින් සමාධි ගත වෙයි. මුහුණ පැහැපත් වේ. හෙතෙම මුලාවෙන් තොර ව මිය යයි. මරණීන් මත බඩලාව උපදියි. මෙසේ මෙන් වැඩිමේ අනුසස් 11 ක් ඇතැයි බුදු දහමේ සඳහන් වේ. ලමා කාලයේ සිට ම අපි මෙන් වැඩිමට පුරුදු වෙමු.

සාරාංශය

සියලු සතුන් කෙරෙහි මිතුරු සිතින්, හිතවත් ව ක්‍රියා කිරීම මෙමත් මෙමත් හැකියා ප්‍රගත් කළ හැකිය. පාසලේ දී හෝ විහාරස්ථානයේ දී මූලික ආගමික වතාවත් සිදු කර තෙරුවන් සරණ සහිත පංච ශිලය සමාධින් ව හාවනාවට පිවිසෙන්න. ඔහු ම ඉරියවිවක් මේ සඳහා හාවත කළ හැකිය. පියවරෙන් පියවර හාවනා වඩා සියලු ලෝක සත්ත්වයාට ම මෙමත් පතුරුවන්න. මෙමත් කරන පුද්ගලයාට මෙලොව දී ලැබෙන ආනිසංස රාඛියකි. පරලොව ආනිසංස ද ලැබේ. අපි සතුරු මිතුරු සැමට මෙමත් කිරීමට පුරුදු වෙමු.

ක්‍රියාකාරකම

1. මෙමත් යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ කුමක් දැයි පැහැදිලි කරන්න.
2. මෙමත් හාවනාව වඩා පිළිවෙළ පෙන්වා දෙන්න.
3. මෙමත් හාවනාවේ ආනිසංස පහක් ලියන්න.

පැවරුම

1. දින හතක් මෙමත් හාවනාව වඩා ඔබ තුළ ඇති වෙන වෙනස්කම් පෙන්තක සටහන් කරන්න.

06

රාභුල පොචි භාමුදුරුවෝ

බෝසත් සිදුහත් කුමරුගේ භා යසෙය්දරා දේවියගේ එක ම පුතු වූයේ රාභුල කුමරු ය. පුත් කුමරු උපන් දින ම පියාණන් වූ සිද්ධාරථ බෝසතාණන්ගේ ගිහිගෙය හැර යාම හෙවත් මහඩිනික්මන සිදු විය. සිදුහත් බෝසතාණන් වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත් වූ පසු එළඹී වෙසක් පුර පසලාස්වක පොහො දිනයේ උන්වහන්සේ කිහුල්වතට වැඩි සේක. ඒ පියරපුගේ ඉල්ලීම පරිදි ය. හික්ෂුන් වහන්සේ පිරිවරා ගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ වඩිනු දුටු යසෙය්දරා දේවියට ඇති වූයේ මහත් සතුවකි. රාභුල පුතු මසවා ගත් ඇය උඩු මහලට දිව ගියා ය. සිය පුතුට බුදුපියාණන් වහන්සේ හඳුන්වා දුන්නේ මෙසේ ය.

“මා ආදර රාභුල පුත්‍රුවනි, රන් නෙඛම් මලක හැඩය ඇති රන්වන් පාදතලයක් ඇති ව මහ පොලාවට නොදුනෙන සේ මහපොලාව මුළු පාදතලයෙන් ම සිපගන්නා ආකාරයට වඩින්නේ බලගේ පියාණන් වහන්සේ ය. ඒ ඔබගේ පියාණන් වහන්සේ කොතරම් ලස්සන ද?” ආදි වගයෙන් ඇය

ගාර්යා නවයකින් බුදු සිරුර වර්ණනා කළා ය. නරසිභ ගාර්යා යනු ඒවා ය. අනතුරුව රාභුල මාතාව සිය පූතු අමතා,

“ප්‍රත රාභුල, මෙහි එන්න. ඒ ඔබේ පියාණන් ඉදිරියට යන්න. පියාණන්ගෙන් ඔබට ලැබේය යුතු දායාදය ඉල්ලා ගන්න.” සි කියා සිටියා ය.

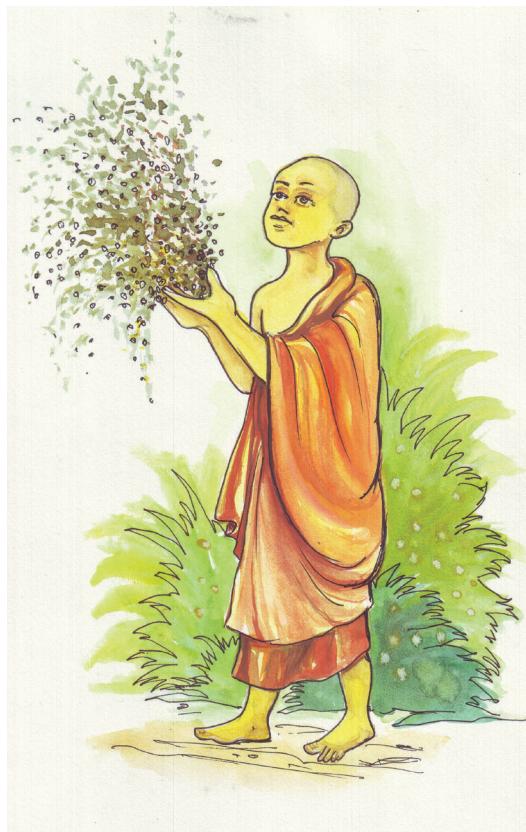
මවගේ වැන් ඇසු කුඩා රාභුල ප්‍රතණුවන් බුදු රජාණන් වහන්සේ ඉදිරියේ පෙනී සිටියේ මෙසේ කියමිනි.

“මහා ගුමණයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේගේ සෙවණැල්ලත් මට සැප ය. පිය කෙනෙකුගෙන් උරුම විය යුතු දේ ලබා දෙනු මැතිවි.”

මෙසේ කියමින් රාභුල කුමාරයා බුදු රජාණන් වහන්සේගේ අතෙහි එල්ලී උන්වහන්සේ සමග ම ගමන් ගත්තේ ය. බුදු රජාණන් වහන්සේ වැඩම කළේ කිමුල්වත් තුවර නිගෝධාරාමය වෙත ය. එහිදී රාභුල කුමරු ඇමතු උන්වහන්සේ,

“රාභුලය, මම ඔබට මගෙන් ලැබේය යුතු උරුමය දෙමි” සි පවසා කුමරු සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ වෙත යොමු කොට පැවිදි කරවන ලෙස දැනුම් දුන්හ. කුමරුවාණේ පැවිදි වීමෙන් පසු රාභුල භාමුදුරුවන් ලෙස ප්‍රසිද්ධියට පත් වුහ.

කුඩා රාභුල කුමරු මවු සහ තම සියා වූ සුද්ධේද්‍යන රජු ඇතුළු රජගෙදර අයගේ හොඳ හිත භා ආදරය දිනා සිටියේ ය. එසේ ම පැවිදි වීමෙන් පසු ද බුදු පියාණන් ඇතුළු සගරුවනෙහි සිත් දිනා ගත්තේ ය. රාභුල පොඩි භාමුදුරුවේ මැතැවින් බණ දහම් ඉගෙන ගත්හ. වැඩි කළේ යන්නට මත්තෙන් උන්වහන්සේ ඉතා සංවර

ගති ඇති කිකරු හිමි නමක් වූහ. හැම විට ම ගුරුවරුන්ගේ අවවාද ලබා සිහියෙන් යුතු ව ක්‍රියා කළහ. අවවාද අනුගාසනා ලබා ගැනීමට උන්වහන්සේ කොතරම ඇල්මක් දැක්වී ද කිව හොත් දිනපතා පාන්දරින් නැගිට වැඩි දෝතක් ගෙන එය අහසට දමා මෙසේ ප්‍රාර්ථනා කළහ.

“මෙ වැඩි දෝතේ වැඩිකැට ප්‍රමාණයට මට ගුරුවරුන්ගේ අවවාද ලැබේවා!”

රාභුල පොඩි භාමුදුරුවන්ගේ විනිත භාවය දුටු සමහර භාමුදුරුවරු උන්වහන්සේගේ එම ශික්ෂාකාමිත්වය පිරික්සීමට උන්වහන්සේ මළුපෙන් ඇමේමෙන් පසු කුණු ගෙනවුත් එහි තැන තැන දමති; කොසු ඉදල් තැන තැන දමති; එසේ කොට රාභුල හිමියන්ට ඇසෙන සේ මෙසේ කියති;

“පෙනේ ද රාභුල මිදුල ඇමද තිබෙන ආකාරය?”

“පෙනේ ද රාභුල කොසු ඉදල් දමා තිබෙන හැටි?”

මෙවා ඇසු කුඩා රාභුල භාමුදුරුවන් වහන්සේ කිසි විටෙක තමාගේ නිධාස්කම පිළිබඳ ව ප්‍රකාශ කිරීමට නොගියහ. නොපමා ව පැමිණ කොසු ඉදල් ආදිය නියම තැන තබා මලුව පිරිසිදු කළහ. ශික්ෂාන් වහන්සේ වෙත වැඩම කර වැඳ සමා කර ගත්හ.

දිනක් සැරියුත් තෙරැන් වහන්සේ උන්වහන්සේගේ මධුතුමියගේ නිවසට රාභුල පොඩි භාමුදුරුවන් සමග පිඩු සිගා වැඩියහ. බොද්ධ කාන්තාවක නොවූ මෙම මට උන්වහන්සේලා දෙනමට ම දොස් කියමින් පිශේචපාත ආහාර පිළිගැන්වුවා ය. සැරියුත් භාමුදුරුවන් හේ රාභුල භාමුදුරුවන් හේ එයට කෝප වූයේ නැත. බුදු රජාණන් වහන්සේ මේ පිළිවෙත ප්‍රශ්නයට ලක් කළහ.

එක් සමයෙක රාභුල පොඩි භාමුදුරුවෝ අම්බලට්ධිකා ආවාසයෙහි වැඩ වෙසෙන කල්හි බුදුරජාණන් වහන්සේ රජගහ තුවර වේළවනයෙහි වැඩ වාසය කළහ. දිනක් බුදු රජාණන් වහන්සේ අම්බලට්ධිකාවට වඩිනු දුටු රාභුල පොඩි භාමුදුරුවන් විසින් වහා ම උන්වහන්සේට වැඩ සිටීමට අසුනක් පනවා සිරිපා දෝවනය කිරීම සඳහා පැන් භාජනයක් ද තබන ලදී.

බුදුරජාණන් වහන්සේ අසුනෙහි වැඩ හිඳ සිරිපා දේවනය කර ගත් පසු ව රාභුල පොඩි හාමුදුරුවෝ උත්වහන්සේට වන්දනා කළහ. අනතුරුව පා දේවනයට ජලය තැබූ හාජනය උපමා කර ගනිමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙසු දිනමෙහි පහත සඳහන් කරුණු ද ඇතුළත් විය.

★ දැන දැන ම බොරු කීමට ලේඛා නැති තැනැත්තාගේ මහණකම හාජනයක පතුලේ ඉතිරි ව තිබෙන ජලය ස්වල්පයක් මෙන් හින වුවකි.

★ දැන දැන ම බොරු කීමට ලේඛා නැති තැනැත්තාගේ පැවිද්ද හාජනයෙන් ඉවත දුම් ස්වල්ප ජලය මෙන් ඉවත දුම්වකි.

★ දැන දැන ම බොරු කීමට ලේඛා නැති තැනැත්තාගේ මහණකම යටිකරු කරන ලද හාජනයක් මෙන් කිසි ගුණ දහමක් නොපිහිටන්නකි.

★ දැන දැන ම බොරු කීමට ලේඛා නැති තැනැත්තාගේ මහණකම උඩුකරු කරන ලද ජලය නැති හාජනය මෙන් හිස් වුවකි.

මේ නිසා විහිඟවටවත් බොරු කියන පුරුද්දක් ඇති නොකර ගත යුතු බවට බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුගාසනා කළහ. රාභුල පොඩි හාමුදුරුවෝ එම අනුගාසනාව ගෞරවයෙන් පිළිගත්හ. බුදු රජාණන් වහන්සේ එහි දී රාභුල පොඩි හාමුදුරුවන්ගෙන් මෙසේ ද විමසුහ.

“රාභුලයනි, කැඩිපතින් ඇති ප්‍රයෝගනය කුමක් ද ?”

“ස්වාමීනි, එය අවශ්‍ය වන්නේ තමාට තමා විමසා බැලීම පිණිසයි.”

“රාභුලය, ඔබ නිවැරදි ය, එසේ ම ඔබ කිසි යම් කටයුත්තක් කරන්නේ ද එය වඩා පරීක්ෂාවෙන් නැවත නැවත සොයා බලා කළ යුතු ය.”

“එසේ ම ඔබ වචනයෙන් යමක් කියන්නේ නම් භොඳින් විමසා බලා කිව යුතු ය. සිතින් යම් සිතුවිල්ලක් සිතන්නේ ද ඒ පිළිබඳ ව නැවත වීමසිය යුතු ය.” බුදුරජ්‍යන්ගේ අවවාද නිමාවෙන් ම හිරු එළිය දුටු විට නෙවිම් මලක් පිබිදෙන්නාක් මෙන් රාභුල පොඩි හාමුදුරුවන්ගේ මූහුණ බබළන්නට විය.

“රාභුල ඔබ අතින් යම් වැරද්දක් සිදු වූවා නම් එය ගාස්තාන් වහන්සේට හෝ එකට වැඩ වෙසෙන හික්ෂු තමකට හෝ පවසන්න. එසේ පවසා එම වැරද්ද තැවත නොකරන බවට අදිටන් කරගෙන සංවර වන්න.” රාභුල භාමුදුරුවෝ මෙම බුද්ධාච්චලාදය ඉතා සතුවින් පිළිගත්හ.

ගුණ නුවණින් භා දාන උගත්කමින් දිනෙන් දින වැඩුණු රාභුල භාමුදුරුවෝ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද වුල්ලරාභුලෝවාද සූත්‍රය අසා සියලු කෙලෙසුන් නසා රහත් බවට පත් වූහ. පසු ව බුදුරජාණන් වහන්සේ රාභුල භාමුදුරුවන්ට ගික්ෂාකාමී හික්ෂුන් අතර අග තනතුර පිරිනැමු සේක. එතැන් පටන් රාභුල මහරහතන් වහන්සේ නමින් ප්‍රසිද්ධියට ද පත් වූ සේක.

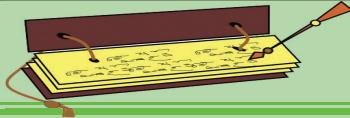
කිකරුකම, අවවාද පිළිගැනීම, ඇත්ත කථා කිරීම, හරි වැරදි හඳුනා ක්‍රියා කිරීමට හැකි වීම, අනතිමානී බව රාභුල භාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙන් අපට ලබා ගත හැකි ආදර්ශ කිහිපයකි. මේ ගුණ දහම් අපගේ ජ්විතවලට ඇතුළත් කර ගෙන ජ්විත ආලෝකවත් කර ගනිමු.

සාරාංශය

සිදුහත් කුමරුගේ සහ යසේදරා දේශීයගේ පුතා රාභුල කුමරු ය. මේ කුමරු පැවැදි විමෙන් පසු රාභුල භාමුදුරුවන් නමින් ප්‍රසිද්ධ විය. කිකරුකම, අවවාද පිළිගැනීම, ඇත්ත කථා කිරීම, හරි වැරදි හඳුනා ක්‍රියා කිරීමට උත්සාහ කිරීම, අනතිමානී බව රාභුල භාමුදුරුවන්ගේ වරිතයෙන් ගත හැකි ආදර්ශයන් ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ වුල්ලරාභුලෝවාද සූත්‍රය ඇසීමෙන් රහත් එලයට පත් රාභුල භාමුදුරුවෝ රාභුල මහරහතන් වහන්සේ ලෙස ප්‍රසිද්ධියට පත් වූ අතර ගික්ෂාකාමී හික්ෂුන් අතර අගතනතුරට ද පත් වූහ.

ක්‍රියාකාරකම

1. රාජුල හාමූදුරුවන්ගේ වරිතයෙන් ඔබේ ජීවිතයට ගත හැකි ආදර්ශ හතරක් නම් කරන්න.
2. රාජුල කුමාරයාට බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් ලැබුණු දායාදය කුමක් ද?
3. රාජුල හාමූදුරුවන්ගේ වරිතයෙහි ඔබ සිත් ගත් අවස්ථාවක් විතුයට තැගන්න.

පැවරුම

1. ඔබ කරන හොඳ වැඩ දිනපතා ම පොතක සටහන් කර මුළුයෙන්ට පෙන්වා අත්සන් කර ගන්න.
2. නරසීහ ගාලා තාලානුකුල ව ගායනා කරන්න.

07

දියුණුවේ රන් දොරටු

ඇතා අතිතයේ දූෂිල බරණැස් නම් තුවරක් විය. එක් කලෙක එහි රජ කලේ බුන්මදන්ත නම් රජ කෙනෙකි. එකල බොහෝ සම්පත් ඇති පින්වත් සිටුවරයෝක් විය. ඔහුට ඉතා බුද්ධීමත් ප්‍රතෙක් සිටියේ ය. හෙතෙම ඉගෙනීමට මහත් උනන්දුවක් ඇත්තෙකි. එම දරුවාගේ ඉතා වැදගත් ලක්ෂණයක් විය. එනම් තමා නො දන්නා දෙය ගුරු දෙගුරුන්ගෙන් හා වෙනත් වැඩිහිටියන්ගෙන් අසා දැන ගැනීමයි. ඔහු නිතර ම විමුක්තිවේ දැන ගත යුතු වැදගත් කරුණු ගැනයි. දිනක් හෙතෙම තම පියාගෙන් මෙසේ ඇසියා ය.

“පියාණනි, මා බොහෝම කැමැතියි දියුණුවේම සඳහා ව්‍යවමනා කරන කරුණු දාන ගන්න. කරුණාකර ඒවා මොනවාදයි කියා දෙන්න පූජාවන් ද?”

දරුවකු යමක් ඇසු විට බොහෝම සැලකිල්ලෙන් පිළිතරු දීම බුද්ධිමත් මවුහියන්ගේ ගතියකි. එබැවින් එම පියා ඉතා භාඳීන් සිතා බලා අගනා පිළිතරක් දුන්නේ ය. දියුණුවේම සඳහා ප්‍රධාන දොරටු හයක් ඇති බව හෙතෙම පැවසී ය. දියුණුවේමේ දොරටු නම් දියුණුවේම සඳහා අවශ්‍ය කරුණු ය. පියා පුතාට කියා දුන් එම කරුණු සය මෙසේ ය.

1. නීරෝග බව
2. සිල්වත් බව
3. වැඩිහිටියන්ගේ උපදෙස් ලැබීම
4. භාඳ ඉගෙනීමක් තිබීම
5. දැනැම් ව ජ්වත් වීම
6. කම්මැලි නොවීම

අප ගිලන් වූ විට පාඩුම් කළ නොහැකි ය. වෙනත් වැඩික යෙදීම ද අපහසු ය. කොපමණ සම්පත් තිබුණන් ඒවායින් නිසි ප්‍රයෝගන ගත නොහැකි ය. අලුතින් යමක් උපයා ගැනීමට ද හැකි නොවේ. පින් දහම් ආදි භාඳ වැඩ කිරීම ද අපහසු ය. එසේ වූ විට දියුණුවක් ඇති නොවේ. නීරෝගි බව (ආරෝග්‍ය) දියුණුවට අවශ්‍ය ප්‍රධාන කරුණාක් ලෙස දැක්වූයේ එබැවිනි.

අප ජ්වත් වන්නේ තනිය ම නොවේ, පිරිසක් සමග ය. සමාජයක ජ්වත් වන විට අප කරන කියන දේ ඒ සමාජයට ද බලපායි. එබැවින් කඩා කිරීමේ දී හා වැඩ කිරීමේ දී පරිස්සම විය යුතු ය. සිතට එන හැම දෙයක් ම තීම හෝ කිරීම සූදුසු නැත. සමාජයේ ඇති භාඳ සිරින් හඳුනා ගෙන ඒවාට ගරු කිරීමට සිදු වෙයි. පන්සල, පාසල වැනි තැන්වල හැසිරෙන ආකාරය ඒ ඒ තැන්වලට සූදුසු විය යුතුයි. ඒවා දැනගෙන ල්‍යේජ හය ඇති ව ජ්වත්වීම දියුණුවට හේතු වෙයි. එබැවින් ශිලාචාරකම (සිලං) දියුණුවේ දොරටුවක් ලෙස දක්වා ඇත.

කළ යුතු නොකළ යුතු දේ ගැන කුඩා අයට වඩා වැඩි දැනීමක් වැඩිහිටි අයට ඇත. ගුණ නුවණීන් හා වයසින් වැඩි අය අප අතර සිටිති. ඇතැම් වැඩිහිටියන් පොතපත ඉගෙනීමෙන් දැනුම ලබාගෙන ඇත. ඇතැම් අයට සමාජයේ ජ්වත්වීමෙන් ලැබුණු දැනුමක් ඇත. ඒ අයගේ උපදෙස් ලබා ගැනීම

ප්‍රයෝගනවත් ය. විශේෂයෙන් අපේ ලැග ම වැඩිහිටියන් වන මවුමියන්ගෙන් හා ගුරුවරුන්ගෙන් අප ඉගෙන ගත යුතු දේ ඇත. අප කරන වැඩ එබදු වැඩිහිටියන්ගේ උපදෙස් හා අනුමැතිය ද (වුද්ධානුමතං) ඇතිව කළ යුතු ය. එසේ කිරීම දියුණුවට උපකාර වේ.

ඉගෙනීමෙන් තොර ව ද දියුණු විය නොහැකි ය. දිනපතා පාසලෙන්, දහම පාසලෙන්, පොත පත කියවීමෙන්, බණ ඇසීම ආදියෙන් අපි දැනුම ලබා ගනීමු. එය දියුණු වීමට උපකාර වේ. එම නිසා බහුග්‍රෑතකම හෙවත් හොඳව ඉගෙන ගත තිබීම (සුතං) දියුණුවට අවශ්‍ය ප්‍රධාන කාරණයකි.

මිල මුදල් තිබුණු පමණින් කෙනෙකු දියුණු පුද්ගලයෙක් නොවේ. ගණ ධර්ම ද ඔහු තුළ තිබිය යුතු ය. සතුන් මැරීම, සෞරකම් කිරීම, දුම්බීම, සුරාපානය ආදි දුෂීරිත්වලට පුරුදු වූ තැනැත්තාට පිරිහීමක් මිස දියුණුවක් නොවේ. එබැවින් දැනැම් ව ජ්වත්වීම (ඩමමානුවත්තී) දියුණුවේ දොරටුවක් ලෙස දැක්වෙයි.

කම්මැලි වූව හොත් පාඩම් කළ නොහැකි ය. ගොවිතැන් වෙළෙඳාම් ආදිය ද කළ හැකි නොවේ. සිල් රකීම, භාවනා කිරීම ආදියට ද කම්මැලිකම බාධාවකි. එනිසා කම්මැලි නැතිකම (අලිනතා) හෙවත් අලිනතාව දියුණුවට අවශ්‍ය ම දෙයකි.

තම පියාගෙන් මෙම කරුණු දැනගත් දරුවා කුඩා කළ සිට ම ඒ අනුව කටයුතු කළේ ය. ඒ නිසා සැප සම්පත්වලින් මෙන් ම ගණ නුවණීන් ද දියුණු පුද්ගලයෙක් විය. එසේ දියුණු වීමට හැකි වූයේ කරුණු දාන ගැනීමෙන් පමණක් නොනැවති නීරෝගකම ආදිය ඇති වන ලෙස කටයුතු කළ බැවිනි.

මෙය පන්සිය පනස් ජාතක පොතෙහි එන එක් කරා වස්තුවකි. එය අත්පස්සද්වාර ජාතකයයි. අත්පස්සද්වාර යන්නෙහි තේරුම දියුණුවේ දොරටු යන්නයි. එදා බුද්ධීමත් පියා ලෙස උපත ලබා සිටියේ අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ ය.

අපිත් කුඩා කළ සිට ම නොදන්නා දේ දන්නා අයගෙන් අසා දාන ගැනීමට පුරුදු වෙමු. හොඳ සෞඛ්‍ය පුරුදු ඇති කර ගෙන නීරෝගකම රැක ගනීමු. ලංඡලා හය ඇති ව ශිලාචාර ලෙස ජ්වත් වෙමු. වැඩිහිටියන්ගේ වැදගත් උපදෙස් පිළිගනීමු. ඒ අයගේ අනුමතය ඇති ව ම කටයුතු කිරීමට උත්සාහ

කරමු. සතුන් මැරිම සොරකම කිරීම වැනි නපුරු ගතිවලිනුත් දුම්බීම වැනි දුසිරින්වලිනුත් වෙන් වෙමු. අලස නොවී මහන්සියෙන් නොඳට ඉගෙන ගතිමු. එවිට අපට ද දියුණුවේ රන් දොරටු ඇමෙරනු ඇත.

සාරාංශය

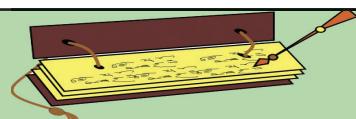

පුද්ගලයකුගේ දියුණුව සඳහා උපකාරී වන කරුණු හයක් අත්ථස්සද්වාර ජාතකයෙහි පෙන්වා දී ඇත.

දියුණුවේ දොරටු ලෙස හැඳින්වෙන එම කරුණු හය නම්,

1. නීරෝග බව
2. සිල්වත් බව
3. වැඩිහිටියන්ගේ උපදෙස් ලැබීම
4. නොදු ඉගෙනීමක් තිබීම
5. දුහැමි ව ජීවත්වීම
6. කම්මැලි නොවීම

ක්‍රියාකාරකම

1. දියුණුවේ දොරටු සය නම් කරන්න.
2. කම්මැලිකම දියුණුවට බාධාවක් වන බවට කරුණු තුනක් ලියන්න.

පැවරුම

- පුහුණුවට ඇති කවිය පැහැදිලි ව ලියා මලේ නිවසේ පෙනෙන තැනක එල්ලා තබන්න

පුහුණුවට

ଆରୋଗ୍ଯମିଳିଷେ ପରମଂବ ଲାହଂ
କ୍ଷିଳଂ ବ ବୃଦ୍ଧିବ୍ୟାନୁମତଂ ପ୍ରତଂ ବ
ଦମମାନୁଵନ୍ତି ବ ଅଲ୍ଲିନନ୍ତା ବ
ଅନ୍ତେପ୍ରସ୍ତୁତ ଦ୍ୱୀରା ପାତ୍ରବା ଶତ୍ରେତେ

ନିରେତି ବବ କିଲ୍ପିତକମ ଵୈଚିହିରି ଦ୍ରପଦେଶ୍
ଦହମି କରିଣ୍ଣ ଜମଗ ଲେନନ୍ ଦ୍ୟନ୍ ଦୁଗେନ ଗେନ
ଦ୍ରୁଷ୍ଟିରିତ୍ ଦୂରିକର ହୈମ ବିତ ଆଲସ ନୋଲେ ବୈଚ
ଦେଲୋବ ମ ଦ୍ଵୀପଣ୍ଣ ଜଳଜନ କରିଣ୍ଣ ଜୟକି ଅନନ୍ତି

ଲୈଲିମ

ତିନିମ

କିରିମ

ଲୋମ

08

දිවි මග සරු කරන සීලය

සසර දුක් සහිත ය. උපතත් සමග ඇතිවන ලෙඩ වීම, මහලු වීම, මරණය ආදි අප්‍රසන්න කටුක අත්දැකීම්වලින් යුක්ත ය. එකී සසර දුකින් අත්මිදීමේ මග බුදු දහමේ දැක්වේ. සංසාර ගත ජ්විතය තුළ වුව ද නිරවුල් ව ප්‍රීතිමත් ව නිරෝගී ව භා සාමකාමී ව ක්‍රියා කරන්නට අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශනය බුදු දහමේ ඇතුළත් වේ. සැපවත් ව ජ්වත් වීමටත් සසර දුකින් අත්මිදීමටත් උපකාර වන මාර්ගය බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් වදාල ආරය අෂ්වාගික මාර්ගයයි. එය දුක්බ නිරෝධ ගාමිණී පටිපදා ආරය සත්‍යය නම් වේ.

අංග අටකින් සමන්වීත ආරය හෙවත් නිවන් මග සීල, සමාධී භා ප්‍රයා වශයෙන් ගික්ෂා තුනකට බෙදා දැක්වා ඇතේ. මෙය තියික්ෂාව ලෙස ද හැඳින්වේ. අප මෙහි දී අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ සීල ගික්ෂාව පිළිබඳවයි. එය දෙයාකාරය. එනම්, විරමනය හෙවත් නොකළ යුත්ත නොකිරීම භා සමාදානය හෙවත් කළ යුත්ත කිරීම යනුවෙනි. එම සීල ගික්ෂාවට සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත භා සම්මා ආභ්‍යා යන අංග තුන ඇතුළත් ය. සම්මා වාචා යනු යහපත් වවන කතා කිරීමයි. එය සතරාකාර ය.

1. බොරු කීමෙන් වැළකීම
2. කේලාම් කීමෙන් වැළකීම
3. පරුෂ වවන කථා කිරීමෙන් වැළකීම
4. නිස් වවන කීමෙන් වැළකීම

ඉහත දැක්වන ලද්දේ වවනයෙන් සිදු වන අක්‍රූහ්‍ල්වලින් වැළකීම ය. බොරුවෙන් අනුන් රට්ටීම නොකළ යුත්තයි. කළ යුත්ත නම් සත්‍යය කතා කිරීමයි. කේලාම් කීම නම් නොකළ යුත්තයි. ඉන් වැළකී සමගිය, සමාදානය, ඇති කරන වවන කථා කිරීම කළ යුත්තයි. අන්‍යන්ගේ සිත් පිඩාවට පත් කරන නොසරුප් වදන් කීම නොකළ යුත්තයි. එය බැහැර කොට ප්‍රීයකීලී වවන කථා කිරීම කළ යුත්තයි. නිසරු නිශ්චිල වවන කතා කිරීම නොකළ යුත්තයි. එලදායී වූ යහපත් වවන කතාකිරීම කළ යුත්තයි.

මෙසේ වැරදි අනර්ථවත් වවන භාවිතයෙන් වැළකී, නිවැරදි ව, අර්ථවත් වවන භාවිත කරන තැනැත්තා සිය ජීවිතයේ දී සැමගේ විශ්වාසය භා ගෞරවය දිනා ගන්නෙක් වෙයි.

සිල ශික්ෂාවහි ඇතුළත් දෙවැනි කරුණ සම්මා කම්මන්තයයි. එනම් යහපත් වූ ක්‍රියාවන්හි නිරත වීමයි. තව දුරටත් පැහැදිලි කරන්නේ තම සම්මා කම්මන්තයෙන් අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ කයෙන් සිදු වන අකුසලවලින් ඉවත් ව කටයුතු කිරීම ය. සම්මා කම්මන්තයට අයත් අංග වන්නේ,

1. ප්‍රාණීන් මැරීමෙන් වැළකීම
2. සොරකම් කිරීමෙන් වැළකීම
3. කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකීම

සත්ත්ව සාතනයෙන් හෙවත් ප්‍රාණීන් මැරීමෙන් වැළකීම දුරු කළ යුතු නිසයි, පන්සිල් අටසිල් ආදි සියලු ම ශික්ෂා පදවලට එය ඇතුළත් ව පවතින්නේ. සතුන් මැරීමෙන් වැළකීම පමණක් නොව සතුන්ට අහය දානය දීම, ඔවුන්ට හිංසා පිඩා නොකිරීම ආදිය ද පුරුදු පුහුණු කළ යුතු ය. සියලු ම ප්‍රාණීන්ට කරුණාව, මෙමත් දැක්විය යුතු ය. එවිට ඔබ සියලු ජීවීන්ගේ ආරක්ෂකයා ද මිත්‍රයා ද වනු ඇත.

අන් සතු නුදුන් දේ තමන් සතු කර ගැනීමෙන්, උදුරා ගැනීමෙන්, පැහැර ගැනීමෙන් හෙවත් හොරකමින් වැළකී අන් සතු සම්පත් තමාගේ මෙන් සලකා රැක ගැනීම යහපත් වූ පුරුදේදකි. පෙළද්ගලික දේපල මෙන් ම පොදු දේපල ද සුරකිමේ ඇති වැදගත්කම මෙයින් වඩාත් තහවුරු වේ. වැරදි කාම සේවනයෙන් වැළකීම යහපත් සමාජයක් පවත්වා ගැනීමට උපකාරවත් වේ. ශිෂ්‍ය ජීවිතයේ දී කුමර කුමරි බඹුසර රැකගෙන කටයුතු කරන්නට ද අප වග බලා ගත යුතු ය. එය අනාගත යහපතට ද හේතු වේ.

සිල ශික්ෂාවේ තෙවන අංගය සම්මා ආජ්වයයි. එනම් යහපත් දිවි පැවැත්මයි. සම්මා ආජ්ව භා මිචිඡා ආජ්ව යැයි ජීවන කුම දෙකකි. අධ්‍යාමික වූත් අකුසල සහගත වූත් ජීවිකා වෘත්තියක නිරත වීම මිචිඡා ආජ්වයයි. මිචිඡා ආජ්වයෙන් බැහැර ව සම්මා ආජ්වයෙන් ජීවත් විය යුතු ය.

ආරය අඡ්ටාංගික මාරුගයෙහි එන මෙක් සිල ශික්ෂාවේ යෙදීමෙන් අපේ පෙළද්ගලික ජීවිතය වඩාත් එලදායක කර ගත හැකි අතර අපේ සමාජගත

ජ්‍යෙෂ්ඨය ද සාර්ථක වෙයි. තමා වරිතවත් ව සංවර්ධීලි පුද්ගලයකු ලෙස කටයුතු කරමින්, අනුත්ව භානියක් නොකොට, ඔවුන්ට ආදර්ශයක් වන පරිදි ක්‍රියා කිරීමට සිල්වත් තැනැත්තා සමත් වන්නේ ය. සම්මා ආර්ථයෙන් යුතු ව ජ්‍යෙෂ්ඨ විමේ දී අනුගමනය කළ යුතු නිවැරදි ජ්‍යෙෂ්ඨ ක්‍රම කිහිපයක් බුදු දහමෙන් පෙන්වා දී ඇත. ගොවිතැන් කිරීම, ගවයන් රක බලා ගැනීම, රාජ්‍ය සේවය භා වෙළෙඳාම ඒ අතර වැදගත් වේ. මෙම රැකියාවන්හි නිවැරදි ව දැහැමි ව යෙදීම බුදු දහම අවධාරණය කරයි. ගොවිතැන් කිරීමේ දී පරිසර හිතකාම් ව එම කටයුතු සිදු කළ යුතු ය. ගවයන් ඇති කිරීමේ දී සත්ත්ව කරුණාව පෙරවු කර ගත යුතු ය. රජයේ සේවය පොදු ජන සේවයක් ලෙස සාධාරණ ව ඉවු කළ යුතු ය. වෙළෙඳාමේ දී වංචනික ක්‍රියා බැහැර කොට, ලාභය ම අරමුණු නොකර ක්‍රියා කළ යුතු ය.

සිල්වත් ව කටයුතු කිරීමේ ආනිසංස පහක් ගැන ද දහමෙහි සඳහන් වේ.

1. මහත් වූ ඩෝග සම්පත් ලැබීම
2. කීරතිය පැනිරීම
3. පිරිස් මැද නොලිය ව කටයුතු කිරීමට හැකිවීම
4. මරණයට බිය නොමැති වීම
5. මරණීන් මතු සුගතියේ ඉපදීම

සීලය යනු කය වවන දෙකෙහි සංවර භාවයයි. එහි දී අදහස් කෙරෙනුයේ කයෙන් සිදු වන වැරදි තුනෙන් වැළැකීම භා වචනයෙන් සිදු වන වැරදි භතරෙන් වැළැකීම වේ.

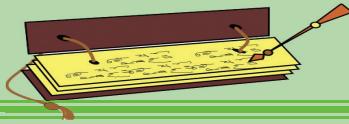
සාරාංශය

සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත භා සම්මා ආර්ථ යන අංග තුන ආර්ය අෂ්වාංගික මාර්ගයේ සීල දික්ෂාවට අයත් වේ.

1. කය භා වචනයේ සංවර බව සීලයයි.
2. විරමනය භා සමාදානය යනුවෙන් සීලයේ දෙපැන්තක් ඇත.
3. සීලයේ ආනිසංස පහක් දහමෙහි දක්වා තිබේ.

ක්‍රියාකාරකම

1. සීල ගික්ෂාවට අයත් මාර්ගාංග නම් කරන්න.
2. සම්මා වාචා පැහැදිලි කරන්න.
3. සම්මා කම්මන්ත විස්තර කරන්න.

පැවරුම

සීල ගික්ෂාව පිළිබඳ ව ර් සටහනකින් දක්වන සැලසුමක් සකස් කරන්න.

පූජාණුවට

කායේන සංවරෝ සායු
සායු වාචාය සංවරෝ
මනසා සංවරෝ සායු
සායු සබ්බත්ථ සංවරෝ

කය සංවර කර ගැනීම මැනැවී. වචනය සංවර කරගැනීම මැනැවී. මනස සංවර කරගැනීම මැනැවී. තිදොර ම සංවර කර ගැනීම මැනැවී.

09

පන්සිල් රකිමු

01. පාණාතිපාතා වේරමණී සික්බාපදං සමාදියාමි

කිසි විට සතකු නොමරමි මම	නොමරවමි
වෙන අය මරන විට අනුමත	නොම කරමි
කඩු දුනු මුගුරු මගේ දැනින්	බැහැරලමි
සතුනට දායාබර හිතවත් අයෙක්	වෙමි

02. අදින්නාදානා වේරමණී සික්බාපදං සමාදියාම්

නුදුන් දෙයක් සෞර සිතකින් නොගන්නෙම්
අනුන් ලවා සෞරකම් නොකරවන්නෙම්
හොරෙන් ගැනුම අනුමත නොම කරන්නෙම්
ලැබෙන්නකින් සතුටු ව දිවි ගෙවන්නෙම්

03. කාමේසු මිචිජාවාරා වේරමණී සික්බාපදං සමාදියාම්

වයසට නොගැලුපෙන කම් සැප දුරු කරම්
කුමරුට කුමරියට හිමි බඹුසර වෙසෙම්
වරදට පොලුහිවන ආය ඇසුරට නොයම්
සැම විට වරිතයෙහි පිවිතුරු බව රකිම්

04. මුසාවාදා වේරමණී සික්බාපදං සමාදියාම්

බොරු බස් කියා කිසිවකු නොරවන්නෙම්
කෙනෙකුන් ලවා බොරුවක් නොකියවන්නෙම්
බොරු බස් කිම අනුමත නොම කරන්නෙම්
සැබවක් වුව ද නිසි තැනක ම කියන්නෙම්

05. සුරාමේරය මජ්ප්‍රමාදවිධානා වේරමණී සික්බාපදං සමාදියාම්

දුම්වැටි මත්වතුර මත්කුඩු නොබාන්නෙම්
අන් කිසිවකු හටත් එවා නොදෙන්නෙම්
බොන්නකු වෙතොත් අනුමත නොම කරන්නෙම්
අන් සැම ලෙසින් මත් මත පිටු දකින්නෙම්

පව හැරදමා කුසලට සිත යොමන්නෙම්
හැකි හැම දෙනාමත් පාපෙන් වළක්වම්
පව අතහැරීමෙහි අනුසස් කියන්නෙම්
මෙලෙසින් සැබැ පිරිසිදු සිල් රකින්නෙම්

සිල්පද පහ ආරක්ෂා කළ යුතු අයුරු මෙම කට් පන්තියෙන් පැහැදිලි කොට ඇත. පන්සිල් සූරකීමේ දී සෑම සිල්පදයක් ම අංග තුනකින් ආරක්ෂා කළ යුතු ය. එබැවින් එම සිලය ත්‍රිකෝට් පාරිගුද්ධී සිලය යනුවෙන් හැඳින්වේ. එම අංග තුන නම්,

1. තමා වරදීන් වැළකීම
2. අන් අය ලවා වැරදි නොකරවීම
3. අන් අය කරන වැරදි අනුමත නොකිරීම (වැරදි කරන්නන් සඳහා අනුබල නොදීම) වශයෙනි.

සිලය දෙයාකාර ය. ඉහත දක්වන ලද්දේ වැළකීම හෙවත් විරතියයි. එනම් නොකළ යුතු දේවල් ය. සිලය සම්පූර්ණ වීමට කළ යුතු දේවල් ද බුදු දහම අපට පෙන්වා දෙයි. වාරිතු හෙවත් සමාදාන යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ ඒවා ය. එනම්,

1. තමා යහපතෙහි යෙදීම
2. අන් අය ද යහපත් ක්‍රියාවන්ට යොමු කරවීම
3. අනුන් කරන යහපත් ක්‍රියා අය කිරීම යනුවෙනි.

පළමු සිල් පදය ගත් විට තමා ප්‍රාණසාතයෙන් වැළකීම ප්‍රමාණවත් නොවේ. අන් අය ලවා ද ප්‍රාණසාතය සිදු නොකළ යුතු ය. ප්‍රාණසාතයෙහි යෙදෙන්නන්ට අනුබල දීම හෝ එම ක්‍රියාව අනුමත කිරීම හෝ නොකළ යුතු ය. ප්‍රාණසාතයෙන් වැළකීම මෙන් ම සියලු සත්ත්වයින්ට කරුණාවෙන් දෙයාවෙන් මෙමත් සිතින් යුතු ව කටයුතු කිරීම, අන් අය ලවා ද එසේ කරවීම මෙන් ම සතුන්ගේ යහපත වෙනුවෙන් කරනු ලබන ක්‍රියා අය කිරීම ද සිදු විය යුතු ය. දෙවන ශික්ෂා පදය සැලකු විට තමා සොරකම් නොකිරීම, අන් අය ලවා නොකරවීම මෙන් ම අනුබල නොදීම ද කළ යුතු ය. එම ශික්ෂා පදයෙහි සමාදානය ලෙස අදහස් කරන්නේ අන් අයගේ දේපොල ආරක්ෂා කිරීම, ඒ සඳහා අන් අය යොමු කරවීම ද ආරක්ෂා කිරීමට අනුබල දීම ද වේ. ඒ අනුව සිල් පද පහ තුළ ම වැළකීමේ අංශයක් මෙන් ම හැසිරීමේ අංශයක් ද ඇත. පංචිලය නිසි පරිදි ආරක්ෂා කිරීම යනු මෙම දෙපාංශයෙන් ම කටයුතු කිරීම බව අප තේරුම් ගත යුතු ය.

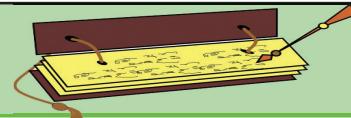
සාරාංශය

වැරදි නොකාට ඉන් වැළකීමෙන් පමණක් සිල්වතකු බවට පත්විය නොහැකි ය. ඒ නිසා සිල් සමාදන් වීමෙන් අනතුරුව පිළිපැදිය යුතු තිබැරිම් ද තිබේ.

පරපණ නැසීම, සොරකම් කිරීම, වැරදි කම්සුව සෙවීම, බොරු බස් කිම, මත් දවා හා විත කිරීම වැරද්දක් මෙන් ම අනායන් ලවා කරවීම ද වැරද්දක් වේ. එපමණක් නොව එම වැරදි ක්‍රියා අනුමත කිරීම හා ඒ සඳහා අනුබල දීම ද වැරද්දකි.

තමා විසින් ම වැරදි කිරීමත්, අනායන් මගින් කරවීමත්, අනායන් විසින් කරන වැරදි අනුමත කිරීම හා ඒවාට අනුබල දීමත් යන කරුණුවලින් වැළකී කටයුතු කිරීම තිකෝටි පාරිගුද්ධී ශිලය ලෙස හැඳින්වේ.

ක්‍රියාකාරකම

1. පංචිලයට අයන් දික්ෂා පද ලියා ජ්වායේ සරල අදහස ලියන්න.
2. තිකෝටි පාරිගුද්ධී ශිලය යනු කුමක් ද?
3. විරමනය හා සමාදනය එක් සිල් පදයක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න.

පැවරුම

එබ විසින් සිදු කරන ලද යහපත් ක්‍රියා ලැයිස්තු ගත කරන්න.

ප්‍රහුණුවට

මෙහි දැක්වෙන කවි කටපාඩම් කර තාලයට ගායනා කරන්න.

10

මවු පිය ගුණ වරුණ

වැල්ලේ පිපෙන බිම්මල	වාසනාවන්
ගොල්ලේ පිපෙන පන්මල	වාසනාවන්
දෙපෝදට පුන්සඳ	වාසනාවන්
ජාතිත් අපේ මවුපියෝ	වාසනාවන්

වැල්ල ගොරෝසු ය. රං ය. තෙතමනය නොරදියි. එබදු වැල්ලේ ද බිම්මල් පිපේ. එවාට වැලි බිම්මල් යයි කියනු ලැබේ. පන්ගස් හැදෙන්නේ ගොල්ලේ ය. එනම් සමූහ වශයෙනි. එබදු පන් ගොල්ලක පිපෙන මල වාසනාවේ ලකුණක් වැනි ය. දෙපෝද යනු පුන් පෝයද ය. එදට පුන්සඳ පායයි. එයින් ද සිරියාව වැඩි වී වාසනාව උද වේ. එලෙසින් ම උපනුපන් ජාති ආදරය ද ආරක්ෂාව ද පෝෂණය ද අප වෙත ලබා දුන් මවුපියන් නැවත නැවතන් සසර දී ලැබෙන්නේ නම් එය වාසනාවකි.

අපට අපේ අම්මා තාත්තා තරම් වටිනා වස්තුවක් ලොව නැති බව මෙයින් කියැවේ. දුකේදීත් සැපේදීත් අප අත නොහැර අප සමග ම සිටිමින් අපට පිහිට වන, අප රක ගන්නා ඉටු දෙවිවරුන් වන්නේ අපේ අම්මා තාත්තා ය. අමා වුවත්, තරුණ වුවත්, වැඩිහිටි වුවත් අපේ අම්මාට භා තාත්තාට අප කුඩා දරුවන් ය. මෙම දහම පරිසර තත්ත්වයන් ඔස්සේ ද අපට ප්‍රකට කෙරේ.

ලොව එළිය කරන්නේ සූර්යයා ය. එපමණක් නොව ලෝකයේ ජ්ව ගුණය පවත්වා ගැනීමට උපකාරී වන්නේ ද සූර්යයා ය. සූර්යයා නැති කළ ලෝකයක් නොපවත්නේ ය. හිරු පායන්නේ පෙරදිග හෙවත් නැගෙනහිර දිගාවෙනි. අප ලොවට ජනිත වූයේ මවුපියන් තිසා ය. මවුන් අපේ ලොවේ හිරු ය. අපගේ ජ්වගුණය රක දෙන්නට ඔවුනු දිවිහිමියෙන් ම ක්‍රියා කරති. එසේ වූ ලොවක දෙමවුපියන් භා දරුවන් අතර පැවතිය යුතු අසහාය බැඳීම අප හොඳින් තේරුම් ගත යුතු ය.

මෙම බැඳීම තේරුම් ගැනීම සඳහා අපට උපකාර වන වටිනා බුද්ධ දේශනාවක් සූත්‍ර පිටකයේ දැක්වේ. ඒ සිගාලක සූත්‍රය හෙවත් සිගාලෝවාද සූත්‍රයයි. එය පුතෙකුට දේශනා කරන ලද්දකි. දරුවන් වන අප, අපගේ දෙමුවුපියන්ට කෙසේ සත්කාර සම්මාන කළ යුතු ද යන්න සිගාලෝවාද සූත්‍ර දේශනාවේ ඇතුළත් කරුණුවලින් අවබෝධ කර ගත හැකි ය.

මෙහි දී බුදුරජාණන් වහන්සේ සිගාල අමතා පරිසරයේ ඇති දිඟා හය, එකිනෙකට බැඳී සිටින සමාජ කණ්ඩායම් හයක් ලෙස පැහැදිලි කර දුන් සේක.

බුදුදහමෙහි දෙමාපියන් හඳුන්වා දීමේ දී ඔවුන්ට මහා බහ්මයාගේ තත්ත්වය පිරිනමා ඇත්තේ ය. මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපෙක්ඛා යන සිව් බඡ විහරණයන්ගෙන් සම්පූර්ණ වන්නේ දෙමාපියන් ය. දෙමුවුපියෝ මෙත්තී සහගත ව දරුවන් රකිති; දරුවන්ගේ යහපත උදෙසා ම ක්‍රියා කරති; දරුවන්ගේ දුක සැප දෙකේ දී අත නොහැර සිටිති. මෙත්තා හෙවත් මෙත්තීය යනු මිතුරු සිත ය. එනම් භද්‍ය පත්ලෙන් ම අනෙකාගේ සුවසෙන කැමැති වීමයි. කරුණාව යනු අනුන්ගේ දුක ගැන කම්පා වීම ය. ඒ දෙස දායාවෙන් බැඳීම ය. දුකට පිහිට වීම ය. මුදිතා යනු අනුන්ගේ සැපත, ජයග්‍රහණය දුක රේෂ්‍යා නොකිරීම ය; සතුටු වීම ය. උපේක්ෂා යනු මැදහත්කම ය; මැදහත් ව සිතා මැදහත් ව ක්‍රියා කිරීම ය. මෙකි ගුණ ධර්මයෝ දරුවන් පිළිබඳ ව මුවුපියන් වෙත ද දක්නට ලැබෙන්.

දරුවාගේ දියුණුව ම වෙනුවෙන් වෙහෙසෙන ආදරණීය දෙමාපියන්ට දරුවන් විසින් ගෞරව දැක්විය යුතු ය; ඔවුන්ගේ කාර්යයන්හි දී සහාය විය යුතු ය; ආදරය කළ යුතු ය; මෙත්තී සහගත ව රෙක ගත යුතු ය; වැළැම් පිදුම් කළ යුතු ය. කොතෙක් උපකාර කළ ද දෙමුවුපියන්ගෙන් සිදු වන සේවය වෙනුවෙන් දරුවන්ට ණය ගෙවා අවසන් කළ නොහැකි ය.

මග අම්මා මට හිත	කැමතියි
මග අම්මා මට සැප	කැමතියි
ඇ මග වැඩි දියුණුව ම	පතයි
සිතිනෙන් වත් අවැඩික් නො	සිතයි

(හක්ති ගිත, පූජ්‍ය යක්කඩුවේ ප්‍රයාරාම නාහිමි)

ඉහත දැක්වූ කවියෙන් මව ගැන කියවුණන් පිය සෙනෙහස ද එයට දෙවැනි නොවේ. ඒ නිසා ම අපි දෙමාරියන්ට ඉහත කි පරිදි සැලකිලි කළ යුතු වෙමු. එය මවුපිය උපස්ථානය නම් වේ.

සැම මනුෂ්‍යයෙකුට ම දෙම්වූපියන්ගෙන් ආදරය මෙන් ම ආරක්ෂාව ද පෝෂණය ද ලැබේයි. දෙම්වූපියන්ගෙන් ලැබෙන ආදරය හා සමාන ආදරයක් වෙනත් අයගෙන් ලැබෙන්නේ නැතු. දරුවකුට දෙම්වූපියන්ගෙන් ලැබෙන ආරක්ෂාව තරම් ආරක්ෂාවක් ද වෙනත් කෙනෙකුගෙන් අපේක්ෂා කළ නොහැකි ය. දරුවන්ගේ කුසගින්න දෙම්වූපියන්ටත් දැනේ. තමන් බඩින්නේ සිටිමින් දරුවන් පෝෂණය කරන දෙමාපියන් දරුවන්ට ආයිරවාදයකි.

ම්වූපියන්ට සැලකීම බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ද කරන ලද්දකි. සිගාලෝවාද සූත්‍රයට අනුව පහත සඳහන් ඇයුරින් අපට ම්වූපිය උපස්ථානය සිදු කළ හැකි ය.

1. ආහාර පාන සපයා දීම
2. අවශ්‍යතා ඉටු කර දීම
3. පරම්පරාව රක ගැනීම
4. පරපුරෙන් පැවරී ඇති දේපල ආරක්ෂා කිරීම
5. දෙමාපියන් මිය ගිය පසු පිංකම් කොට පිං අනුමෝදන් කිරීම

මෙසේ උපහාර ලබන්නේ දරුවන්ට කරුණු පහකින් සංග්‍රහ කරන දෙමාපියන් බව අප සිහි තබා ගත යුතු ය. එම කරුණු මෙසේ ය;

1. දරුවන් පවින් වැළැක්වීම
2. යහපතෙහි පිහිටුවීම
3. ශිල්ප ඉගැන්වීම
4. සුදුසු වයසේ දී ආවාහ විවාහ කර දීම
5. සුදුසු කළ දායාද පවරා දීම

මෙසේ සංග්‍රහ ලැබීම නිසා දරුවෝ මැනැවින් යුතුකම් ඉටු කරන්නට නිතැතින් ම පෙළමෙනි. දෙමාපිය දුදරු සම්බන්ධතාව මැනැවින් සුරක්ෂා ම්වූපියන් දරුවන්ට ආදරයෙන් සලකන්නා සේ ම දරුවන් ද දෙමාපියන්ට ආදරයෙන්, ගෞරවයෙන් සැලකිය යුතු ය.

සාරාංශය

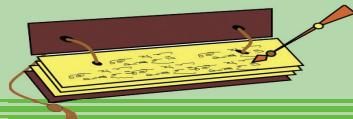

දෙමාපියන් දරුවන්ගේ වටිනා ම වස්තුවයි. ඔවුන් බුහුම නාමයෙන් හැඳින්වෙන්නේ ද එම ග්‍රේෂ්‍යත්වය නිසා ය. සතර බණ විහරණවලින් දෙමාපියන් යුත්ත වන නිසා බුහුම නාමයට ඔවුහු සුදුස්සේ වෙති.

දෙමාපියන්ට දරුවන් උපස්ථාන කළ යුත්තේ කෙසේ දැයි සිගාලේවාද සූත්‍රයේ සඳහන් වේ. එසේ ම දෙමාපියන් දරුවන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් ඉටු කළ යුතු කරුණු ද එහි දැක්වේ. දරුවන් දෙමාපියන්ට කරුණු පහකින් සැලකුම් කළ යුතු ය. දෙමාපියන් ද දරුවන්ට කරුණු පහකින් උපකාර කළ යුතු ය.

බුද්ධාණන් වහන්සේ ද මධ්‍යපියන් වෙනුවෙන් යුතුකම් ඉටු කළ සේක.

ක්‍රියාකාරකම

1. දරුවන් විසින් දෙම්වුපියන්ට ඉටු කළ යුතු යුතුකම් මොනවා ද?
2. දෙම්වුපියන්ගෙන් දරුවන්ට සැලසෙන යහපත ලියන්න.

පැවරුම

1. දෙමාපිය ගුණ සඳහන් වන කවී දෙකක් නිර්මාණය කරන්න.
2. දෙම්වුපියන් සතුවින් තැබීම සඳහා ඔබට කළ හැකි දේවල් ලැයිස්තුගත කරන්න.

ප්‍රහුණුවට

1. ඔබ දන්නා දෙමාපිය වන්දනා ගාලා දෙකට අමතර ව පහත සඳහන් ගාලා දෙක ද පාඩම් කර ගන්න.

(i) දසමාසමුදරේ කත්වා

පෝෂේසි කරුණාය මං
මාතරං තං අහං වන්දේ
ප්‍රක්ශ්‍රද්‍ය දත්වාන සාදරං

දස මස කුස දරා
කරුණා සිතින් මා හැඳු
මගේ මැණියන්හට
වඳීම් අදරති සිතින් පින් දී

(ii) පාපා මං නිවාරෙත්වා

කලුයාණේ මං නිවේසයි
පිතරං තං අහං වන්දේ
ප්‍රක්ශ්‍රද්‍ය දත්වාන සාදරං

පාපයෙන් වළකා
යහපතෙහි මා යෙද වූ
මගේ පියාණන්හට
වඳීම් අදරති සිතින් පින් දී

(මිය ගිය දෙමාපියන්ට ද මෙම ගාලාවලින් වන්දනා කළ හැකි ය. පින් අනුමත්දන් කළ හැකි ය.)

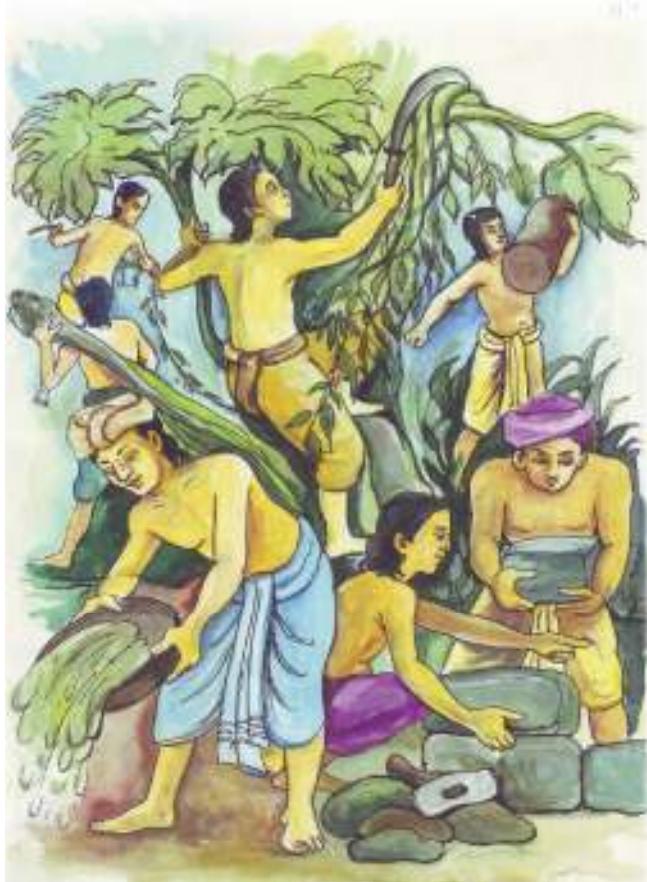
11

අහියෝග ජයගත් තරුණයෝ

පෙර ද්‍රව්‍යක මගධ රට රජුනු නුවර මගධ නමින් රජ කෙනෙක් විය. මෙම රජතුමාගේ පාලන කාලයේ බොසතාණන් වහන්සේ එරට මවල ගමේ ඉතා ම කුලවත්, දනවත් පවුලක කුමාරයෙක් ව උපන්හ. මේ පින්වත් කුමාරයාට මස යන නාමය තබන ලදී. කුමාරයා තරුණ වයසට එළඹෙන් ම මස මානවක යයි ප්‍රසිද්ධ විය.

උගත මනා ගිල්ප මැනවීන් උගත් මස දෙමාපියන්ගේ ආශිරවාද මත විවාහ දිවියට ඇතුළත් විය. හෙතෙම දැහැමි දිවි පෙවෙතක් ගත කළේ ය. නිරන්තරයෙන්

පන්සිල් රක්මෙහි නිරත විය. මස වාසය කළ නුවර පවුල් තිහක් පමණ වාසය කළේ ය. දනපතියෙකු වූ මස තරුණයා විසින් එක් ද්‍රව්‍යක ගම මැද එක්තරා ස්ථානයක් පිරිසිදු කොට නවීකරණය කරන ලදී. එහෙත් වෙනත් අයෙක් එම ස්ථානය අත්පත් කර ගත්තේ ය. කිසි ම කළබලයක් නොකළ මස මානවක එම ස්ථානය ඔහුට ම පවරා වෙනත් තැනෙක් පෙර පරිදි ම සකස් කළේ ය. එහෙත් තවත් අයෙක් එම ස්ථානය පැහැර ගත්තේ ය. එම ස්ථානය ද හැර දමා තවත් තැනෙක් සකස් කරන්නට

මස මානවක කටයුතු කළේ ය. එය ද තවකෙක් උදුරා ගත්තේ ය.

මේ අයුරින් කීප වතාවක් ම තමා සකස් කළ ස්ථාන අනුන්ට හිමි කළ හෙතෙම සිය උත්සාහය අත් නොහැරියේ ය. ඔවුන් සමග කලහයට නොහැරියේ ය. ඔවුන්ට මෙමතිය ම වැඩි ය. ගම මැද මණ්ඩපයක් ඉදි කළ මස එහි සැප පහසු අයුරින් ආසන සකස් කොට පැන් පහසුව ද ඇති කළේ ය. මේ නිරමාණයන් සමග ම මෙම ගම් වැසි තිස් දෙනෙකුගෙන් යුතු පිරිසක් මස සමග එක් ව කටයුතු කරන්නට විය.

මස මානවක මෙම පිරිස පන්සිල්හි පිහිටුවා ඔවුන් සමග සමාජ සේවා පූජා ව සිදු කළේ ය. මහා මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය, වැවි පොකුණු ඉදි කිරීම, අම්බලම් ඉදි කිරීම ආදි සේවාවන්හි ඔවුනු නියුතුවෙන් ය; සැම විට ම බාර්මික ව කටයුතු කළේ ය. එසේ ඔවුන් බාර්මික ව කටයුතු කරන විට එම ගමේ ජනතාව ද බාර්මික ව කටයුතු කිරීමට පටන් ගත්ත. මවල ග්‍රාමය සැමට ම ආදර්ශවත් ගමක් විය.

ගම සඳාවාර සම්පන්න වීම එහි පාලකයා තුරුස්සන් කරුණක් විය. වැරදිකරුවන් නොවීමත්, දඩ මුදල් අය කර ගැනීමට නොහැකි වීමත් මේ තුරුස්සන් බවට හේතුව විය. හෙතෙම රජු හමු වී, ගමේ මං පහරන්නන් පිරිසක් ඇති බවත්, ඔවුන්ගෙන් ජනතාවට කරදර සිදු වන බවත් පැමිණිලි කර සිටියේ ය. රජතුමා ද කිසි ම වග විභාගයක් නොමැති ව මස ඇතුළු පිරිස අත් අඩංගුවට ගෙන ඇතුන් ලවා පාගවා මරා දමන්නට අණ කළේ ය.

එම අවස්ථාවේ දී බියට පත් පිරිස කළබල වනු දුටු මස ඔවුන්ට මෙසේ අවවාද කළේ ය. ඔබ සියලු දෙනා ම තමන් ආරක්ෂා කරන සීලය සිහි කරන්න. කේලාම් කී අය කෙරෙහිත්, නිවැරද්දේද දඩුවම් නියම කළ රජු කෙරෙහිත්, අප වෙත එන ඇතු කෙරෙහිත්, තම තමන්ගේ ගරීරය කෙරෙහිත් එක ම අයුරින් මෙමති කරන්න. එවිට අපට අනතුරක් නොවනු ඇතු. සැබැං නායකයකු වශයෙන් මස තමාගේ පිරිස වෙනුවෙන් වගවීම මෙම ප්‍රකාශයෙන් පැහැදිලි වේ. පිරිස ද සිය නායකයාගේ අවවාද පිළිගනිමිත්, යහපත් අනුගාමික පිරිසක් ලෙසින් මෙමති කළහ.

වධකයේ ද මේ තිස් දෙනා වධක භූමියට ගෙන ගොස් බැඳ දමා ඇතුන් කෝප කරවා පාගවන්නට තැත් කළහ. එහෙත් පළමු ඇතා මේ පිරිස දකින් ම ආපසු හැරි දිව යන්නට පටන් ගත්තේ ය. දෙවනු ව තව ඇතෙකු ගෙන

එන ලදී. එම ඇතු ද පිරිස දුටු පමණින් ආපසු හැරි දිව යන්නට විය. මෙය රාජ පුරුෂයන්ට මහත් ගැටලුවක් විය. මෙම පිරිස අත බලවත් වූ ඔහුගයක් ඇතැයි රුදුට සැකයක් උපන්නේ ය. එබැවින් ඒ ගැන පරික්ෂා කරන්නට රාජ පුරුෂයන්ට පවරන ලදී. පිරිස පරික්ෂා කළ රාජපුරුෂයේ මොවුන් අත කිසිවක් නොමැති බව රුදුට දැන්වුහ. එවර රුදුගේ අදහස වූයේ මොවුන් අත බලගතු මන්ත්‍රයක් තිබිය යුතු බවයි. එහි දී මස මානවක ප්‍රකාශ කළේ එවැනි බලගතු මහා මන්ත්‍රයක් තමන් හා අන් අය සතු ව පවතින බවයි. රාජපුරුෂයන් වෙතින් එය දැන ගත් රජතුමා එතැනට ගොස් එම මන්ත්‍රය ගැන විමසී ය.

එයට පිළිතුරු දෙන මස මානවක ප්‍රකාශ කළේ “රජතුමනි, අපි සතුන් නොමරමිහ. සොරකම් නොකරමිහ. කාමමිත්‍යාචාරයෙහි නොයෙදුමිහ. බොරු නොකියමිහ. රා නොබාමිහ. මෙමත් හාවනාව වඩමිහ. දන් දෙමිහ. මං මාවත් සදමිහ. පැන් පොකුණු තනමිහ. අම්බලම් ගාලා ආදිය කරමිහ. මේ යහපත් කියා අප සතු බලවත් මන්ත්‍රය වන්නේ ය.” මේ ඇසු රජතුමා බලවත් සතුටට පත් ව කේපාම් කියු තැනැත්තාට පරිහව කොට ඔහු සතු ධනය ද, ඔහු ද මෙම පිරිසට පවරා දුන්නේ ය. එතැන් පටන් ඔවුහු වඩවඩාත් කුපවීමෙන් තුසල ධර්මයන්හි යෝදුණේ ය.

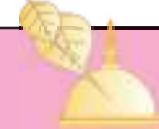

මස මානවකගේ නිවසෙහි සුදර්මා, විත්‍රා, නන්දා, සුජාතා නමින් කාන්තාවේ සතර දෙනෙක් වූහ. මෙකල මස ඇතුළු පිරිස නගර මධ්‍යයේ විශාල ගාලාවක් ඉදි කළහ. සුදර්මා විසින් එහි කැණීමබල තනවා දෙන ලදී. එපමණක් නොව මණ්ඩපය සම්පයේ පැන් හල් පිහිටුවා, එය වට කොට පවුරක් ද බඳවන ලදී. පවුර සම්පයේ තල් පැළ සිටුවා අලංකාර කරන ලදී. විත්‍රාවේ මණ්ඩපය සම්පයේ සිත්කළ උද්‍යානයක් ඉදි කළහ. නන්දා විසින් මනරම පොකුණක් සාදවන ලදී. එහෙත් සුජාතාවගෙන් කිසිදු දායකත්වයක් නොලැබේණ. මස මානවක ද පහත සඳහන් උතුම්වත් සතක් ආරක්ෂා කරමින් කටයුතු කළේ ය.

මුළුපියන් පෝෂණය කිරීම, කුල දෙවුවන් පිදීම, ඇත්ත කරා කිරීම, මඟ මොලොක් වචන කරා කිරීම, කේළාම නොකිම, මසුරු නොවීම, කොඛ නොකිරීම හෙවත් මෙත්ති කිරීම එම වත් සත ය. මේවා ආරක්ෂා කරමින් මස ඇතුළු පිරිස බාර්මික ව ජීවිත ගත කොට මරණීන් පසු දෙවිලොව උපත ලැබූහ. කිසිදු පොදු වැඩකට සහභාගි නොවූ සුජාතා ඒ අතර නොවූවා ය.

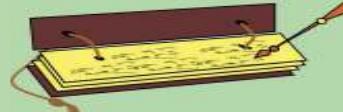
අහියෝගයන්ට මුහුණ දෙමින්, කණ්ඩායම හැඟීමෙන් යුතු ව කටයුතු කිරීමෙන් හා සිය වගකීම ඉටු කිරීමෙන් මස ඇතුළු පිරිස මෙලොව වශයෙන් ලත් ජයග්‍රහණ අප කාන්තාවේ පුර්වාදර්ශයක් වන්නේ ය.

සාරාංශය

මස මානවක නිවැරදි ක්‍රියා කළ ප්‍රිය මනාප සමාජීලී තරුණයෙක් විය. නායකත්ව ලක්ෂණ මහු වෙතින් විශේෂයෙන් ම පුදර්ගනය වූයේ ය. වගකීම හා වගවීම මස මානවකගේ වරිතයෙන් මැනැවීන් ප්‍රකට වේ. මහු මෙන් ම සෙසු තරුණයේ ද පන්සිල් රෙක්කේ ය. මෙත් වැඩුවේ ය. අහියෝග ජයගත්තේ ය. තමන්ට මෙන් ම අනුන්ට ද මහත් මෙහෙවරක් ඉටු කළ ආදර්ශවත් තරුණයේ වූහ.

ත්‍රියාකාරකම

1. මස මානවක ඇතුළු පිරිස ආරක්ෂා කළ ප්‍රතිපත්ති නම් කරන්න.
2. එකමුතු ව වැඩ කිරීමේ අගය පෙන්වා දෙන වාක්‍ය පහක් ලියන්න.

පැවරුම

මධ්‍ය මිතුරන් හා එක් ව ගුමදානයක් සංවිධානය කරන්න.

පුහුණුවට

මාතාපෙන්ති හරං ජන්තුං	-	කුලේ ජේවියාපචායිනා
සන්හං සඩිල සම්භාසං	-	පේසුනෙනයාප්පහායිනා
මවිශේර විනයේ යුත්තං	-	සවිවං කොඩාහිඟුං නරං
තං වේ දේවා තාවතිංසා	-	ආහු සප්පුරිසෝ ඉති

මෙළුපියන් පෝෂණය කරන, කුල දෙවුවන් පුදුන, ඇත්ත කතා කරන, මුදු මොලොක් වවන හාවිත කරන, කේලාම් නොකියන, මසුරු නොවන, තෙශ්ඨ නොකරන තැනැත්තා, තවිතිසාවෙහි දෙවියන් විසින් සත්පුරුෂයකු ලෙස හදුන්වනු ලැබේ.

12

අපේක්ම සුරකිම

අප ඉගෙනුම ලබන පාසල අනෙකුත් පාසල්වලට වඩා අපට වැදගත් වන්නේ එය අපේ පාසල යැයි අප සිතන නිසා ය. අපේ පාසල අනෙකුත් පාසල්වලින් වෙන් කොට හැඳින ගත හැකි අනන්‍යතා ලක්ෂණ කිහිපයක් ඇත. පාසල් කොඩිය, පාසල් ගීතය ඒ අතර වඩා වැදගත් වේ. සිසුන් වශයෙන් අපි ඒවාට ගරු කරමු. රටක් පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ විට ද ඔහු ම රටක් සතු ව, එම රට තවත් රටකින් වෙන් කොට හැඳින ගත හැකි විශේෂ ලක්ෂණ රසක් පවතී. සියලු රට වැසියෝ, එම ලක්ෂණ විදහා දක්වන සංකේතවලට ගරු කරති.

අපේ රට ශ්‍රී ලංකාවයි. මෙරට ජීවත් වන සැවෙම ශ්‍රී ලාංකිකයේ ලෙස සැලකෙති. අපි අපේ මාතා තුමිය වන්දනීය ලෙසන් පූජනීය ලෙසන් සලකමු. එම නිසා අප, රටට ආවේණික ජාතික සංකේත නිවැරදි ව හඳුනා ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. ජාතික කොඩිය, ජාතික ගීය, ජාතික වංක්ෂය, ජාතික ප්‍රූෂ්පය අපේ රටේ ජාතික සංකේත අතර අතිශය වැදගත් ය. මෙම සංකේත ජාති ආගම් හේදයකින් තොර ව අප රටේ අනන්‍යතාව ලෝකයාට ම පෙන්නුම කරයි.

ජාතික කොඩිය

ජාතික කොඩිය යනු රටක අනන්‍යතාව ලොවට පෙන්වන ප්‍රධාන සංකේතයකි. ශ්‍රී ලංකිකයින් වශයෙන් අපේ ජාතික කොඩියට ගරු කළ යුතු හේතු සාධක රසක් ඇත. අපගේ ජාතික කොඩිය සිංහල ජාතිය ද මෙරට ජ්‍වත් වන අනෙකුත් සියලු ජාතින් ද බුදු දහම මෙන් ම සියලු ආගම් ද පිළිබිඳු කරයි.

ජාතික කොඩියෙහි අඩංගු සංකේත කිහිපයක අර්ථ

- කහ පාට සිංහයා - සිංහල ජාතිය, සිංහල ජනතාවගේ විනයගරුක බව, නිර්භිතකම, අහිමානය, තායකත්වය හා සාධාරණත්වය විදහා දක්වයි.
- අසිපත - ධාර්මික ව නීත්‍යානුකූල ව යුක්තිගරුක ව රට පාලනය කරමින් මුව්‍යීමේ ආරක්ෂාව උදෙසා නැගී සිටීම පෙන්නුම් කරයි.
- බෝපත් සතර - බුදු දහමේ ඉතා වැදගත් ඉගැන්වීමක් වන මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා යන සතර බුහ්ම විහරණ මුර්තිමත් කරයි.
- තද රතු පාට - ශ්‍රී ලංකික ජනතාවගේ ජ්‍ව රුධිරය පෙන්නුම් කරන අතර කොළ හා තැමිලි පැහැ සිරස් පටි දෙකින් දෙමළ, මුස්ලිම්, බර්ගර, මැලේ ඇතුළු අනෙකුත් ජාතින් නියෝජනය කරයි.
- කහ තීරුව - සියලු ජාතින් අතර එකමුතුව ද එකිනෙකා අතර අවබෝධය ද නිරුපණය වෙයි.

ජාතික කොඩිය පරිහරණයේ දී අප සැලකිලිමත් විය යුතු කරගෙනු

- ජාතික කොඩිය රැගෙන යාමේ දී එහි යූත්මික සංස්ක්‍රීත්‍ය ව තබා ගැනීම
- ක්‍රිඩා උත්සවවල දී හෝ වෙනත් අවස්ථාවල දී තුළ විනෝදය උදෙසා ජාතික කොඩිය පරිහරණය නොකිරීම
- කිසිදු අවස්ථාවක එය බිම නොතැබීම
- ජාතික කොඩිය මසවන අවස්ථාවල දී සියලු දෙනා ම නැගී සිට සිරුවෙන් සිටීම
- සිංහ රුපයේ පාද පහළට සිටින සේ කොඩිය එසවීම
- ජාතික කොඩිය එස වූ විගස ජාතික ගීය ගායනය කිරීම
- හානියට පත් වූ හෝ අවලක්ෂණ වූ කොඩියක් නොඑසවීම

ජාතික ගීය

අප රටහි අනනුතාව ලොව හමුවේ පෙන්තුම් කරන තවත් වටිනා සංකේතයක් ලෙස ජාතික ගීය සැලකිය හැකි ය. එය ආනන්ද සමරකෝන් මගතා විසින් රවනා කරන ලද්දකි. ඒ මගින් ප්‍රධාන වශයෙන් අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ තම රට පිළිබඳ අභිමානය ජනිත කරවීම ය. මාත්‍ර තුම්යේ සෞන්දර්යය හා සෞඛ්‍යය ජාතික ගීයෙන් පැවසේයි. එමෙන් ම ජයග්‍රහණය කරා යන ගමනේ දී බුදු දහමේ ද පෙන්වා දෙන,

- නැණවත් බව
- උත්සාහය
- එක ම මවකගේ දරු පිරිසක් මෙන් ක්‍රියා කිරීම

ඇදි ගුණාගවල වැදගත්කම එමගින් අවධාරණය කෙරේ. ජාතික ගීය එක් ජනවර්ගයකට පමණක් විශේෂ වූවක් නොවේ. එය ගායනා කරනු ලබන විට සියලු දෙනා ම සිරුවෙන් නැගී සිටිය යුතු අතර එහි අරුත සිහි ගන්වමින් අභිමාන පෙරදුරි ව ගායනා කළ යුතු ය. ඇසෙන සැණින් අනෙකුත් කටයුතු නවතා හිටිවන ම ඊට ගරු බුහුමත් දැක්වීය යුතු ය. ගායනා කිරීමෙන් පසු ව හිස නමා ආචාර කළ යුතු ය.

ජාතික වෘක්ෂය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික වෘක්ෂය නා ගස ය. එම වෘක්ෂය ජාතික මෙන් ම ආගමික වශයෙන් ද අපට වැදගත් වේ. මංගල, සුමන, රේවත, සේජිත යන බුදුරජාණන් වහන්සේලා බුද්ධත්වයට පත් වී වදලේ නා ගස් සෙවණෙහි ය. මෙන්ම බුදුරඳුන් බුදු බව ලැබේමට නියමිත බව පැවසෙන්නේ ද නා ගස් සෙවණක ය. එනිසා නා වෘක්ෂය බෝධීන්

වහන්සේ නමක් ලෙස සැලකීමට හැකි වන අතර එය දෙවෙනි වන්නේ ඇසතු බෝධී වෘක්ෂයට පමණි. නාමල් පිළිම මහානිස්ස ගෙන දෙන පිංකමක් ලෙස ද බොද්ධයෝ පිළිගනිති. ඉතා ගක්තිමත්, දිරිස කාලයක් පවත්නා වෘක්ෂයක් වන නා ගස ජාතියේ ගක්තිය හා විර පැවැත්ම මූර්තිමත් කරයි.

නා මලින් ඉතා සෞම්‍ය, මිහිර සුවඳක් වහනය වන අතර නා දැලුවේ වර්ණය ඔහු ම අයෙකුගේ සිත් ඇද බැඳ ගන්නේ නිරායාසයයෙනි. ජාතික මෙන් ම ආගමික වශයෙන් ද වැදගත් වන නා වෘක්ෂය ආරක්ෂා කිරීමට ද රේට ගරු කිරීමට ද අපි කුඩා කළ සිට ම පුරුදු වෙමු.

ජාතික පුෂ්පය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පුෂ්පය නිල් මහනෙල් මල ය. එය නිවැරදි ව හැඳින ගැනීම ඉතා වැදගත් ය. මහනෙල් මල බුදුරඳුන්ගේ සිරි පත්‍රලේ ඇතුළත් එකසිය අක් වූ මංගල සංකේතවලින් එකකි. එය සුගන්ධවත් ය. පවිත්‍රත්වයෙන් යුත්ත ය. මෙම කරුණු නිසා මහනෙල් මල අනීතයේ සිට ම මංගල සංකේතයක් ලෙස බොද්ධයන් විසින් සලකනු ලැබේ.

එය දිය මත්තෙහි පිහිටා ඇති ආකාරය දුටු විට බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර ජීවීතය සිහි ගැන්වෙන්නේ නිරායාසයෙනි. රාජකීය උත්සව සඳහා අනාදිමත් කාලයක සිට මෙම මල භාවිත කරනු ලැබේ ඇත. බලවත් රෝග සමනය කිරීමට සමත් සිසිල් ගුණයක් සහිත මූෂ්‍යය ප්‍ර්‍ර්‍ර්‍ය්‍ය්‍යයක් ලෙස ද නිල් මහනෙල් මල සැලකේ.

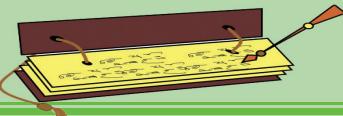
අප රට තුළ විවිධ ජාතීහු මෙන් ම විවිධ ආගමිකයේ ද වාසය කරති. අප සියලු දෙනාගේ ම රට ශ්‍රී ලංකාවයි. එතිසා මෙහි දක්වන ලද ජාතික සංකේතවලට සියලු දෙනා ම ගරු කළ යුතු ය. සියලු ජාතින් අතර සමගිය හා සාමය වැඩි දියුණු කර ගැනීමට එය ප්‍රබල උපකාරයක් වෙයි.

සාරාංශය

- ජාතික කොඩිය, ජාතික ගීය, ජාතික වෘක්ෂය, ජාතික ප්‍ර්‍ර්‍ර්‍ය්‍යය අඟේ රටේ ප්‍රධානතම ජාතික සංකේත ලෙස සැලකේ.
- ජාතික සංකේත රටක අනන්‍යතාව පිළිබැඳු කරයි.
- ජාතික සංකේතවලින් පැවැසෙන අර්ථ නිවැරදි ව වටහා ගැනීම වැදගත් ය.
- හේද්‍යකින් තොර ව සංකේතවලට ගරු කිරීම අප සියලු දෙනාගේ ම වගකීමයි.

ක්‍රියාකාරකම

1. ජාතික කොඩියෙහි ඇතුළත් සංකේත හතරක් නම් කරන්න.
2. එම සංකේතවලින් අදහස් කෙරෙන්නේ කුමක්දයි පැහැදිලි කරන්න.
3. ජාතික කොඩියට ගරු කිරීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග පහක් ලියන්න.

පැවරුම

ඔබ අභ්‍යාස පොතෙහි ජාතික කොඩිය අදින්න.

13

හොඳ නරක හැඳින යහපතෙහි යෙදෙමු

අප මිට පෙර පාඩමක දී ඉතා කිකරු, විනිත රාජුල ප්‍රංශී හාමුදුරුවන් වහන්සේ ගැන ඉගෙන ගත්තා ඔබට මතක ඇති. රාජුල හාමුදුරුවන්ට අම්බලටියික රාජුලෝවාද නම් සූත්‍රයේ දී බුදු හාමුදුරුවේ පෙන්වා දුන්තා කිසි යම් ක්‍රියාවක් හොඳ ද නරක දැයි මැන බලන්නේ කොහොම ද කියල.

මැනීම කියන වචනය සහ එම ක්‍රියාව අපට හොඳින් තුරුපුරුදුයි. එදිනේදා කටයුතුවල දී දිග පළල මැන බැලීමට අඩුකෝදුව, මේර කෝදුව ආදි වශයෙන් පොදු මිනුම් දඩු අප හාවිතයට ගත්තවා. මෙම මිනුම් දඩු යොදා නොගතහොත් දිග පළල උස පිළිබඳ නිවැරදි අදහසක් කියන්න අපහසුයි.

එහෙත් අප විසින් සිත, කය, වචනය කියන තිදෙරින් කරනු ලබන ක්‍රියා හොඳ ද නරක ද යන්න මැන බැලීමට එවැනි මිනුම් දඩු හාවිතයට ගත්ත බැහැ. යහපත් දරුවෙකු වී ජ්විතය සාර්ථක කර ගැනීමට නම් හොඳ නරක කියන්නේ කුමක් දැයි කුඩා කළ සිට ම දැන සිටීම ඉතා වැදගත් වෙනවා. හොඳ නරක ක්‍රියා හඳුනා ගැනීමට යොදා ගත හැකි මිනුම් දඩු මොනවද කියලා අපි සොයා බලමු. බුදු හාමුදුරුවේ රාජුල හාමුදුරුවන්ට දේශනා කළ විදියට,

01. කිසි යම් ක්‍රියාවක් තමන්ට අවැඩදායක වේ ද
 02. අනුන්ට අවැඩදායක වේ ද
 03. තමන්ට හා අනුන්ට අවැඩදායක වේ ද
- එය නරක ක්‍රියාවක්. අකුසල කරමයක්.

හොඳ ක්‍රියාවක් කියන්නේ මොන වගේ ක්‍රියාවකට ද කියලත් මේ විදියට ම පැහැදිලි කර ගත්ත ප්‍රථමන්.

01. කිසි යම් ක්‍රියාවක් තමන්ට අවැඩදායක නොවේ ද
 02. අනුන්ට අවැඩදායක නොවේ ද
 03. තමන්ට හා අනුන්ට අවැඩදායක නොවේ ද
- එවැනි ක්‍රියාව හොඳයි. එය කුසල කරමයක්.

නරක ක්‍රියාව, අකුසලය හඳුනා ගැනීමට මේ නිදසුන ගැන හිතා බලන්න.

පියදාස ජ්‍යෙත් වුණේ අප පාසල අසල නිවසක. ඔහු මද්‍යසාර භාවිත කරන්නට පුරුදු වී සිටියා. ඒ නරක ක්‍රියාව නිසා වැඩි කළක් නොගොස් පියදාස රෝගියෙක් වුණා. එසේ ම දිලිංග වුණා. අඛඛරත් ඇති කර ගත්තා. එයින් දුකට පත් වුණා. ඒ වාගේ ම අසල් වැසියන්ටත් පියදාසගේ මේ නරක ක්‍රියාව නිසා බොහෝ කරදර සිදු වුණා. ඔවුන්ගේ නිධහස නැති වුණා. පියදාසගේ අමුදරුවන්ටත් හිරිහැර වුණා. මේ හැටියට පියදාසටත් සිදු වුණේ අවැඩක්, නරකක්. අන් අයටත් සිදු වුණේ අවැඩක්, නරකක්. මෙහෙමයි නරක ක්‍රියාව අකුසලය මැන ගන්න පුළුවන්.

හොඳ ක්‍රියාව, කුසලය හඳුනා ගැනීමට මේ නිදසුන ගැන හිතා බලන්න.

පසුගිය සඳහා උදෑසන පාසලට පැමිණෙමින් සිටි උපාලි මහමග තිබූ හිමිකරුවෙකු නැති මුදල් පසුම්බියක් අහුලාගත්තා. අවංක අදහස් ඇති යහපත් දරුවෙකු වූ ඔහු පාසලට ගොස් විදුහල්පතිතමාට එය භාර දුන්නා. එතුමා එහි තිබූ ලිපිනය බලා හිමිකරු පාසලට කැඳවා එම මුදල් පසුම්බිය ඔහුට භාර දුන්නා. බලන්න, මේ ක්‍රියාව දිහා. එයින් උපාලි සතුවූ වුණා. ඔහුට ප්‍රශංසාවකුත් ලැබුණා. තමා අවංක බව ඔහු පෙන්නුම් කළා. ඒ වගේ ම පසුම්බිය හිමිකරුත් සතුවූ වුණා. ඒ අනුව උපාලින් පසුම්බිය හිමිකරුත් යන දෙදෙනාට ම සිදු වුණේ හොඳක්, යහපතක්. මේ විදියටයි හොඳ ක්‍රියාව, කුසලය මැන ගන්න පුළුවන්.

ඒ වගේ ම බුදු භාමුදුරුවේ අම්බලටියික රාභුලෝච්චා සූත්‍යේ දී පුංචි රාභුල භාමුදුරුවන්ට කැඩිපතක් උදාහරණයට අරගෙන හොඳ නරක තව දුරටත් පැහැදිලි කරලා දිල තියෙනවා. අප කැඩිපතක් පාවිච්ච කරන්නේ මුහුණේ අඩුපාඩු බලා ගන්න. කැඩිපත ඉදිරියට ගිහිල්ල අප අපේ මුහුණේ අඩුපාඩු සකස් කර ගන්නවා. ඒ වගේ ම අප එදිනෙදා ජ්‍යෙතයේ කයින්, වචනයෙන්, සිතින් කරන ක්‍රියා හොඳ ද නරක ද කියලා විමසිලිමත් වෙන්න ඕන. එහෙම විමසිලිමත් වෙලා තමන්ටත් අනුන්ටත් අයහපතක් වන ක්‍රියාවලින් වළකින්න ඕන. යහපතක් වන ක්‍රියාවල නිරත වෙන්න ඕන.

එක ද්වසක් බුද්‍යාමුදුරුවා ආනන්ද භාමුදුරුවාන් එක්ක පිණ්ඩපාතේ වඩින වෙලාවේ ගොවියෙක් කුමුරක් සිසාමින් හිටියා. කුමුර දෙස බැලුව බුදු

හාමුදුරුවෝ, ‘ආනන්ද සර්පයා දුටුවා ද?’ කියලා ඇහුවා. පේන්න සර්පයෙක් හිටියෙ නැති වුණාට ආනන්ද හාමුදුරුවන්ට තේරුණා බුදු හාමුදුරුවෝ සර්පයා කියලා අදහස් කළේ කුමකට ද කියලා. කුණුරක හොරු පිරිසකට මග හැරුණු මුදල් පසුම්බියක් ගැනයි බුදු හාමුදුරුවෝ මේ ප්‍රශ්නය ඇහුවේ. ආනන්ද හාමුදුරුවෝ බුද්ධීමත් විදියට මේ ප්‍රශ්න තේරුම් අරගෙන “සර්පයා දිටිම් ස්වාමීනි” කියලා පිළිතුර දුන්නා. වික වෙලාවකින් එතැනට පැමිණි රාජපුරුෂයේ මේ අහිංසක ගොවියා ගැන සැක කරලා දඩුවම් දෙන්න අරන් ගියා. මරණ බියෙන් සිටි ගොවියා, “ආනන්ද සර්පයා දුටුවා ද? ආනන්ද සර්පයා දුටුවා ද?” යනුවෙන් කියවන්න ගත්තා. මේ ප්‍රකාශය අනුව තොරතුරු සොයා බලදී මහු නිවැරදි පුද්ගලයෙකු බවට කවුරුත් තේරුම් ගත්තා. එයා දඩුවමින් නිදහස් වුණා. මෙම සිද්ධිය මුල් කරගෙන බුදු හාමුදුරුවන් පහත දැක්වෙන ගාථාව දේශනා කළා.

න තං කම්මං කතං සාඩු - යං කත්වා නාඛුතප්පති
යස්ස අස්සුමුවේ රෝද්‍රො - විපාකං පටිසේවති

යම් ක්‍රියාවක් නිසා පසුතැවිල්ල ඇති වේ ද, කළුල පිරි දැසින් යුතු ව අඩමින් විපාක විදිමට සිදු වේ ද, එවැනි ක්‍රියා නොකිරීම හොඳයි. අමිහිරි, අසක්‍රමයක, දක්බදායක, ප්‍රතිඵල ලැබෙන ක්‍රියා නරක බවයි මෙම ගාර්යාවෙන් ක්‍රියා දෙන්නේ.

බුදු භාමුදුරුවන්ගේ කාලේ සුමන නමින් මල්කරුවෙක් හිටියා. ද්‍රව්‍යක් එයා බ්‍රේමින්සාර ර්‍යේපුරුවන්ට මල් අරගෙන යන කොට හික්ෂුන් වහන්සේලා පිරිවරාගෙන සවණක් රස් විහිදුවමින් ගාන්ත ගමනින් මහමග වචින බුදු රජාණන් වහන්සේ දක්කා. මේ සුන්දර ද්‍රශ්‍යනය දක්ක සුමන මාලාකාරයට පුදුම සතුවක් ඇති වුණා. ගුද්ධාවෙන් හිත පිරිල ගියා. එයා හිත්වා ර්‍යේපුරුවේ මොන දුමුවම දුන්නත් තමන් අරගෙන යන මල් බුදු භාමුදුරුවන්ට පූජා කරනවා කියලා. සුමන ඉතා ම ගුද්ධාවෙන් බුදු භාමුදුරුවන්ට මල් පූජා කළා ම, ඒ මල් වික උන්වහන්සේ වට්ට මල් වියනක් සේ තැන්පත් වුණා. මේ අසිරිමත් සිදුවීම දක්ක බොහෝ අය සාදුකාර දෙන්න ගන්ත. සුමන ජ්විතේ කවදාවත් එදා වගේ සතුවක් විද්‍රිල තිබුණෙන තැ. ර්‍යේපුරුවේ සුමන මල්කරුගේ උතුම ක්‍රියාව පිළිබඳ පැහැදි, ඔහුට ප්‍රශ්‍යා කර බොහෝ තැගි බේග දුන්නා. සුමන මල්කරුගේ නොද ක්‍රියාව මුල් කරගෙන බුදු භාමුදුරුවා මේ ගාර්යාව දේශනා කොට වදාලා.

තංව කම්මං කතං සාඩු - යං කත්වා නාඛුතප්පති
යස්ස පතිතො සුමනො - විපාකං පටිසේවති

යම් ක්‍රියාවක් නිසා පසුතැවිල්ල ඇති නොවේ ද එහි විපාකය සොමිනසින් විදිය හැකි වේ ද, එවැනි ක්‍රියා කිරීම නොදයි. මෙම ගාර්යාවෙන් කියුවෙන්නේ අමිහිරි නොවන, සතුව සොමිනස ලැබෙන නොද ප්‍රතිඵල ලැබෙන ක්‍රියා නොද බවයි.

මේ කජා දෙකෙන් අපට ඉගෙන ගන්න බොහෝ දේවල් තියෙනවා. පසුතැවෙන්න සිද්ධ වෙන කිසි ම කටයුත්තක් කරන්න නොද තැ. පාඩම් නොකර කම්මැලිකමට නිකරුණේ කාලය ගෙවා දුම්මොත් නොදට ඉගෙන ගන්න බැරි වෙනවා. ඉගෙන ගන්න බැරි වුණ කි දෙනෙක් අද ඒ ගැන හිතල

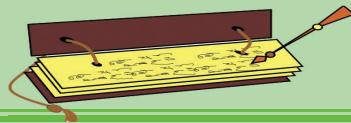
පසු තැවෙනව ද? වැරදි වැඩ කළාත් පසු ව ඒ ගැන හිතල දුක් වෙන්න සිද්ධ වෙනවා. ඒක නිසා ආදරණීය දුවේ පුතේ, පසුතැවීමට හේතු වන ක්‍රියා නොකර සිටීමටත් සතුවූ විය හැකි ක්‍රියා පමණක් සිදු කිරීමටත් අප හොඳින් හිතට ගන්න ඕනෑ.

සාරාංශය

- ★ තමාට හා අන් අයට අයහපතක් වන ක්‍රියා නරක ක්‍රියා වේ.
- ★ තමාට හා අන් අයට යහපතක් වන ක්‍රියා හොඳ ක්‍රියා වේ.
- ★ පසු ව පසුතැවීමට හේතු වන ක්‍රියා නොකළ යුතු ය.
- ★ පසු ව සතුවූ විය හැකි ක්‍රියා කළ යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. ක්‍රියාවක හොඳ නරක තෝරා ගැනීමට යොදා ගත හැකි මිනුම් දඩු තුන ලියන්න.
2. මෙම මිනුම් දඩු අනුව ඔබට සිදු කළ හැකි යහපත් ක්‍රියා පහක් නම් කරන්න.
3. ඔබ සිදු කර ඇති යහපත් ක්‍රියා ලැයිස්තුවක් ලියන්න.

පැවරුම

- මෙහි දැක්වෙන ධම්මපද ගාලා තාලයට සඳහා යොදා කරන්න.
- පුමන මාලාකරුගේ කථා පුවත හා අසරණ ගොවියා පිළිබඳ කථා පුවත සඳ්ධරීම රත්නාවලිය ඇසුරෙන් කියවන්න.

14

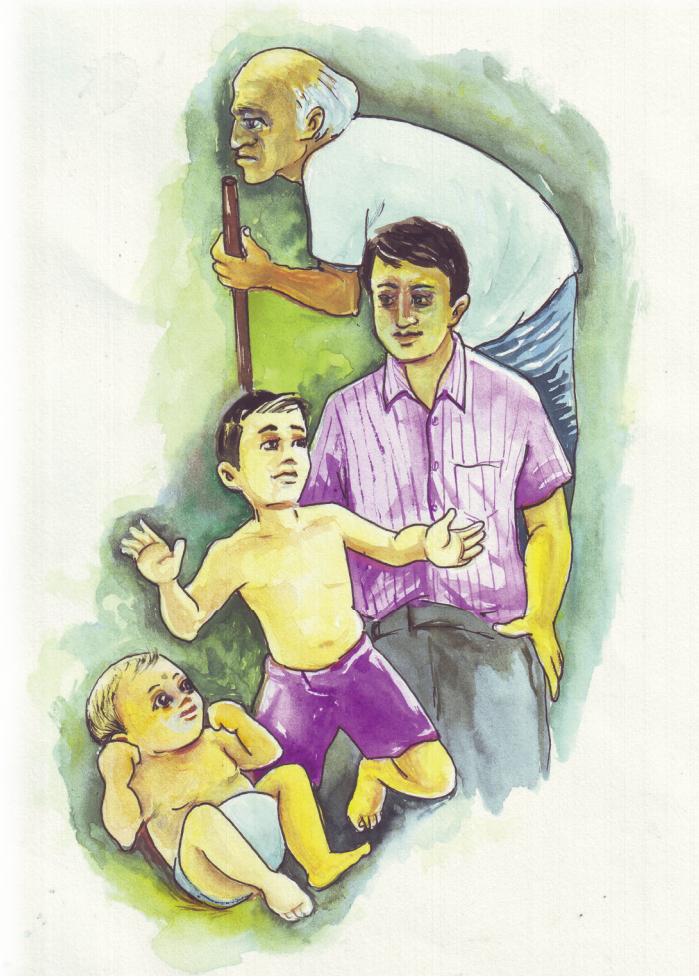
වෙනස් වීමට ඔරොත්තු දෙමු

එදින පුර පසලාස්වක පොහොය දිනයකි. මම උදෑසන ම පිබුදුණෙම්. හිමිදිරිය ඉතා ප්‍රබෝධවත් ය. කුරුලේන්ගේ කිවිවි නාදය දසත පැතිරේ. විවර කළ ජනෙල් පියන් අතුරින් ලා හිරු කිරණ මා නිදා සිටි කාමරයට ඇදි ආවේ ගතට මෙන් ම සිතට ද ප්‍රබෝධය වැඩි කරමිනි. මම ඇදෙන් නැගිට මුව සේදීමට ගෙමිදුලට ගියෙමි. මා දුටුවේ සූන්දර දුෂ්චරකි. නිවස ඉදිරිපස ඇති වතුසුද්ධ ගස මලින් පිරි තිබේ. අප්‍රායම ඇද හැඳි තිබූ පොදු වැස්සේන් ගස්වැල් අමුතු ප්‍රබෝධයකින් පිරි ඇත. සිසිල් සුළුග ද හමා එයි. පාසල් තිවාඩු දිනයක් වූ මෙදින පරිසරයේ මා දුටුවේ අපුරු සූන්දරත්වයකි. අම්මා සාදා දුන් තේ කෝප්පය රැගෙන මම සාලයට ගියෙමි. සියා රුපවාහිනියේ විකාශනය වූ ධම්මවින්තා වැඩසටහනක් නරඹීම් සිටියේ ය.

එම දෙසුමෙහි පෙන්වා දුන්නේ වෙනස් වීමට මුහුණ දෙන්නේ කෙසේ ද යන්නයි. මම ද එම දේශනාවට ආගාවන් සවන් දුනිමි.

"පින්වතුනි, බුදුදහමේ ඉතා ම වැදගත් ඉගැන්වීමක් තමයි අනිත්‍යතාව කියල කියන්නේ. එහි තේරුම ලෝකයේ පණ ඇති සහ පණ නැති සියල්ල සැම මොහොතක ම වෙනස් වෙනවා කියන එක. පරිසරය දිහා බැලුවම මේ කතාව හොඳින් තේරුම් ගන්න ප්‍රථිවන්. පිපුණු මල් පර වෙනවා. සුදු වලාකුළු තිබෙන අහස වහින්න ආසන්න වෙන කොට කළ වලාකුළුවලින් පිරිල යනවා. දහවල පායල තියෙන ඉර, අහසේ එක ම තැන තියෙන්නේ නැතුව බැහැල යනවා. දුන් බලන්න ලදරුවා විකෙන් වික ලමයෙක් වෙනවා, තරුණයෙක් වෙනවා, රේඛගට වැඩිහිටියෙක් වෙලා අන්තිමට මහල්ලෙක් වෙනවා. ලදරුවාගේ සිට මහල්ලා දක්වා ඇති වෙන මෙම වෙනසට ලෝකේ කුවුරුවත් කැමැති නෑ. ඒ වුණාට වෙනස් වීමෙන් මිදෙන්න ලෝකේ කිසි කෙනෙකුට හැකියාවක් නෑ. එක ස්වභාව ධර්මයක්."

මම එක් වර ම සියාගේ මුහුණ දෙස බැලීම්. සියාගේ මුහුණෙහි හිමිදිරියේ මා දුටු ප්‍රබෝධය දක්නට නොලැබුණි. සියා ද වයසට ගොස් අත්තේ ලදරු, පමා, තරුණ අවධි පසු කොට බව මට සිතුණි. මම දේශනයට දිගට ම සවන් දුනිමි.

“පින්වතුනි, සමහර දේවල් වෙනස් වෙනවට අප කැමැතියි. උදාහරණයක් විදියට ඔබ රෝගාතුර ව සිට සනීප වෙනව කියල හිතන්න. එවිට දැනෙන්නේ සතුවක්. හේතුව, ඒ වෙනස සිද්ධ වුණේ අපි බලාපොරොත්තු වූණ ආකාරයට නිසා. ඒත් ලෝක ගොඩාක් දේවල් තියෙනවා වෙනස් වෙනවට අප අකැමැති. උදාහරණ විදියට හිතුවාත් අප නිරෝගී ව ඉඳල ලෙඩ වුණාත් දුක් වෙනවා. මොකද අප කවුරුවත් ලෙඩ දුක්වලට මුහුණ දෙන්න

අකැමැති නිසා. සමත් වේ යැයි බලාපොරොත්තු වන විභාගයක් අසමත් වූණා ම දුක් වෙන්නේ අසමත් වීම නමැති වෙනස දරා ගන්න බැරි නිසා.”

දරම දේශක ස්වාමීන් වහන්සේ එහෙම දේශනා කළා ම මට මතක් වූණේ පසුගිය වර්ෂයේ දිජාත්ව විභාගය සමත් වීමට ලකුණු කිහිපයක් අඩු වීම නිසා මං කොච්චර දුක් වූණා ද කියල. විභාග ලකුණු අඩු වූණා කියල එදා දුක් වූණාට අද මට එහෙම දුකක් නැ. ගිය අවුරුද්දේ පහ ග්‍රේණියට හිටියට මේ අවුරුද්ද වෙන කොට මං හය ග්‍රේණියට සමත් වෙලා. පාවිච්ච කරපු ඇඳුම පැලදුම, පොතපනේ ඉදාල බොහෝ දේවල් හය ග්‍රේණිය වෙනකාට වෙනස් වෙලා කියල මට හිතුණෙ ඒ වෙලාවේ.

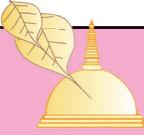
ස්වාමීන් වහන්සේගේ දේශනයට මම දිගට ම සවන් දුනිමි.

“මබේ ජීවිතය ගැන හිතල බලන්න. එක් එක් අවස්ථාවල දි විවිධ වෙනස්වීම්වලට මුහුණ දීමට සිදු වෙනවා. පුළුවන් හැම වෙලාවේ ම වෙනස් වීම අපේ යහපතට ගැලපෙන විදියට තරවා ගන්න ක්වුරුත් හිතට ගන්න ඕනෑම. උදාහරණයක් විදියට කියනව නම් වයසට යන එක අපට නතර කරන්න බැරි වූණාත්, ඒ වයස යැමත් සමග මහන්සි වෙලා ඉගෙන ගත්තොත් අපේ අනාගත ජීවිතය සාර්ථක කර ගන්න පුළුවන්. ලෙඩ වෙනවට අකැමැති නිසා තීරෝගී ව ඉන්න උත්සාහ කරන්න අපට පුළුවන්. මේ සියලු කරුණුවලින් අපට ඉගෙන ගන්න වටිනා පාඩමක් තියෙනවා. එය තමයි කුඩා කාලයේ ඉදාල ම වෙනස් වීමට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඇති කර ගන්න ඕනෑම කියන එක.”

ධම්මවින්තා වැඩසටහන නිමා විය. කුමයෙන් හිමිදිරිය දහවල බවට වෙනස් වී ගියේ ය. හිමිදිරි පරිසරයේ මා දුටු ප්‍රබෝධය දහවල එලෙසින් දක්නට නොතිබුණි. ඉද හිට කුරුලු හඩ ඇසුණ ද උදෑසන මෙන් එහි ගිතවත් බවක් නොදැනුණි. මම මිදුලට පැමිණියෙමි. වතුසූද්ද ගසෙහි මල් කිසිවෙතු විසින් තෙලාගනු ලැබ තිබුණි. උදෑසන පිළි තිබුණු මල් කිහිපයක් මිලිනව ගස අවට බිම, වියල්ණු කොළ අතරට එක් වී තිබුණි. උදෑසන ලුහිරු කිරණින් ගතට දුනුණු සුවය දහවල වන විට ඒ අයුරින් විදිගත නොහැකි විය. මා සිත් ගත් පරිසරය දහවල වන විට වෙනස් වී ඇත. ඒ සමග ම වෙනස්වීම පිළිබඳ ස්වාමීන් වහන්සේ ලබා දුන් උපදේශය මසිතට නැගුණි.

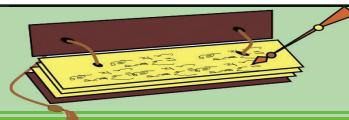
වෙනස්වීම සොබාදහමක් බවත් එයින් අධික දුකට හෝ සතුටට හෝ පත්වීම අපගේ ම අයහපතට හේතු වන බවත් මම තේරුම් ගතිමි.

සාරාංශය

- ★ ලොව පවතින පණ ඇති පණ නැති සැම දෙයක් ම වෙනස් වීමට යටත් වේ.
- ★ මෙම වෙනස් වීම, අනිත්‍යතාව යනුවෙන් බුද්ධහමේ හැඳින්වේ.
- ★ අප ප්‍රිය කරන දේවල් වෙනස් වන විට දුක ඇති වේ.
- ★ අප අකැමැති දේ වෙනස් වන විට සතුට ඇති වේ.
- ★ ශිෂ්‍ය අවධියේ සිට ම වෙනස්වීම සොබාදහමක් බව තේරුම් ගෙන එයට මැදිහත් ව මූහුණ දීමට අධිෂ්චානයක් ඇති කර ගත යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම

01. අනිත්‍යතාව යනු කුමක් ද? ඔබේ වචනයෙන් පැහැදිලි කරන්න.
02. වෙනස්වීමට තොසැලී මූහුණ දීම සඳහා ඔබට කළ හැකි දේ ලියන්න.

පැවරුම

- නිවාඩු දිනයක උදෑසන පරිසරය හොඳින් නිරීක්ෂණය කර ඔබට දක්නට ලැබෙන දේ සටහන් කර ගන්න.
- සටස් වන විට එම දේවල් වෙනස් වී ඇති ආකාරය හැඳින සටහන් කරන්න.
- ගුරුතුමා සමග ඒ පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න.

පුහුණුවට

පූජේම් බුද්ධ කුසුමේනනේන
පුක්ද්‍යෙක්න මේතේන ව හෝතු මොක්ඛ
පුජ්ච්ං මිලායාති යථා ඉදා මේ
කායෝ තථායාති විනාසභාව.

මේ මලින් බුදු සම්ඟ
එ පිනෙන් මොක්සුව
මෙමල මිලින ව යයි ද
මගේ සිරුරත් එලෙස

පුදනෙම්
ලැබෙවා
යම් සේ
වැනසේ
(පූජ්‍ය ගන්තුනේ අස්සජ් නාහිමි)

15

වරදින් මිදේමු

පාසල නිමා වී නිවසට පැමිණි මා ධම්මපදය කියවීමට උනන්දු වූයේ, “සුමෙධ, වෙසක් සතියේ එලිදක්වීමට නියමිත දහම් ලිපි සරණීය සගරාවට හොඳ ලිපියක් ලියන්න” යනුවෙන් අප විදුහලේ ධර්මාචාරය ස්වාමීන් වහන්සේ මා දැනුම්වත් කළ නිසා ය. කොතෙක් උත්සාහ කළ ද ඉදිරිපත් කරන ලිපියට සිත් ගන්නා මාතෘකාවක් සකස් කර ගැනීමට එක් වර ම මට නොහැකි වූයේ අසල නිවසේ ගුවන් විදුලි යන්ත්‍රයෙන් නිකුත් වූ කන් බිහිර කරවන තරමේ අධික ගබඳය නිසා ය. අන් අයට හිරිහැර නොවන අපුරින් හැසිරීමට පුරුදු විය යුතු ය යන්න බොහෝ අවස්ථාවල දී මා ඉගෙනාගෙන තිබුණු අතර අධික ගබඳය ද අන් අයට හිරිහැරයක් බව අසල්වැසි නිවැසියන්ට නොතේරීම පිළිබඳ මට ඇති වූයේ කනගාවුවකි. සිත් එකලස් කොට ගෙන ධම්මපදයේ අනෙකුත් ගාරා ද හොඳින් කියවීම්. අවසානයේ ලිපිය සඳහා සිත් ගත් ධම්මපද ගාරා දෙකක් තෝරා ගතිම්. තමා උපමා කොට අන් අයට හිංසා නොකළ යුතු බව එම ගාරා දෙකහි ම සරල අදහස විය.

සබඩේ තසන්ති දණ්ඩස්ස - - සබඩේ හායන්ති මවුවනො
අත්තානං උපමා කත්වා - - න හනෙයා න සාතයේ

(ධම්මපදය- දණ්ඩ වග්ගය)

සියල්ලේ දඩුවමින් තැනි ගනිති. සියල්ලේ ම මරණයට බිය වෙති.
එහෙයින් තමා උපමා කොට අනුන් නොමරන්න, නොමරවන්න.

සබඩේ තසන්ති දණ්ඩස්ස - - සබඩේසං ජ්විතං පියං
අත්තානං උපමා කත්වා - - න හනෙයා න සාතයේ

(ධම්මපදය- දණ්ඩ වග්ගය)

සියල්ලේ දඩුවමින් තැනි ගනිති. සියල්ලේ ම ජ්විතයට ප්‍රිය වෙති.
එහෙයින් තමා උපමා කොට අනුන් නොමරන්න, නොමරවන්න.

සගරාවට ඇතුළ කිරීම සඳහා මෙම ගාරා දෙක මූල් කොට ගෙන ලිපිය ලිවීමට මම අදහස් කෙලෙමි. මගේ ලිපියේ මාතෘකාව ලෙස හිංසනයෙන් වැළකීම යොදා ගත්තේමි.

මෙලොට ජ්වත් වන අප සතුවින් සිටීමට කැමැති ය. අප මෙන් ම අන් අය ද එසේ ජ්වත් වීමට කැමැති ය. කිසිදු අයෙක් තමාට හිංසා පිඩා කරනවාට කැමැති නොවේ. එසේ ම දුක් මහන්සියෙන් තමා උපයා ගත් දේ කිසිවෙකු විසින් සෞරකම් කරනවාට අප අකැමැති ය. පොත් බැඟයේ ඇති ප්‍රිය කරන දෙයක් අන් අයෙකු ගන්නවාට අපි කිසි විටෙක කැමැති නො වෙමු. පංතියේ සිටින අනෙකුත් සිසුහු ද ඔවුන්ගේ දේ තවකෙකු සෞරකම් කරනවාට කැමැති නොවේති. අන් අයෙකු අප බොරුවෙන් රවටයි නම් හෝ අපට පරුස වචනයෙන් බැන වදිය නම් හෝ එමගින් ඇති වන්නේ වේදනාවකි. අන් අයට ද එවැනි ක්‍රියා පිඩාකාරී වන බැවින් එවැනි ක්‍රියාවන්ගෙන් වැළකී සිටිය යුතු ය. මේ අයුරින්, හිංසනයක් වන කිසිදු ආකාරයේ ක්‍රියාවකට තමා අකැමැති සේ ම අන් අය ද අකැමැති බව සිතිය හැකි නම් අපෙන් සිදු වන බොහෝ වැරදි අඩු කර ගත හැකි ය.

අන් අයට අයහපතක් වන ක්‍රියාවන්ගෙන් වැළකී සිටීමට මෙන් ම අන් අයට යහපතක් වන කටයුතුවල නිරත වීමට ද අප උත්සාහ කළ යුතු ය. ඉගෙනීමට දක්ෂ, එහෙත් දිලිඛ හා අසරණ බවට පත් වී සිටින සිසුන්ට උදවු කිරීම, ලෙඩ දුක්වලට හා විවිධ හිංසනයන්ට ගොදුරු වුවන් ඉන් මුදා ගැනීම, එවැනි ක්‍රියාවලට නිදසුන් ය. තමා ගැන සිතා අන් අයට අවැඩ පිණීස හේතු වන ක්‍රියාවන්ගෙන් වැළකී, වැඩ පිණීස හේතු වන ක්‍රියාවන්හි නිරත වීම, බුදු දහමේ අත්තුප්‍රහාරික ධරම පරියාය ලෙසින් හැඳින්වේ. මෙම ඉගෙන්වීම තුළින් අපට ඉතා පහසුවෙන් හොඳ නරක තීරණය කර ගැනීමේ හැකියාව තිබේ.

ඇතැම් යුද්ගලයේ පස් පවි කරමින් රට ම ඇලි ගැලී තමාට අවැඩ පිණීස ම හේතු වන කටයුතුවල යෙදෙති. ඔවුන් වඩා අගය කරන්නේ හොඳ දේට වඩා නරක දේ ය. එවැනි අවස්ථාවල දී වැරදි ක්‍රියාවන්ට අනුබල දෙන්නන්ගේ සිත් අසතුවට පත් වුව ද අප සිදු කළ යුතු වන්නේ, ඔවුන්ට වැඩ පිණීස ම හේතු වන නිවැරදි ක්‍රියා පමණි. මෙනිසා තමාට හා අනුන්ට වැඩ පිණීස ම හේතු වන වඩා යහපත්, හොඳ දේ පමණක් සිදු කිරීමට අප සැලකිලිමත් විය යුතු ය. වරදට යොමු වුවන්ගේ සිත් සතුටු කිරීමේ අදහසින් වරදට අනුබල දීම හෝ වරදෙහි නිරත වීම නොකළ යුතු ය. උදාහරණයක් ලෙස වැඩිහිටියකු

ඉගෙනුමට අකැමැති දරුවකුට පෙරත්ත කොට ඉගෙන්වීම එම දරුවාට හිංසනයක් ලෙස පෙනී ගිය ද අවසානයේ එය ඔහුට වැඩ පිණිස ම හේතු වන යහපත් ක්‍රියාවකි.

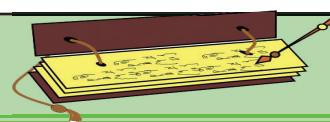
මිනිසුන් පමණක් නොව අනෙකුත් සියලු සත්ත්වයේ ද හිංසාවට බිජ වෙති. කුරුලේලන්, සාවුන්, බල්ලන්, බලුලන් වැනි සතුන් අප දුටු විට පලා යන්නේ හිංසාවට ඇති බිජ නිසා ය. ආදරයෙන් රැක බලා ගන්නා සතුන් අපට ලෙන්ගනු ව සිටින්නේ ද රේ ඇති කැමැත්ත නිසා ය. එනිසා අප තිතර කටයුතු කළ යුත්තේ තමා මෙන් ම සියලු සත්ත්වයේ ද නිදුක් වෙත්වා, නීරෝගී වෙත්වා, සුවපත් වෙත්වා, යන මෙම්ති සහගත සිතිවිල්ලෙනි.

සාරාංශය

- ★ සියලු දෙනා දඩුවමට අකැමැති නිසා තමා උපමා කොට ගෙන අන් අයට හිරිහැර කිරීමෙන් වැළකිය යුතු ය.
- ★ තමා උපමා කොට ගෙන අන් අයට වැඩ පිණිස හේතු වන ක්‍රියා සිදු කළ යුතු ය.
- ★ මෙම ඉගැන්වීම අත්තුපනායික ධර්ම පරියාය ලෙසින් බුදු දහමේ ඉගැන්වේ.
- ★ අන් අය කැමැති ව්‍යව ද අවැඩට හේතු වන වැරදි ක්‍රියාවන්ට අනුබල තොරිය යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. අත්තුපනායික ධර්ම පරියාය යනු කුමක්දැයි පැහැදිලි කරමින් ජේදයක් ලියන්න.
2. මෙහි දැක්වෙන ධම්ම පද ගාරා දෙක අභ්‍යාස පොතෙහි නිවැරදි ව ලියන්න.
3. එම ගාරා දෙකෙහි සරල අදහස ලියන්න.

පැවරුම

1. මෙහි දැක්වෙන ධම්මපද ගාරා දෙක නිවැරදි උච්චාරණයෙන් යුතු ව තාලයට සඡ්‍යුමායනා කරන්න.

16

රකින විට පරිසරය - රැකෙතු

අැත අප සැම

සැම වසරක ම ජූනි 05 දිනට යෙදෙන පරිසර දිනය වෙනුවෙන් බොහෝ පාසල්වල ගුමදාන, දේශන, පුද්රෑගන ආදිය පවත්වනු ලැබේ. එසේ ගුමදානයක යෙදුණු රුචින්ගිරි මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ 6 ගෞණීයේ දරුවන් පන්ති කාමරය අසල අං සෙවණට කැඳවා ගත් පන්තිහාර ගුරුතුමිය පරිසර සුරක්ෂිතතාවෙහි ඇති වැදගත්කම පිළිබඳ ව ඔවුන් සමග සාකච්ඡාවක යෙදුණා ය.

“දරුවනේ සැම වසරක ම ජූනි 05 දිනය නම් කරලා තියෙන්නේ ලෝක පරිසර දිනය කියලයි. මේ ද්වසේ ලෝකයේ සැම රටක ම පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමේ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක වෙනවා. අපේ පාසල්ත් අද උදිය වරුවේ පරිසරය පිරිසිදු කිරීමේ ගුමදානයක් පැවැත්වෙයේ ඒ තිසයි. පරිසරය පිරිසිදු කිරීම වගේ ම ආරක්ෂා කිරීමත් අප කළ යුතුයි. එසේ නොකළ හොත් අපට බොහෝ භානි සිදු වෙනවා. හොඳයි ඕනෑම දුව, කියන්න බලන්න පරිසරය කියන්නේ කුමක් ද කියලා ? ”

“ගුරුතුමියනි, පරිසරය කියන්නේ අප අවට ඇති වටාපිටාවයි.”

“පිළිතුර හරි දුවේ, මිනිසා ඇතුළු සියලු සතුන් ජ්‍රේත් වන වටාපිටාවයි කියලා කියවුණා නම් හරියට ම හරි.”

“බුද්ධීකට කියන්න පුළුවන් ද මේ වටාපිටාවට අයත් අංග කිහිපයක් ? ”

“මිනිස්සු, අනෙකුත් සියලු සතුන්, ගස්වැල්, ජලය, පස ආදිය නේද ගුරුතුමියනි?”

“මව පුතේ, රට අමතර ව හිරු එළිය, වාතය, කදු, පර්වත, දියඇලි, ගංගා, ඇල දොල, වැවී පොකුණු එහෙමත් ඇතුළත් වෙනවා. පරිසරයට අයත් මේ සැම දෙයක් ම මිනිසාගේ පැවැත්මට උපකාරී වෙනවා.”

“ඒරංග, පරිසරයෙන් අපට ලැබෙන ප්‍රයෝගන මොනවා ද පුතේ ? ”

- ★ හොඳ වතුර ලැබෙනවා
- ★ ගාක ආහාර ලැබෙනවා
- ★ වාතාගුය ලැබෙනවා
- ★ හිරු එළිය ලැබෙනවා

“මබ කිවු ඒවා හරි. අපේ පැවැත්මට අවශ්‍ය ආහාර, නිවාස, ඇශ්‍රම් හා මාශය සකස් කර ගන්නේ පරිසරයෙන්. උදාහරණයක් වශයෙන් අපට නිවසක් ඉදි කර ගැනීමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය, ගබාල්, වැලි ආදිය ලබා ගන්නේ පරිසරයෙන්. අපේ ආහාරපාන සඳහා යොදා ගන්නා සෑම දෙයක් මත්, ඇශ්‍රම් සකස් කර ගැනීමට ගන්නා සෑම දෙයක් මත්, ගැරීරයේ නීරෝගතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට යොදා ගන්නා මාශය වර්ගත් පරිසරයේ ඇති සම්පත් යොදා ගෙන තමයි නිෂ්පාදනය කරලා තියෙන්නේ. ඒ නිසා මිනිසාට පරිසරයෙන් තොර පැවැත්මක් නැහැ. පරිසරය විනාශ වූ දාට මිනිසා ඇතුළු මුළු මහත් මිහිතලයේ ම අවසානය සිදු වෙන බව හිතට ගන්න දුවේ, පුතේ. ”

“මේ සූන්දර පරිසරය දූෂණය වෙන්නේ, විනාශ වෙන්නේ කොහොම ද කියලා තිපුන ප්‍රතාට කියන්න ප්‍රථිවන් ද?”

- ★ වනාන්තර විනාශ කිරීම
- ★ ගංගා ඇල දොළවලට අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම
- ★ වනගත සතුන් මරා දුම්ම
- ★ සෙස්ජාකාරී ගබා පිට කිරීම

“තිපුන කියු කරුණුවලට අමතර ව කර්මාන්ත ගාලාවලින් පිට වන විෂ

වායු නිසා, රටවල් අතර පවතින යුද්ධවලින් වගේ ම අපේ ආය කරන යම් යම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් පරිසරය අපිරිසිදු වෙනවා. බලන්න සමහරුන් ඉවක් බවක් නැතුව කරන දේවල් දිහා, මහ මග වාහනයක හෝ පයින් යන විට අප ආභාරයට ගන්නා කඩල, රටක්ෂ, බිස්කට්, යෝගට් ආදියේ ඉතිරි කොටස් මහ මගට දානවා. කොළඹල කැම ඔතා ගෙන ඇවිල්ලා ආභාරයට ගෙන අපදුව්‍ය බැහැර කරන බලුනක් හොයලා දාන්නේ නැතුව තැන තැන දාලා යනවා. සතුන් ඒවා ඇද දමලා මූල්‍ය පරිසරය ම අපවිත වෙනවා. වතුර හා පැණිශීල්ම බෝතල් භාවිතයත් එහෙමයි. කබේට බඩු ගේන්න නියමිත මල්ලක් හෝ බැගයක් අරගෙන නොයන නිසා පොලිතින් මුළු රසක් ගෙදරට ගේනවා. මූල්‍ය ගෙවන්ත ම මේ නිසා විනාශ වෙනවා. අපේ පාසලට පොලිතින් ගෙන ඒම තහනම් කරල තිබුණන් උදේ ගුමදානය වෙලාවේ මොන තරම් පොලිතින් හා ජ්ලාස්ටික් බෝතල් හමුවෙලා විනාශ කළා ද? දරුවනේ ඒවා දීර්ණනේ නැති අපදුව්‍ය නිසා පරිසරයට ප්‍රාගක් ම හානි කරයි.

බලන්න දරුවනේ අපේ රටේ ලේතිහාසික හෝ සුන්දර ස්ථානයක් නැරඹීමට ගියා ම ඒම පරිසරයට කරලා තියෙන විනාශය! ඒම ස්ථානවල මොන තරම් අපදුව්‍ය ප්‍රමාණයක් මිනිසුන් දාල ගිහිල්ලා තියෙනව ද? ඒ නිසා ඒම සුන්දර පරිසරය විනාශ වෙලා. සමහර මිනිසුන් මේ ස්ථානවලට මත් වතුර බෝතල් අරගෙන ගිහින් බිලා ඒ බෝතල් ඒම ස්ථානවල ම බිඳලා ගිය අවස්ථා දකින්න පුළුවන්. ඒවා ඉතා ම නරක ක්‍රියා නේද?

මේ වන විට අපේ රටේ විශාල වශයෙන් කෘෂි රසායනික දුව්‍ය භාවිත කෙරෙනවා. මේ නිසා ජලයට, පසට, ගහ කොළඹලට මෙන් ම මිනිසා ඇතුළු ලොකු කුඩා සැම සත්වයෙකුට ම මහා භානියක් සිදු වෙනවා. ඒ නිසා සැම කෙනෙක් ම පරිසරයට ආදරය කරන්න යිනැ. පරිසරය විනාශ වෙනවා කියන්නේ අප සියලු දෙනාගේ විනාශයයි. අපේ මිනි වළ අප ම කපා ගැනීමක්. පරිසරය මේ විදියට දුෂ්ණය වීමෙන් ඇති වන ගැටලු මොනවා ද කියල කාවින්දාවට කියන්න පුළුවන් ද?”

- ★ ගහකොළ විනාශ වීමෙන් වැස්ස අඩු වෙනවා
- ★ බීමට පිරිසිදු ජලය නැති ව යනවා
- ★ සතා සිව්පාවා විනාශ වෙනවා
- ★ නාය යැමි සිදු වෙනවා
- ★ මිනිසුන්ට බොහෝ රෝගබාධ වැළඳෙනවා
- ★ වග කිරීමට ඇති පස නිසරු වෙනවා

“බොහෝම හෙඳසි කාවින්ද්‍යා කිසු කරුණු සියල්ල හරි. ඔබ කිසු ආකාරයට ගහකාල විනාශ වීමෙන් කාන්තාර ඇති වෙනවා. වැස්ස අඩු වීම නිසා බොහෝ ගැටුපු ඇති වෙනවා. අද වන විට පෘථිවීයේ ඇති මූල ජල ප්‍රමාණයෙන් බීමට ගත හැකි ජල ප්‍රතිශතය 0.34ක් වගේ සූල් ප්‍රමාණයක්. ඒ රිකත් අපවිතු වුණෙන්ට මිනිසුන්ට බොහෝ කරදරවලට මූහුණ පැමට සිදු වෙනවා. බොහෝ රෝගාබාධවලට හේතුව පරිසරය දුෂණය වී තිබුමයි.

ච්‍යංගු, මැලේරියා, බරවා, කොලරාව වැනි රෝගාබාධ පමණක් නොව වකුගතු රෝග, පෙණහැලි ආග්‍රිත රෝග, අධික රැකිර පීඩනය වැනි රෝග ඇති වීමට මේ තත්ත්වය බලපානවා. ඒ නිසා පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමට අප කවුරුත් උනන්දු විය යුතුයි.

දුවේ, පුතේ, මේ ලෝකයේ නිහඹ සූන්දර පරිසරයට බෙහෙවින් ඇලුම් කළ ග්‍රේෂ්‍ය උතුමෙක් තමයි අපේ බුදු භාමුදුරුවෝ. උන්වහන්සේ තමන්ගේ ජීවිතයේ වැඩි කාලයක් ගත කළේ ස්වාභාවික පරිසරය ඇසුරු කර ගෙනයි. බුදු තෙමගුල සිදුවුණේ ස්වාභාවික පරිසරය තුළයි. නවීන්ට කියන්න ප්‍රාථමන් ද බුදු තෙමගුල කියන්තෙන කුමක් ද කියලා?”

“පිදුහත් බෝසතාණන්ගේ ඉපදීම, බුදුවීම, පිරිනිවන් පැම නේද ගුරුතුමියනි?”

“එම තෙමගුල ම සිදු වූයේ පරිසරය ආග්‍රිතවයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට දැක්වූ ඇල්ම එයින් පෙනෙනවා. උන්වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත් වෙලා සතියක් බෝධින් වහන්සේ දෙස බලා සිටියේ කළගුණ සැලකීමේ අයය ලෝකයට පෙන්නුම කිරීමට; එමෙන් ම ගහකාලවලට පවා ආදරය කළ යුතු බව ඉගැන්වීමට. එහමණක් නොව බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම දෙසුවේ ද විවේක භා වැසි කාලය ගත කළේ ද ස්වාභාවික පරිසරය තුළයි; වනපෙන්, ගල් ලෙන් භා ආරාමවලයි. පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ බොහෝ ඉගැන්වීම් බුදු දහමේ ඇතුළත් වෙනවා. වන උයන් විනාශ කරනවා වෙනුවට ඒවා පිහිටුවීම භා ආරක්ෂා කිරීම නිසා මිනිසුන්ට පින් ලැබෙන බව උන්වහන්සේ දේනා කරලා තියෙනවා. උපසම්පදා හික්ෂුන් වහන්සේලා ගස් වැල් කැපීම පමණක් නොව කොළ අතු කැඩීම පවා වැරද්දක් බව පෙන්වා දී තියෙනවා. නිල්වන් තණකාල මත මලමුතා හෙළීම, කුණුරෝඩු භා ඉඳුල් දුමීම පවා හික්ෂුන්ට තහනම් කළා. වැසි කාලයේ හික්ෂුන්ට නිශ්චිත ස්ථානයක වැඩ වසන ලෙස අනුදුන වදාරා තියෙනවා. ඒ සියල්ල කළේ පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණ ද පෙරදීරි කර ගෙනයි.”

ජලයේ පිරිසිදු බව රක ගැනීම සඳහාත් බුදුරජාණන් වහන්සේ විවිධ උපදේශ දී තිබෙනවා. ජලයට මලමුතා කිරීමත්, කෙළ ගැසීමත් හික්ෂණ වහන්සේලාට තහනම් කළේ ඒ නිසයි; වැස්ස මිතුරෙකු ලෙස හඳුන්වා දුන්නේ ද පරිසරයට තිබුණ ඇල්ම නිසයි. උන්වහන්සේ කරණීයමෙන්ත සුතුයේ දී සතුන් පිළිබඳ ව වර්ගිකරණයක් කරමින් සියලු ම සතුන්ට මෙමතිය කළ යුතු බව පෙන්වා දී තිබෙනවා. ඒ තුළින් සියලු සත්ත්වයින්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කළේ සතුන් ද පරිසරයේ කොටසක් වන නිසයි. සියලු ම සතුන් ආරක්ෂා කිරීම රජවරුන්ගේ වගකීමක් ලෙස දැක්වූයේ ද පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණ ඇතිවයි.

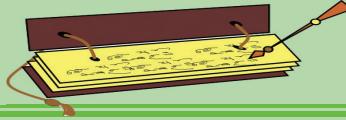
එපමණක් නොවේ දරුවනේ, උන්වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන විට උපමා වශයෙන් පරිසරයේ ඇති සතුන්, ගාක, ජලය ආදි බොහෝ දේ යොදා ගෙන තියෙනවා. ඒ මගින් ද පැහැදිලි වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට කොටරම් ඇල්ම කළේ ද යන්නයි. ඒ නිසා අපි කවුරුත් පරිසරයට ආදරය කරන්න පුරුදු වෙමු. පරිසරයට අප ආදරය කළාත් පරිසරය අප ආරක්ෂා කරනු ඇත. ඒ වගේ ම පරිසරය වර්තමානයේ ජ්වත් වන මිනිසාට පමණක් අයත් වුවක් නොවේ. එය අනාගතයේ ජ්වත් වන මිනිසුන් ඇතුළු සියලු සත්ත්වයින්ට අයත් එකක්. එබැවින් අනාගත පරම්පරාවට ද සෞඛ්‍යරු පරිසරයක් උරුම කර දීම අප කාගේත් යුතුකමක් බව ලෝක පරිසර දිනයේ අපි කවුරුත් සිතට ගනිමු.”

සාරාංශය

පරිසරය යනු මිනිසා ඇතුළු අප අවට ඇති වටාපිටාවයි. මිනිසා ඇතුළු ජ්වින්ගේ පැවත්මට පරිසරය අතිශයින් ප්‍රයෝගනවත් වේ. පරිසරය දූෂණය වීමෙන් බොහෝ ගැටලු මතු වේ. ඒ නිසා එය ආරක්ෂා කර ගැනීම මිනිසාගේ පරම යුතුකමකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට බොහෝ සෙයින් ඇල්ම කළ නිසා පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ ඉගැන්වීම් රසක් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම කරුණු ද සැලකිල්ලට ගෙන පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අපි කැපවෙමු.

ක්‍රියාකාරකම

01. ගෙවත්ත පිරිසිදු ව තබා ගැනීමට ඔබ කරන දේවල් මොනවාදැයි ලියා දක්වන්න.
02. පරිසරය දුෂ්පායට හේතු වන මිනිස් ක්‍රියාකාරකම සතරක් ලියන්න.

පැවරුම

පරිසරයේ අලංකාරය, ආරක්ෂාව ඇති කිරීමට දිනපතා ඔබ කරන ක්‍රියාකාරකම සායු වරියා පුස්තකයේ සටහන් කොට බුද්ධ ධර්මය විෂය උග්‍රවන ගුරුතුමාට හේ ගුරුතුමියට හේ සතිපතා පෙන්වන්න.

පූභණුවට

ආරාම රෝපා වන රෝපා - යේ ජනාසේතු කාරකා
පපක්ව උදපානකක්ව - යේ දින්ති උපස්සයං
ධම්මවියා සිල සම්පන්නා - තේ ජනා සග්ග ගාමිනේ
තේසං දිවාව රත්තොව - සදා පුක්කදා පවතිනි

කෙත් වතු - වන උයන් වවන්නා වූද, ඒ දඩු (පාලම්) කරවන්නා වූද,
පැන්හල් පැන්පොකුණු කරවන්නා වූද, වාසස්ථාන කරවා දෙන්නා වූද,
සිල්වත් හා දූහැම් වූද, ජනයා දෙවිලොවට යයි. ඔවුන්ට සැමදා දිවා රාත්‍රී
පින් වැඩේ.

17

මිහිදු මානීම් සමය වෙත යමු

අනුබුදු මිහිදු මහරභතන් වහන්සේ හාරතයේ විසු ධර්මාගේක මහාධිරාජයාණන්ගේ ප්‍රතාණුවෝ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වසර 236දී පවත්වන ලද තුන් වන ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිථිලයක් වශයෙන් ප්‍රදේශ නවයකට ධර්ම ප්‍රචාරක හික්ෂු පිරිස් පිටත් කර හරින ලදී. එහි දී ලක්දිව ධර්ම ප්‍රචාරක සේවාවේ මූලිකත්වය ගනු ලැබුවේ මිහිදු මහරභතන් වහන්සේ විසිනි. උත්ත්වහන්සේ සමග ඉටියිය, උත්තිය, සම්බල, හද්දසාල නම් වූ රහතන් වහන්සේලා හතර නමක් ද සුම්න නම් සාමණේර නමක් ද හණ්ඩික නම් උපාසක කෙනෙක් ද ලක්දිවට පැමිණියන.

පොශාන් පොහෝ දින අප සිහිපත් කරන්නේ එම අසිරිමත් මහින්දාගමනයයි. එකල ලක්දිව පාලනය කළේ දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා ය. ඒ දිනය නැකැත් උත්සව දිනයකි. එහි විශේෂත්වය වූයේ පාලකයා ඔහුගේ පිරිස් සමග මුව ද්‍රියමේ යෙදීමයි. සිරිත් පරිදි පර්වතය අසල ද්‍රියමේ යෙදුණු දේවානම්පියතිස්ස රජතුමාට පර්වතය මතින් “තිස්ස, තිස්ස” යනුවෙන් කිසිවෙකු තමා අමතන හඩක් ඇසුණි.

රටේ පාලකයා වන තමාට නම කියා කතා කළ හැකි අයෙකු මෙරට නොමැති නිසා රජු පුදුමයෙන් වට්පිට බැලී ය. එවිට රජතුමාට දක්නට ලැබුණේ තමන් මේ පෙර නොදුටු පිරිසකි. එම පිරිසගෙන් “මබ කවුරුන්ද?” යි හෙතෙම විමසි ය. එවිට ලැබුණ පිළිතුර මෙසේ ය.

සමණාමයෘ මහාරාජ - ධම්මරාජස්ස සාචකා
තවේව අනුකම්පාය - ජම්බුද්ධා ඉඩාගතා

“මහරජ, අපි ධර්මරාජයාණන් වහන්සේගේ ග්‍රාවකයෝ වෙමු. මබට අනුකම්පා පිණිස දැඟැව සිට මෙහි පැමිණියෙමු” එම පිළිතුර දෙනු ලැබුවේ මිහිදු මහරභතන් වහන්සේ විසිනි.

එයින් දෙවනපැතිස් රජතුමාට සිහියට නැගුණේ එවකට භාරතයේ නායකත්වය දැරු සිය නොදුටු මිතුරු ධර්මාගෝක රජතුමා ය. එම රජතුමා මේට පෙර ඛුදුන්, දහම්, සගුන් සරණ ගිය බවත් තමන්ට ද තෙරුවන් සරණ යන ලෙස කළ ඉල්ලීමත් දේවානම්පියතිස්ස රජතුමාට සිහිපත් විය. රජතෙමේ තමා අත රූපුණු දුනු හි පසෙක ලා මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන මහ සගරුවනට වැද නමස්කාර කළේ ය.

ඒ අවස්ථාවේ මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ සහ රජතුමා අතර ඇති වූයේ මෙබදු සංවාදයකි.

“රජතුමනි, මේ ගස කුමක් දී?”

“ස්වාමීනි, මෙය අඩ ගසකි.”

“රජතුමනි, මේ අඩ ගස හැර තවත් අඩ ගස් තිබේ දී?

“එසේ ය ස්වාමීනි, තවත් අඩ ගස් තිබේ.”

“රජතුමනි, මේ අඩ ගසත් ඒ අඩ ගසුත් හැර තවත් ගස් තිබේ දී? ”

“එසේ ය ස්වාමීනි, නමුත් ඒවා අඩ ගස් නොවේ.”

“රජතුමනි, ඒ අඩ ගසුත් අඩ නොවන ගසුත් හැර තවත් ගස් තිබේ දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, ඒ මේ අඩ ගසයි.”

“රජතුමනි, ඔබට නැයෝ සිටින් දී? ”

“එසේ ය ස්වාමීනි, බොහෝ සිටිති.”

“රජතුමනි, ඔබට නොනැයෝන් සිටින් දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, බොහෝ සිටිති.”

“රජතුමනි, එම නැයෝන් නොනැයෝන් හැර තවත් අය සිටින් දී?”

“එසේ ය ස්වාමීනි, ඒ මමයි.”

මෙම අඩ ප්‍රග්‍රෑනයට භා යාති ප්‍රග්‍රෑනයට ලබා දුන් පිළිතුරුවලින් රජතුමා බුද්ධීමත් අයෙකු බව මිහිදු මාතිලියනට වැටහුණි. ඉන් අනතුරුව එතුමන් ඇතුළු රස් ව සිටි පිරිසට මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ වූලහත්පිපදේපම සූත්‍රයෙන් ධර්මය දේශනා කළහ. එම දේශනාව ඇසු රජු ඇතුළු පිරිස තෙරුවන් සරණ ගිය උපාසකවරුන් බවට පත් වූහ. තෙරුවන් සරණ යැම උපාසකයකු වීමේ මූලික පියවර වේ. මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ සමග වැඩිම කළ සූමන සාමණේරයන් වහන්සේ මෙම සූත්‍රය අසා රහත් වූහ. අනතුරුව මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රධාන ධර්මදාතයන් වහන්සේලා විසින් දේවානම්පියතිස්ස රජු ඇතුළු පිරිස ඉදිරියෙහි හණ්ඩුක නම් අනාගාමී උපාසකතුමා පැවිදි කරවන ලදී. මෙම සිදුවීම් අවසානයේ දී දේවානම්පියතිස්ස රජතෙමේ දැඩි ලෙස පැහැදිමට පත් ව තම රාජ්‍යයේ අගනුවර වූ අනුරාධපුරයට වැඩිම කරන ලෙසට මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ ධර්මදාත පිරිසට ආරාධනා කළේ ය.

එම ආරාධනය පිළිගත් මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළු ධර්මදාත පිරිස පසු දින අනුරාධපුරයට වැඩිම කළහ. රජතුමා මේ පිරිස ගෞරවයෙන් පිළිගෙන රජ මාලිගයට වැඩිම කරවා දන් පිළිගැනීමේ ය. දන් වළඳා අවසානයේ දේශනා කරන ලද ධර්මය අසා මහානාග යුව රජගේ බිසව වූ අනුලා දේවීය ඇතුළු

කාන්තාවෝ පන්සියයක් දෙනා සේවාන් වූහ. මේ වන විට ධරුම ගුවණයට විශාල පිරිසක් පැමිණ සිටි බැවින් රජ මාලිගය ඉඩ මදී වූ තිසා ඇත් හල ද පිරිසිදු කර සකස් කර දෙන ලදී. එය ද ඉඩ මදී වූ බැවින් තන්දන උයන ඒ සඳහා සුදුනම් කෙරිණි. රාත්‍රී කාලයේ දී මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළ පිරිසට වැඩ සිටීමට මහමෙවුනා උයන පූජා කෙරිණි. එහි ඉදි කළ මුල් ම ගොඩනැගිල්ල කාලපාසාද පිරිවෙන නම් විය. එය අඟේ මුල් ම පන්සලයි.

ධර්මදාන පිරිස දින විසිහයක් මහමෙවුනා උයනේ වැඩ සිටි බව සඳහන් වෙයි. අනතුරුව වස් විසිමට කාලය පැමිණි හෙයින් ඒ සඳහා වැඩිම කළේ චේතියගිරියටයි. චේතියගිරිය නම් වර්තමාන මිහින්තලයයි. වස් වසන දිනයේ රජතුමාගේ බැණැණුවන් වූ අරිචි කුමාරයා ඇතුළු පනස් පස් දෙනෙක් පැවිද්ද ලබාගත්හ. බුද්ධ ගාසනයේ පැවිද්ද ලැබූ මුල් ම ශ්‍රී ලංකිකයා ලෙස ඉතිහාසගත වන්නේ ද අරිචි කුමාරයා ය. මේ සියලු ම ස්වාමීන් වහන්සේලාට වස් විසිම සඳහා රජතුමා විසින් මිහින්තලයේ ගළුලෙන් රසක් ගුද්ධ පවතු කරවා පූජා කරන ලදී.

වස් අවසානයේ මිහිදු මහරහතන් වහන්සේගේ උපදෙස් පරිදී සුමන සාමණේරයන් වහන්සේ දඹුදිවට වැඩිම කළහ. උන්වහන්සේ විසින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දකුණු අකු බාතුන් වහන්සේ ලක්දිවට වැඩිම කරවන ලදී. ප්‍රූජාරාම චෙත්‍යය ඉදිකරන ලද්දේ එම බාතුන් වහන්සේ නිදන් කිරීම සඳහා ය. එය ලංකාවට බුදු දහම ලැබීමෙන් අනතුරු ව ඉදි වූ ප්‍රථම ස්තුපය යි. පයුමක චේතිය නමින් ද එය හැඳින්වේ.

වස් කාලය අවසානයේ අනුරාධපුර නගරයට වැඩිම කළ මහ සගරුවනට වැඩ සිටීම සඳහා රජතුමා විසින් විභාර ආරාම කරවන ලදී. ඉස්සරසමණ විභාරය (ඉසුරුමුණිය), වෙස්සගිරිය හා චේතියගිරිය ඒවායින් කිහිපයකි. පැන් පොකුණු ද සංසාරාම රසක් ද සීමා මාලකයක් ද ඉදිකරවන ලදී.

මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ ඇතුළ ධරුම දාන පිරිස ශ්‍රී ලංකාවට වැඩිම කිරීමේ චේතිහාසික සිදුවීමත් සමග මෙරට ජනතාවට නිරමල ලේරවාද බුදු දහම සමග තවත් දයාද රසක් ලැබීණි.

- ★ අවිධිමත් ඇදහිලිවල නිරත ව සිටි ලක් වැසියන්ට විධිමත් පූද පූජා කුමයක් ලැබීම

- ★ හික්ෂු සමාර්ථය ඇති වීම
- ★ සර්වයේ ධාතුන් වහන්සේ වැඩම කරවීම
- ★ ස්පූප ඉදිවීම
- ★ දුම්න්දාගමනය

මෙහිදු මහ රහතන් වහන්සේට අප විසින් කළ යුතු උසස් ම ගෞරවය වන්නේ ධර්මානුකුල ජ්විතයක් ගත කරමින් මේ උතුම ගාසනික දායාද ආරක්ෂා කිරීමයි.

සාරාංශය

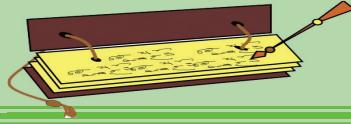

මුදු දහම වැනි ග්‍රේෂ්‍ය දහමක් ශ්‍රී ලාංකික අපට උරුම වූයේ මහින්දාගමනය නිසාය. පාලකයන් මෙන් ම ජනතාව අසංවිධානත්මක ආගමික විශ්වාසවලින් බැහැර ව මුදු දහම වැළඳ ගැනීමත්, ඒ අනුව අපේ සංස්කෘතිය සකස් වීමත් සිදු විය.

- ★ ශ්‍රී ලාංකික හික්ෂු පරපුරක් බිජි වීම
- ★ සර්වයේ ධාතු තැන්පත් කොට ස්තුප ඉදි වීම
- ★ වෙහෙර විභාර ඉදි වීම
- ★ බොද්ධ පුද පුජා ක්‍රමයක් ඇති වීම
- ★ දේශීය සාහිත්‍යය පෝෂණය වීම
- ★ අධ්‍යාපනය සංවර්ධනයට පත් වීම

මහින්දාගමනයෙන් අප ලද දායාද රාජියෙන් කිහිපයක් පමණි. මෙම ආගමික දායාද ආරක්ෂා කර ගැනීම අප හැම දෙනෙකුගේ ම යුතුකම වේ.

ක්‍රියාකාරකම

01. මෙහිදු මහරහතන් වහන්සේ ලක්දිව දී දේශනා කළ ප්‍රථම සූත්‍ර දේශනාව නම් කරන්න.
02. මෙහිදු මාහිමියන් හා දෙවනපැශියේ රජතුමා අතර ඇති වූ දෙබස සංවාදාත්මක ව ඉදිරිපත් කරන්න.
03. පහත සඳහන් වගුවේ එක් එක් ශීර්ෂයට අදාළ පිළිතුරු ලියන්න.

මෙහිදු මාහිමියන් සමග ලක් විමත වැඩම කළ පිරිස	පලමු වැනි ලාංකික හික්ෂ්‍යන් වහන්සේ	මුල් ම පන්සල	මුල් ම ස්තුපය හා එහි තැන්පත් කළ ධාතුන් වහන්සේ

පැවරුම

මහින්දාගමනය දැක්වෙන පින්තුරයක් සකස් කොට නිවසේ වන්දනා ස්ථානයෙහි තබන්න.

18

ශාසනික දායාද සුරක්ම

අවුරුද්දේ අවසාන පොහොය උදුවප් පුර පසලොස්වක ය. ශ්‍රී ලංකික බෝධියිනට පොසොන් පොහොය තරමට ම මෙම උදුවප් පොහොය ද ගාසනික වශයෙන් ප්‍රධාන කරුණු දෙකක් නිසා වැදගත් වේයි.

- ★ සංසම්ත්තා තෙරණීයගේ වැඩම්වීම නිසා මෙරට හික්ෂුණී ගාසනය ඇති වීම
- ★ ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ වැඩම කරවීම නිසා මෙරට සංස්කෘතික පරිවර්තනයක් ඇති වීම

මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේගෙන් බණ ඇසු අනුලා දේවිය ඇතුළු කාන්තාවන් පන්සියක් දෙනා තමන්ට ද පැවිදි වීමට අවශ්‍ය බව රුපුට දැන්වූහ. රුපු ද මේ පිරිස පැවිදි කරවන ලෙසට මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේගෙන් කාරුණික ව ඉල්ලීම කර ඇත. මිහිදු හිමිපාණෝ තමන්ට ස්ත්‍රීන් පැවිදි කිරීම කළ නොහැකි බව දන්වමින් පැළපුප් තුවර වැඩිවසන තම නැගණිය වූ සංසම්ත්තා තෙරණීයත්, ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දක්ෂීණ ගාබාවත් වැඩම කරවීමට කටයුතු කරන ලෙස රුපුට දැන්වූහ. රජ තෙමේ තම බැණා වූ අරිචි කුමරුන් ඇතුළු දුත කණ්ඩායමක් සගමිත් තෙරණීය ඇතුළු පිරිස වැඩම කරවීම සඳහා ධර්මාණෝක රජතුමා වෙතට යවන ලදී.

පැළපුප් තුවර දී ධර්මාණෝක රජතුමා මෙම පිරිස පිළිගෙන ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම ඉටු කිරීමට කටයුතු කළේ ය. ඒ අනුව ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දක්ෂීණ ගාබාව රත්තන් පාත්‍රයක තැන්පත් කොට නිසි පුරා පවත්වා සගමිත් තෙරණීය සමග ලංකාවට වැඩම කරලීමට කටයුතු කරන ලදී. රජතුමා විසින් බෝධින් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව හා වතාවත් සඳහා වෘත්තීන් (කිල්ප ගේණී) දහංචකට අයත් ජන කොටස් ද මෙහි එවන ලදී.

බෝධි ගාබාව රැගත් සගමිත් තෙරණීය ඇතුළු පිරිස තැව් තැග දූෂණාල පටුන වරාය දක්වා වැඩම කළහ. ඉන් පසු දේවානම්පියතිස්ස රජතෙමේ කරවටක් දක්වා මූහුදේ බැස ජය ශ්‍රී මහා බෝධි ගාබාව ගොඩ බිමට වැඩම

කරවී ය. අනතුරුව දූෂිකොල පටුනේ සිට මහ පෙරහැරින් බෝධින් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පිරිස විවිධාකාරයේ පුද පූජා සහිත ව අනුරාධපුර තගරයට වැඩම කරවන ලදහ.

උදුවප් පුර පසලොස්වක පොනේ දින ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් පැමිණි ජනතාවගේ පූජා උපහාර මධ්‍යයේ අනුරාධපුර මහමෙවිනා උයනේ දී බෝධිරෝපණය සිදු විය. ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ මෙරටට වැඩම කරවීම බෝධි ආගමනය ලෙසත් දුම්න්දාගමනය ලෙසත් හැඳින්වේ. දුම්දු ලෙස හැඳින්වෙන්නේ ද බෝධින් වහන්සේ ය.

උදුවප් පොහොයෙහි අනෙක් වැදගත්කම වන්නේ මෙරට හික්ෂුනී සමාජයක් ඇති වීමයි. සගමින් තෙරණියගෙන් පැවිද්ද ලබා ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් මේ වන විට අනුලා දේවිය ඇතුළ 500ක් දෙනා මෙහෙන අසපුවක වැඩ සිටියහ. මේ පිරිස පැවිදි කරවීම මෙදින සිදු විය. ශ්‍රී ලංකාවේ පැවිද්දට පත් මුල් ම කාන්තාව ලෙස ගෞරවාදයට පත් වන්නී දේවානම්පියතිස්ස රුපුගේ සහෝදර මහානාග යුවරජුගේ බිසව වූ අනුලා දේවියයි.

දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා විසින් සගමින් තෙරණිය ඇතුළ හික්ෂුනීන් වහන්සේලාට වැඩ සිටීමට ආරාමයක් කරවා පූජා කරන ලදී. භත්රාලක මෙහෙනුවර ලෙස එය හැඳින්වීණි.

ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම්වීම අප රටේ විශාල සංස්කෘතික දියුණුවක් ඇති වීමට හේතු විය. ලාංකික බොද්ධයෝ ජ්වලාන බුදුරුදුන්ට ගෞරව පුද සත්කාර කරන අයුරින් ම බෝධින් වහන්සේට ද සැලකිලි දැක්වීමට පෙළමුණෙහ. එයට ප්‍රධානතම හේතුව එය බුදුරජාණන් වහන්සේට, බුදුවීමට පිටුදුන් ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ ගාබාවක් වීමයි. උන් වහන්සේට බුදුවීමට මෙය උපකාරී වූ නිසා ම පාරිභෝගික වෙචත්‍යයක් ලෙස ද වන්දනාවට පාතු වේ.

මහින්දාගමනයට පෙර ලාංකිකයන් වැක්ෂ වන්දනාවෙහි නිරත ව සිටිය ද බෝධිය වැඩම කරවීමත් සමග ඒ තත්ත්වය වෙනස් වී මුළු බෝධි වන්දනයට ඩුරු වූහ. අනුරාධපුර ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගෙන් හටගත් එලවලින් උපන් ගාබා ලබාගෙන ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල රෝපණය කිරීමත් සමග බෝධි වන්දනය ජනප්‍රිය විය. වර්තමානයේ බෝධි පූජා පැවැත්වීම සැම විභාරස්ථානයක ම සිදු කෙරෙන්නක් බවට පත් වී ඇත. රෝගාබාධවලින් සුවය ලැබීම, අපල උවදුරු දුරු වීම, විවිධ ගැටලු නිරාකරණය කර ගැනීම, විවිධ ජයග්‍රහණ ලබා ගැනීම ආදී වශයෙන් නොයෙකුත් අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා බෝධි පූජා පවත්වනු ලැබේ.

බෝධින් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව සඳහා බෝධි ගාබාව සමග ධර්මාගොක රජතුමා විසින් එවන ලද පිරිස් දහඅට, විවිධ ශිල්ප කලාවන්හි නිපුණතා ඇත්තේ වූහ. මේ අය නිසා මෙරට කලා ශිල්පවල විශාල දියුණුවක් ඇති විය. අප රටෙහි පවත්නා අහස්කුස සිපගන්නා ස්තූප, ලොවක් මවිත කරවන මුරති හා කැටයම්, අලංකාර ගෘහ නිර්මාණ, නෙත් සිත් පැහැර ගන්නා වූ සිතුවම්, කලා

රස වැහෙන සාහිත්‍ය නිරමාණ, ලෝකයේ සෙසු ජාතීන්ගේ සමඟාවනාවට ලක්වන උතුම් සිරිත් විරිත් ආදී සැම අංශයක ම දියුණුවක් ඇති වීමට දුම්න්දාගමනය ද හේතු විය. එබැවින් දුම්න්දාගමනය යනු පුදෙක් ලංකාවට ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ වැඩිම කරවීම පමණක් නොවේ. මෙරට විශාල සමාජ සංවර්ධනයක සමාරම්භය ද වේ.

දිගු ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියන මෙම සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කිරීමට අප ක්‍රියා කළ යුතු ව ඇත. එතිනාසික ස්ථාන තැරැකීමට ගිය විට ඒවාට හානි නොවන ලෙස ලබා දී ඇති උපදෙස් අනුව ක්‍රියා කිරීමටත්, පැරණි සාහිත්‍ය පොතපත කියවා සාහිත්‍ය දැනුම වර්ධනය කර ගැනීමටත්, උතුම් පුද්සිරිත් ඒ ආකාරයෙන් ම පවත්වා ගෙන යුමටත්, පුරාවස්තු ආරක්ෂා කිරීමටත් කටයුතු කිරීම තුළින් බෝධි ආගමනයේ දායාද තව දුරටත් රෙක ගැනීමට අපට හැකියාව ලැබේ.

සාරාංශය

සංස්කිත්තා තෙරණීය විසින් ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දක්ෂීණ ගාබාව ලංකාවට වැඩිම කරවුයේ උදුවල් පුර පෝදායි.

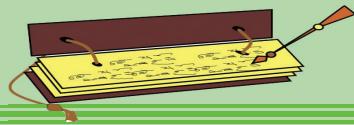
බෝධින් වහන්සේගේ ආරක්ෂාව හා වතාවත් සිදුකිරීම සඳහා ගිල්ප ගේෂී දහඳවුනු පිරිසක් ලංකාවට එවන ලදහ.

ශ්‍රී ලංකාවේ පැවිදි වූ මුල් ම කාන්තාව මහානාග යුව රුළු ගේ බිසව වූ අනුලා දේවිය යි.

දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇති අගනා සංස්කෘතික උරුමයක් වන ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ ලොව පැරණිතම එතිනාසික වෘක්ෂය ලෙස හැඳින්වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය හැඳුරීම මගින් සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ පසුබිම සකස් වේ.

ක්‍රියාකාරකම

- ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ වැඩම කරවීම නිසා අපට ලැබුණු සංස්කෘතික දායාද දෙකක් ලියන්න.
- ලේතිහාසික පූජනීය ස්ථානයක් වැද පුදා ගැනීමට යන අයෙකුට අදාළ උපදෙස් මාලාවක් සකස් කරන්න.
- බෝධි පූජාවක් පැවැත්වීමේ දී අනුගමනය කළ යුතු වතාවත් හතරක් ලියා දක්වන්න.

පැවරුම

- බෝධි පූජාවක් පැවැත්වීම සඳහා අවශ්‍ය පූජා භාණ්ඩ ලැයිස්තුවක් සකස් කරන්න.
- ශ්‍රී මහා බෝධි වන්දනා ගාලා සොයා දැනගෙන ඒවා කියවන්න.

ප්‍රහුණුවට

පහත සඳහන් වන අනුරාධපුර ජය ශ්‍රී මහා බෝධි වන්දනා ගාලාව කට පාඨම් කර ගන්න.

සුපතිවිධිත රචිත්‍යාරාධුරේ
සම්ඳිවිධිත දක්ඩිණ ගාබ හටවං
සුහමේසවනම්බර මේස නිහං
ජයබෝධි මහං පනමාමි වරං

ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දකුණු ගාබාව වූ, අනුරාධපුර මහමෙවිනා උයනෙහි පිහිටියා වූ, ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ මම නමස්කාර කරමි.

19

අරපිරිමැස්ම දියුණුවට මගකි

අප ඉරුදීන දහම පාසලේ උදෑසන වතාවත් ඉටුකිරීමෙන් අනතුරුව ප්‍රධානාචාරය ස්වාමීන්වහන්සේ විසින් අනුගාසනාවක් පවත්වනු ලැබේ. පසුගිය ඉරුදීන අනුගාසනාවේ නිමිත්ත වශයෙන් යොදාගනු ලැබුවේ දහම පාසල් සියුන් විසින් ජල කරාමයක් බාගේට වසා තිබීමයි.

"බේසත් දරුවනි, අද හොඳ කථාවක් මම කියලා දෙනවා ඔය ප්‍රමයින්ට. පූජාවලිය කියන බණ පොතේ ජ්වකාරාම පූජා කථාවෙහි තමයි මේක තියෙන්නේ. දුවේ, පුතේ ජ්වක කියන්නේ බුද්ධ කාලයේ හිටපු දක්ෂ වෛද්‍යවරයෙක්. වෛද්‍යම ඉගෙන ගත්තේ තක්ෂිලා නුවර දිසාපාමොක් අදුරුතුමාගෙන්. ඉගෙන්ම අවසන් කොට තම නුවරට එන අතරමග දී සාක්ත නුවර සිටුතුමාගේ දේවියගේ කාලයක පටන් පවත්නා හිසේ අමාරුවක් ගැන එතුමාට දාන ගත්ත ලැබුණා. තරුණ ජ්වක වෛද්‍යරුතුමා මේ ආරංචිය ගැන සැලකිලිමත් වුණා. එතුමා කල්පනා කළා මේ තුළින් තමන් ඉගෙන ගත් ගාස්තුය අත්හදා බැලීමටත්, නිවසට යන විට කිසි යම් ධනයක් උපයාගෙන යැමටත් පුළුවන් බව. ඒ නිසා සිටු දේවියට ප්‍රතිකාර කිරීමට තීරණය කරලා, එතුමා සිටු මාලිගයට හියා.

සිටු දේවිය මේ පාබාල වෛද්‍යවරයා ගැන මූලින් එතරම් පැහැදිමක් ඇති කර ගත්තේ නැහැ. රේට හේතුව මේට පෙර වයසින් මුහුකුරා හිය දක්ෂ වෛද්‍යවරුන් සිටු දේවියගේ රෝගය පරික්ෂා කර බලා විවිධ ප්‍රතිකාර ලබා දුන්නත් සුව නොවීමයි. එනමුත් සිටු නිවසට පැමිණී මේ වෛද්‍යවරයාගේ ඉල්ලීම මත ප්‍රතිකාර කිරීමට අවසරය ලබා දුන්නා. වෛද්‍යතුමා රෝගියා පරික්ෂා කොට සුවපත් කිරීම සඳහා ගිතෙල් විකක් අවශ්‍ය බව දැනුම් දුන් විට සේවිකාවක් එය ලබා දුන්නා. ජ්වක වෛද්‍යරුතුමා තමා සතු ව ඇති බෙහෙත් ද මෙම ගිතෙල්වලට එකතු කොට සාදා ගත් බෙහෙත සිටු දේවියට නශ්‍ය කළා. නශ්‍ය කිරීමේ දී ගිතෙල් විකක් බිමට වැටුණා. ඒ අවස්ථාවේ රෝගි සිටු දේවිය සේවිකාවකට කථා කළා. පුළුන් කැල්ලකට එම ගිතෙල් වික රශෙන ආරක්ෂිත ව තබන ලෙස නියම කළා.

එය දුටු ජ්වක වෛද්‍යවරයා සිටුදේවිය පිළිබඳ කළකිරීමක් ඇති කර ගත්තා. ඔහු සිතුවේ මැය දැඩි ලෝහී මසුරු තැනත්තියකැයි කියලයි. වෛද්‍යවරයාගේ බෙහෙතින් ඇගේ හිසේ රුදාව සුව වී බොහෝ සතුට ට පත් වුණා. විශාල ධනයක් පරිත්‍යාග කළා. ඔහුට ස්තූති කළා. ඒ සමග ම මෙහෙම ප්‍රකාශයකුත් කළා.

”වෛද්‍යතුමනි, බිමට වැටුණු තෙල් සේවිකාවක ලවා පුළුන් කැල්ලකට රැගෙන පරිස්සම් කරන ලෙස උපදෙස් දුන් විට මම ලෝහී අයෙකු ලෙස වටහා ගත්තා නේද? නැහැ, වෛද්‍යතුමනි අපි ගිහි ගෙවල්වල ඉන්න අයනේ. සම්පත්වල ආරක්ෂාව ගැන නිතර හිතනවා. අනවාය ලෙස සම්පත් හාවිත කිරීමටත්, ඒවා ප්‍රයෝග්‍යනයට නොගෙන විනාශ වෙලා යනවා දකින්නටත් මම කැමති නැහැ. නායායේ දී බිමට වැටුණු ගිතෙල් විකෙන් වුවත් බොහෝ ප්‍රයෝග්‍යන ගන්න පුළුවන්. එය ඇතැමි විට පහනක් දුල්වීමට හාවිත කරන්න පුළුවන්. කනේ අමාරුවක් හැඳුණෙන් හාවිතයට ගන්නත් පුළුවන්. දුෂ්චරත් අසරණ අයෙකුගේ අත් පයේ ගැමට තෙල් බිංදුවක් ඉල්ලා සිටියොත් ලබා දෙන්නත් පුළුවන්.

යනුවෙන් සිටු දේවිය තරුණ ජ්වක වෛද්‍යවරයාට සම්පත් හාවිතය පිළිබඳ ව විනා උපදේශයක් ලබා දුන්නා.

දරුවනේ මේ සිද්ධියෙන් අපටත් පාඩුමක් ඉගෙන ගන්න තිබෙනවා. අපේ නොසැලකිල්ල නිසා කොතරම් සම්පත් ප්‍රමාණයක් දෙදෙනික ව අප අතින් විනාශ වෙනවා ද? අනවාය ලෙස නිවෙස්වල, කාර්යාලයවල විදුලි බල්ල මොනතරම් ප්‍රමාණයක් දුල්වෙනවා ද? විදුලි පංකා වගේ ම වායු සමනය කිරීමට ඇති යන්තු නිකරුණේ ක්‍රියාත්මක කර තිබෙනවා ද? මේ නිසා මොනතරම් විදුලිය ප්‍රමාණයක් අපතේ යනවා ද? ඒ විතරක් තෙවෙයි, නිවසේ හෝ කාර්යාලයවල හාවිතයට ගන්නා උපකරණයක් සුළුවෙන් අඛණ්ඩ වුවත් අලුත්වැඩියා නොකර හාවිතයෙන් ඉවත් කර විනාශ වෙන්න හරිනවා. ඒ ගැන සොයා බැලීමක් නැහැ. අලුත්වැඩියා කොට හාවිතයට ගතහැකි ප්‍රාගක් සම්පත් මේ නිසා විනාශයට පත් වෙනවා. සමහරු පොතක පිට කවරයක් ගැලවුණ ගමන් ඒ පොත පාවිචිචියට ගන්නේ නැහැ. ඇලුමක් විකක් ඉරුණෙන්ත් එය මහලා අදින පුරුද්දක් නැහැ.

අපේ බුද්‍යාමුදුරුවෝ සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ බොහෝ උපදෙස් දිලා තියෙනවා. ඒ අතර දරුවනේ, අංගන්තර නිකායේ කුල සූත්‍රයේ සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ උපදෙස් හතරක් උගන්වලා තියෙනවා.

- 01 විනාශ වූ දේ වෙනුවට අලුත් දේ සපයා ගැනීම
- 02 දිරාහිය දේ සොයා බලා අලුත් වැඩියා කර ගැනීම
- 03 අසීමිත ව ආහාරපාන ගැනීමෙන් වැළැකීම
- 04 වරිතවත් ස්ථ්‍රීයක හෝ පුරුෂයෙකු ප්‍රධානත්වයට පත් කිරීම

අද උදේ මේ කරුණුවලින් මුල් කරුණු දෙක පිළිබඳ ව දුවේ පුතේ විශේෂයෙන් හිතා බලන්න. අපේ බුද්‍යාමුදුරුවෝ මේ ධර්මය දේශනා කළේ දනට වසර 2600කට පෙරාතුවයි. නමුත් ඒවා අද සමාජයටත් එක සේ වලංගුයි නේද? අද මම මේ කරුණු රික කියලා දුන්නේ ඇයි ද කියලා මේ ලමයි දන්නවා ද? අද උදේ මේ අය පන්සල පිරිසිදු කිරීම හොඳින් කරලා තියෙනවා. එය පුණුෂ ක්‍රියාවක්. දස පුණුෂ ක්‍රියාවලට ගැනෙන හොඳු පිංකමක්. හැබැයි දරුවනේ, බුද්ධ පූජාවට එන විට අත් දෙවනය කිරීමට හාවිත කළ කරාමවලින් දෙකක් බාගේට වහලයි ඇවිල්ලා තියෙන්නේ. මම මලුවට ව්‍යින විට ඒවා දැකලා

වහලයි මෙතැනට වැඩිම කළේ. අපේ සමහර දරුවන් සම්පත් පරිහරණය කිරීමේ දී ඒ පිළිබඳ වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වන බව නම් ජේත්තේ නැහැ. මොකද මම එහෙම කියන්නේ? පන්සලේ, පාසලේ, නිවසේ, සම්පත් පරිහරණය කළාට ඒ ගැන වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වන්නේ නැහැ. ඒ නිසා තමයි අතු ගාන්න ගත්ත කොස්ස, ඉදල, අතුගාලා නියමිත තැන තියන්නේ නැත්තේ. ඒක ඔහේ දාලා යනවා. වතුර කරාමය ඇරලා බාගෙට වහලා යනවා. පන්තියේ ලියන්න ගෙනා රට පූං කැල්ල අවසානයේ පරිස්සම් ඇති තැනක තියලා යන්නේ නැහැ. ඒවා තියෙන්නේ මිදුල්වල, කාණුවල. ඇතැම් ලමයින් අදින ඇදුම, පළදින සෙරප්පුව පවා නියමිත ස්ථානයක තබා ආරක්ෂා කරන බවක් ජේත්තේ නැහැ. මේ ආකාරයට අප භාවිත කරන සම්පත් කොපමණ ප්‍රමාණයක් තියෙනවා ද? ඒවායේ ආරක්ෂාව ගැනත් සැලකිලිමත් විය යුතු හි නේද?

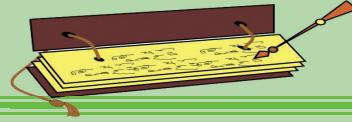
ඉතින් දරුවන් අද මම කියලා දුන්න මේ කරුණුත් හොඳින් හිතට ගෙන සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් භා සැලකිල්ලෙන් යුතු ව භාවිතයට ගන්නා ලෙස බොහෝම දෙයාවෙන් ඉල්ලා සිටිනවා. ඔය දරුවන්ට පුළුවන් නම් පූංවලිය සොයාගෙන අර මා කියාපු කතාව කියව්ල බලන්න. තෙරුවන් සරණය!

සාරාංශය

අප භාවිත කරන සියලු ම සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් යුතු ව භාවිත කිරීමට යොමු විය යුතු ය. බුදු දහම සම්පත් අරපිරිමැස්මෙන් භාවිත කිරීමට අදාළ බොහෝ උපදෙස් ලබා දී ඇත. සම්පත් අරපිරිමැස්ම යනු ලෝහකම නොවන බව පැහැදිලි ය. වර්තමානයේ බොහෝ දෙනා සම්පත්වල ආරක්ෂාව භා අරපිරිමැස්ම ගැන සැලකිලිමත් නොවී කටයුතු කරන බව දක්නට ලැබේ. එය පුද්ගලයාගේ මෙන් ම රටේ ද දියුණුවට විශාල බාධකයකි.

ත්‍රියාකාරකම

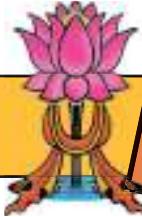
- සම්පත් ආරක්ෂා කිරීමට අදාළ ව බුදුරඳන් ලබා දුන් උපදේශය ලියන්න.
- අපගේ නොසැලකිල්ල හා අපරික්ෂාකාරී බව නිසා විනාශයට පත් වන පාසල් උපකරණ රෙක ගැනීමට ගත හැකි ත්‍රියාමාර්ග පන්තිභාර ගුරුතුමා හෝ ගුරුතුමිය සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- පහත සඳහන් කවිය කියවා මතකයේ තබා ගන්න.

ජල නළයෙන් වතුර රැගෙන කරාමේ	වහමු
තමන්ගේ වැඩ අවසන් කොට විද්‍යාලිය	නිවමු
මිකක් ඉරුණු ඇලුම මසා නැවතත්	අදීමු
සකසුරුවම ප්‍රංශි කාලේ සිට ම පුරු	වෙමු

පැවරුම

- සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීමට යොමු කරවන උපදේශනමක වාක්‍යයක් ලියා පන්ති කාමරයේ පුද්ගලනය කරන්න.
- සතියක් තුළ තම නිවසේ, පාසලේ හෝ පොදු ස්ථානවල සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ඔබ ගත් පියවර ඔබේ සාධුවරයා පොතෙහි සටහන් කරන්න.

20

රන් පිහාටු

පන්සිය පනස් ජාතක පොත කුරුණැගල යුගයේ රවනා වූ වැදගත් ම සාහිත්‍ය කානීයයි. එය තරම් සිංහල ජන ජීවිතයට බලපැ තවත් කානීයක් නැති තරම්ය. බෝසත් වරිතය මුල්කොට ගත් කථා වස්තු පන්සිය හතලිස් හතක් ඇතුළත් ව තිබේ. සිංහල බොද්ධ ජනතාව එම කථාන්දරවලට සමුහ වශයෙන් සවන් දී ධර්ම උපදේශ මෙන් ම බාරමික විනෝදාස්වාදය ද ලැබූහ. එම ජාතක කතා අතුරෙන් ස්වර්ණ හංස ජාතකය මෙහි විරිදුවට තාගා ඇත. දැඩි ලෝහය දුකට පත්වීමට හේතු වේ යන්න මේ කතා වස්තුවෙන් දෙන ප්‍රධාන පණිච්චය සි.

<p>1. තෙරුවන් සරණයි ඔබහට
රණහස ජාතක කථාව</p>	- සැමගෙන් අවසර මාහට - විරිදුවලින් පැවසීමට
<p>2. මහ බෝසත් උතුමාණේ
උපන්නේ ය හිමාලයේ</p>	- පෙර කළ පිං බල මහිමෙන් - ස්වර්ණ හංසයකු විළසින්
<p>3. පෙර දිවියෙහි සිල් රෙකලා
පෙර අත්බව දකින පිනක්</p>	- යහගුණ දම් ඔප කරලා - ස්වර්ණ හංසහට ලැබේලා
<p>4. පෙර බවයේ අඩුදරුවන්
ඛැලමෙහෙවර කරන අයුරු</p>	- අසරණ වී දුක් විදිමින් - දුටුවා තම පින් බලයෙන්
<p>5. ස්වර්ණ හංස හිත පුරවා
මවුනට සරණක් වන්නට</p>	- දරු සෙනෙහස මතු වුවා - පෙර නිවහන වෙත ආවා
<p>6. බිරිය සමග දරු තිදෙනා
පෙර බවයේ තම වගතුග</p>	- දුටුව සැණින් රණ තිසරා - මවුනට හෙළි පෙහෙළි කළා
<p>7. හංසයා රන් පිහාටුවක්
නැවතත් එන බව පවසා</p>	- ගලවා බිරිදිට දෙනවා - හිමවත වෙත පියෙනවා

8. දුප්පත්කම නැති වෙනවා
හංස පිහාටුව විකුණා
9. දින එක දෙක ගත වූණා
තණ්ඩාවෙන් පිරුණු බැමීණි
10. රණ හංසය අල්ලාගෙන
ඉක්මනින් ම පොහොසත් වෙමු-
11. එඟා අම්මේ එක වරක දි
පියාණන්ට තොහැකි වේවි
12. දුවරැන්ගේ ඇවිටිලි සැම
රණ තිසරා අල්ලා ගෙන
13. ගලවන ලද පිහාටු කිසි
සීමා නැති ආගාවෙන්
14. අසරණ වූ ස්වර්ණ හංස
නැවත පියාපත් ආවත්
15. සුදු පිහාටු වැඩුණු පසු ව
යළි කිසි දා තොවා පරිදි
16. ලද පමණින් සතුටු තොවූ
බැමීණි නිසා අහිමි වූණා
17. දුක් දොම්නස් ඇති වූණා
නැති බැරිකම් අගහිගකම්
18. ගෙදර අයට රන් පිහාටු
ගොඩක් ගන්න ගිහින් බිරිය
- බැලමෙහෙවර තවතිනවා
 - පවුල ම ජ්වත් වෙනවා
 - බත බුලතින් සරුවූණා
 - දියණීවරුන් අමතනා
 - පිහාටු සැම ගලව ගන්න
 - එයයි ඇගේ යෝජනාව
 - පිහාටු සැම ගලව ගන්න
 - යළි අහසට පියාඹන්න
 - ඉවත දැමු මවු බැමීණිය
 - ගලව ගත්ත පිහාටු සැම
 - එකක් තොමැති රන් වූයේ
 - තිබුණු දෙයත් නැති වූයේ
 - එම නිවසෙහි තහිවෙනවා
 - ඒ සියල්ල සුදු වෙනවා
 - හංස රාජ පියාඹනවා
 - හිමාල වනයට යනවා
 - ලෝබ සිතට අවනත වූ
 - සැපත සතුට හිමි ව තිබු
 - භද සෝජිනි ඇවිල්ණා
 - අහස උසට පැමුණුණා
 - එකක් බැගින් පුද කළේ ය
 - කළගුණ අමතක කළා ය

19. ස්වර්ණ හංස කතා පුවත
පසක් වේ ය මේ පුවතින් - දිග හැරුණා විරිදු ලෙසට
- තන්හාදීනව මොනවට
20. ලද දෙයකින් සතුවූ වෙන්න
සැනසිල්ලෙන් කල් අරින්න - සරල ව දිවි මග ගෙවන්න
- නිරතුරු සැම සිතට ගන්න

සාරාංශය

බෝසතාණේ එක් භවයක ස්වර්ණ හංසයෙක් ව ඉපදුණෙහ. පෙර පින් බලෙන් ජාතිස්මරණ ඇානය ලැබූ මේ හංසයාට තමාගේ පෙර භවය දැකිය හැකි විය. දරු දෙදෙනෙකු හා බැමිණිය සමග තමා සතුවින් ජ්වන් වූ බවත් හදිසියේ ම සිදු වූ තමාගේ මරණයෙන් දරු පවුල අසරණ වූ බවත් දුටුවේ ය. බැලමෙහෙවර කරමින් අසරණ ව ජ්වන් වූ තම දරු පවුලට පිහිට වීමට අදහසක් හංසයාට පහළ විය. දිනපතා තමාගේ රන් පිහාටුවක් බැඳීන් දමා ගියේ ය. රන් පිහාටු විකුණා ඔවුනු ජ්විතය සැපවත් කර ගත්හ. දිනක් ඉක්මනින් ධෙනවත් වීමට සිතු බැමිණිය දරුවන්ගේ විරෝධය නොතකා හංසයාගේ පිහාටු එක වර ගැලවීමට තීරණය කළා ය. එසේ ගැලවූ පිහාටු එකක් වත් රන් නොවූ අතර බැමිණිය තමා කළ මෝඩ ක්‍රියාවෙන් පසුතැවීමට පත් වූවාය. දැඩි ලෝඩය විනාශයට මෙන් ම පිරිහිමට ද හේතු වන බව ජාතක කරාවෙන් අපට දෙන පණිවිච්‍යයි.

ක්‍රියාකාරකම්

01. පහත සඳහන් වචනවල අර්ථය ලියන්න.

I	පෙර නවයේ	-
II	සරණක් වන්නට	-
III	නපුරු ක්‍රියා	-
IV	යහගුණ	-
V	අඩු දරුවන්	-
02. මෙම කතා පුවත නාට්‍යානුසාරයෙන් රග දක්වන්න.
03. පන්සිය පනස් ජාතක පොතෙහි සඳහන් ස්වර්ණ හංස ජාතකය,
ජාතක දේශනා ගෙලියෙන් කියවන්න.

පැවරුම

එබේ පන්තියේ සෙසු අය සමග අසරණ අයෙකුට පිහිටිවීමේ වැඩ
සටහනක් ක්‍රියාත්මක කරන්න.

21

සැදුහැ ගුණයෙන් සරු වෙමු

දහම් පාසලේ සීනුව නාද විය. හය ග්‍රෑසියේ දරුවන්ගේ හේවිසි හඩු මැද්දේ බුද්ධ පූජාව සහිත මල් පෙරහැර බුදු මැදුර කරා ගමන් ගත්තේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉදිරියේ පූජාව තැන්පත් කළේ සුනිමල් හා කමල් ය. එහෙත් ඔවුන් එය කළේ කථාබස් කරමිනි. එය දුටු පොඩි භාමුදුරුවෝ,

“දරුවන්, බුදු රජාණන්වහන්සේට යමක් පූජා කරන විට බොහෝම ගුද්ධාවෙන් කරන්න ඕනෑ” යැයි පැවසුහ.

ලදුසන ආගමික වතාවත්වලින් පසු දරුවෝ පන්තියට ගියහ. ගුරුතුමිය පන්තියට ආවා ය.

‘ගුරුතුමි, මට අද පුංචි ප්‍රශ්නයක් අහන්න තියෙනවා’ සි ගාන්ත ගැටිට කිවේ ය.

“මව් මොකක් ද පුතේ ප්‍රශ්නය?”

“අද බුද්ධ පූජාව පූජා කරන කොට සුනිමලුයි කමලුයි කතා කලා. ඒ වෙළාවේ පොඩි භාමුදුරුවෝ මේ කටයුතු බොහෝම ගුද්ධාවෙන් කළ යුතු බව පැවසුවා. ඉතින් ගුරුතුමි “ගුද්ධාව” කියන්නේ මොකක් ද?”

“ගුද්ධාව ගැන කියලා දෙන්න මං දුලා ප්‍රතාලට පොඩි කතන්දරයක් කියන්නම්.”

පැරණි බොද්ධ නගරයක පිහිටි විහාරස්ථානයක සිල් සමාදන් වූ උපාසක මහතෙක් රාත්‍රි කාලයේ පන්සලේ බණම්බුවේ පැදුරක් එලා නිදා ගැනීමට සූදානම් වුණා. පැදුරේ භාන්සි වන විට ම මතක් වූයේ දෙපා පැත්තේ ශ්‍රී මහා බේදිය පැත්තට බව. වහා ම නැගිට හිස අනෙක් පැත්තට දමා නිදා ගැනීමට සූදානම් වුණා. එවිට දෙපා කතරගම කිරීවෙහෙර පැත්තේ ය. නැවත ඔහු පැදුර අනෙක් පැත්තට එලා නිදා ගැනීමට සූදානම් වූ විට, දෙපා පැත්තේ කැලණී වෙහෙර පැත්තට ය. අනෙක් පැත්තේ ශ්‍රී පාදයයි. කොයි පැත්තකටවත් දෙපා දමා නිදා ගැනීමට නොහැකි වූ බැවින් ඔහු එම් වන තුරු හිටියේ හිටගෙනයි. පසු දින සිල් පවාරණය කරවීමට ලොකු භාමුදුරුවන්, ධර්මණාලාවට වඩා විටත් ඔහු සිටියේ හිටගෙනයි.

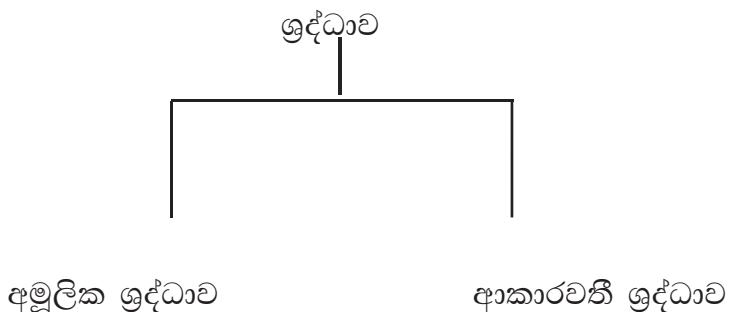
“මොක ද උපාසක උන්නැහෙ හිටගෙන?”

“හාමුදුරුවනේ, මේ පැත්තේ කිරී වෙහෙර වහන්සේ, අර පැත්තේ ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ, අතික් පැත්තේ කැලුණී වෙහෙර වහන්සේ, එහා පැත්තේ ශ්‍රී පාද පත්මය, රැතින් කොහොම ද හාමුදුරුවනේ ඒ එක පැත්තකටවත් දෙපා දමා නිදා ගන්නේ?”

“උපාසක උන්නැහෙ, මිකට කියන්නේ අමුලික ගුද්ධාව” යැයි උන්වහන්සේ ප්‍රකාශ කළහ.

ගාන්ත මේ ප්‍රශ්නේ අහපු එක නොදියි. අපි අද ගුද්ධාව ගැන විකක් සාකච්ඡා කරමු.

ගුද්ධාව කියන්නේ බුදුන්, දහම්, සගුන් යන තෙරුවන කෙරෙහි ඇති වන පැහැදිමයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන උන් වහන්සේගේ බුද්ධත්වය ගැන පිළිගෙන පැහැදිමයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙසු දහම ගැනත් එය පිළිපැදිමෙන් උසස් තත්ත්වයකට පත් සංසරත්නය ගැනත් අවබෝධයෙන් යුත්ත ව පැහැදිම ගුද්ධාවයි. ගුද්ධාව ප්‍රධාන වශයෙන් දෙයාකාරයි.

මෙහි සඳහන් වූණු උපාසක මහතා තුළ ගුද්ධාව නිවැරදි ලෙස පිහිටා තිබුණේ නැහැ. උපාසක මහතා ලග තිබුණේ අමුලික ගුද්ධාවයි. අවබෝධයක් ඇති ව ඇති කර ගත් ගුද්ධාවක් නොවේ. අප ගුද්ධාව ඇති කර ගත යුත්තේ බුද්ධිමත් ව නොදු පිතලා බලලා අවබෝධයක් ඇතිවයි. එහෙම ඇති කර ගන්නා ගුද්ධාවට කියන්නේ ආකාරවතී ගුද්ධාව කියලයි.

අපට නියම ගුද්ධාවක් තියෙනවාදුයි මැන බැලීමට උපකාර වන ගාලාවක් ඇතේ.

දස්සන කාමෝ සිලවතං - සද්ධම්ම සෝතුම්චි
විනෙයා මවිශේර මලං - සවේ සද්ධේති වුව්චි

මෙම ගාලාවට අනුව නියම ගුද්ධාවන්තයෙකු තුළ මෙම ලක්ෂණ පිහිටා තිබිය යුතු යි.

- සිල්වතන් දැකීමට කැමැති වීම
- දහම් ඇසීමට කැමැත්ත තිබීම
- මසුරු මල දුරු කොට පරිත්‍යාග කිරීමට කැමති වීම

අප හැමවිට ම ආගමික වතාවත්වල යෙදෙන විට ආකාරවති ගුද්ධාවෙන් ක්‍රියා කළ යුතුයි. ඒ නිසා තමයි උදේ බුද්ධ පූජාව පවත්වන විට පොඩි හාමුදුරුවෙනා දැඟැවුන්ට ගුද්ධාවෙන් ඒ කටයුතු කළ යුතු බව ක්‍රියා දී තිබෙන්නේ.

අප පන්සලට ගිය විට ස්වාමීන් වහන්සේලා සිල්වත් නිසා උන්වහන්සේලා දැකීමට, කතාබහ කිරීමට හා වැඳීමට අපි කැමැතියි. එහෙම ඇසුරු කළාට මදි. උන් වහන්සේලා ආදර්ශයට ගෙන අපේ ජීවිත හැඩගස්සවා ගත යුතුයි. ස්වාමීන් වහන්සේලා සමග කතා බහ කිරීමේ දී ගාසතික ව්‍යවහාර කිරීමට ප්‍රරුදු විය යුතුයි.

දිනපතා බුද්ධ පූජාව ගුද්ධාවෙන් යුතු ව කළ යුතුයි. දන් දීම කළ යුතුයි. සිතේ ලේඛකම තබාගෙන දන් දීමෙන් පලක් නැහැ. ගුද්ධාව ඇති ප්‍රද්ගලයා පරිත්‍යාගකීලි කෙනෙකි.

ලොව වැඩි ම සිල්වත් ප්‍රද්ගලයා බුදුරජාණන් වහන්සේයි. ඒත් අද අපට බුදුරජාණන් වහන්සේ රුප කායෙන් ජීවමාන ව දැක ගැනීමට නොහැකියි. එහෙත් බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ගුද්ධාව ඇති ප්‍රද්ගලයින්ට ධර්මය දැකීම තුළින් බුදු හාමුදුරුවන් දැක තම දෙලාව ජීවිතය සාර්ථක කර ගත හැකි යි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මය තමයි අද අපේ ගාස්තාවරයා. බුදු බණ තමයි අපට යා යුතු මග, නොයා යුතු මග ක්‍රියා දෙන්නේ. ඒ උතුම දහමෙහි වටිනාකම වැටහෙන්නේ එය තේරුම් ගත් පමණයි. දහම වටහා ගැනීමට නම් ධර්ම දේශනාවලට සවන් දිය යුතුයි. ගුද්ධාව නැත්තම් බණ ඇසීමට කැමැත්තක් ඇති නොවේ.

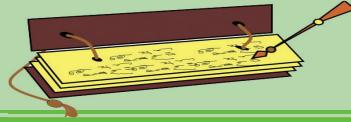
යම් යම් දේ අපට අයත් කර ගැනීමට අප කැමැතියි. එහෙත් අපට අයත් දේ කෙනෙකුට හෝ පිරිසකට දීමට හිත හදා ගැනීම අපහසු යි. ගුද්ධාව තිබේ නම් පරිත්‍යාග කිරීම අපහසු තැත. ඒ නිසයි ගුද්ධාවන්තයාගේ ලක්ෂණයක් ලෙස මසුරු මල දුරු කර පරිත්‍යාගයිලි වීම දක්වා තිබෙන්නේ. දරුවන් ලෙස අප කුඩා කළ සිට ම සිල්වත් ගුණවත් ගිහිපැවිදි උතුමන් ඇසුරු කිරීම පුරුද්දක් කර ගත යුතුයි. බණ ඇසීම බණ පොත් කියවීම ජීවිත පුරුද්දක් බවට පත් කර ගත යුතුයි. එසේ ම හැකි පමණින් දන් දීමට, පරිත්‍යාග කිරීමට කැමැත්තෙන් ම ඉදිරිපත් විය යුතුයි. අප සැදුහැති දරුවන් වන්නේ එසේ වූ විටයි.

සාරාංශය

- ගුද්ධාව නම් තෙරුවන් ගුණ කෙරෙහි පැහැදිමයි.
- ගුද්ධාවේ ප්‍රහේද දෙකක් ඇත.
- අමුලික ගුද්ධාව හා ආකාරවත් ගුද්ධාව ඒ දෙකයි.
- බොද්ධයකු තුළ පැවතිය යුත්තේ ආකාරවත් ගුද්ධාවයි.
- දස්සන කාමෝ සිල්වතං.....” යන ගාරාව ඇසුරෙන් සැදුහැවතකුගේ ලක්ෂණ මක් පැහැදිලි වේ.
- ආකාරවත් ගුද්ධාවෙන් යුතු ව ආගමික වතාවත්වල යෙදිය යුතුයි.
- ගුද්ධාව ජනනය වන ආකාරයේ ගාසනික වවන හාවිත කළ යුතුයි.
- ගුද්ධාවන්තයකු වීමෙන් දෙලොව ජීවිතය සාර්ථක කර ගත හැකි ය.
- සිල්වතන් ඇසුරු කිරීමට, බණ ඇසීමට, පරිත්‍යාගයිලි වීමට කුඩා කළ සිට ම පුරුදු විය යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම

- (1) තෙරුවන් නම් කරන්න.
- (2) ගුද්ධාවේ ප්‍රහේද දෙක මොනවා ද?
- (3) බොද්ධයක තුළ පැවතිය යුත්තේ කමත ගුද්ධාව ද?
- (4) සැදුහැවතකු තුළ තිබෙන ලක්ෂණ තුන මොනවා ද?
- (5) අර්ථයෙන් සමාන වවන යා කරන්න

I

අවුල්පත්
දූහැත්
පැන්
වඩිනවා
සැතපෙනවා

II

ජලය
නිදාගන්නවා
අතුරුපස
ඛුලත්වීට
ඒනවා

ප්‍රහුණුවට

ගාසනික වවන සමහරක් හා එවායේ තේරුම කට පාඩීම් කර ගන්න.

වඩිනවා	- ඒනවා/ යනවා
වලුදනවා	- කැම කනවා/ පැන් පානය කරනවා
පැන්	- ජලය
දැන් දෙශ්වනය	- අත් සේදීම
අවුල්පත්	- අතුරුපස
දූහැත්	- ඛුලත්වීට
මල් නෙළීම	- මල් කැඩීම
පැන් ඉසීම	- වතුර ඉසීම
ගිලන් පස	- තේ, කෝප වැනි බීමට ගන්නා දේ
සැතපෙනවා	- නිදාගන්නවා
පැන් පහසුවෙනවා	- දිය නානවා
අමදිනවා	- අතුගානවා